

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Secunda Pars De Titulo, Et Aliis Præfationibus Regulæ, Nobis Ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano Traditæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

SECUNDA PARS DE TITULO, ET ALIIS PRÆ- FATIONIBUS REGULÆ,

NOBIS AB ALBERTO PATRIARCHA HIEROSOLY-
MITANO TRADITÆ.

Argumentum secunde partis.

PRÆMISSIS Regulis, alijsque majorum nostrorum institutionibus, antequam Alberti Regulam commentariis exponamus; opera pretium existimamus, quadam alia in hac secunda parte præfatione, quæ sunt veluti præfationes eorum, quæ in hoc opere tractanda sunt, Decretis igitur à titulo sive inscriptione Regula initium sumere.

Titulus autem hic initio Regulæ præfixus habetur:

Regula Fratrum beatæ MARIÆ Virginis de monte Carmeli.

Vnt autem hæc verba non Regulæ pars, sed potius superscriptio, siue rubrica eorum, quæ in Regula continentur. Quare sicut prudenter jurisperiti, qui aliquem juris titulum explanare aggrediuntur, prius rubricam, siue inscriptionem, veluti primam januam ad ceterorum cognitionem aperire consueverunt; ita nos non abs re à regulæ titulo, & inscriptione ordiemur: ut ceteris rebus, quæ in Regula continentur, majorem lucem, ac claritatem afferamus. Igitur circa hunc titulum tota hæc introductio conversabitur primò de etymologia hujus nominis *Regula*, de Authore, & tempore, deinde de titulo beatæ MARIÆ Virginis, quo insignitur, de ejus (supra alias Regulas) perfectione, de scopo siue fine (quem logici objectum appellant,) ac tandem de ejus obligatione differemus. Hæc enim sunt, quæ circa nostram Regulam, antequam ejus litteram exponamus, præcognosci debent.

D V B I V M I.

De etymologia hujus nominis *Regula*, & de definitione nostræ Regulæ.

NOmen hoc quàm latissimè patet, & varijs acceptionibus apud variarum artium professores gaudere solet. Quare æquivocum, & multiplex illud appellat Archidiaconus *distinct. 3. Cap. Regula*. Omnia vero à alijs significationibus, de quibus latè tractant juris interpretes in *l. 1. de reg. jur. & dict. Cap. Regula*, eas tantùm hoc loco adducam, quæ in aliquo sensu adaptari possunt Reguli Religionum.

*Archidiaconus
Isidor.
Ca. canon. & 6.
Regul. d. 3.
Variæ nominis
Regulæ*

Primò igitur, ut Isidorus *lib. 6. etymologiarum cap. 16.* & refertur *dist. 3. Cap. canon. & c. Regula*, affirmat, id quod Latine *regula* dicitur, Græcè *canon* nuncupatur. Est autem regula ab eo dicta, quòd rectè ducit, neque aliquem aliofium trahit. Alij vero, quorum Isidorus *ibidem* meminit, regulam dictam existimant, vel ab eo, quod regat; vel eo,

quod formam bonè vivendi præbeat: vel quòd distortam, pravumque corrigat. Hæc Isidorus exponit.

Simitur præterea regula pro brevi, & compendiosa præceptione retum, ut colligitur ex *Cap. quæro 11. q. 1.* & sentit Archidiaconus, ut supra: quæ acceptione omnes artes proprijs funguntur regulis: habent enim Grammatici, Medici, Jurisperiti, ac alij in suis facultatibus proprias regulas, quibus, veluti quibuldam suæ artis dogmatibus, instruuntur, ac informantur.

Juxta has Regulæ acceptiones non incommodè Religiosorum Regula usurpari potest. Et ut à prima, quæ *Regula* pro *Canone* sumitur, incipiam, non est dubium, ob hanc Regulæ cum Canone affinitatem, siue, ut proprius loquar, identitatem, olim Canonicos Regulares fuisse appellatos à *Canone* siue *Regula*: quia communem quandam vitæ Regulam, institutumque observabant. Ideoque Canonici Regulares sunt nuncupati: in quo etiam sensu canonicè vivere dicuntur à Gregorio *Cap. quoniam 12. questione 1.* qui communem, & Regularem vitam profitentur, Cui etiam nominis appellationi adhæsit Justinianus *novella 59.* ubi quasdam mulieres, quia communem vitam, & Regulam

acceptione exponitur.

Cap. quæro 11. q. 1.

Cap. quoniam 12. q. 1. Justinianus.

Regu-

Ludo. Vi-
vis. Na-
varrum.
Regulam tenebant, Canonicas appellavit. Et quamvis Ludovicus Vives (teste Navar. *Cap. cui portio num. 2.*) in hac Canonicorum Regularium nomenclatura bactologiam, (hoc est, inutilem ejusdem nominis repetitionem) committi asserat: & ob Græci sermonis imperitiam, hanc fuisse in vulgo introductam etymologiam contendat, ignorante, utriusque nominis non abhorret Duarenus *de beneficijs lib. 1. Cap. 18.* quare ibi Canonicos potius fuisse dictos à Canone, hoc est, à pensione, sive annona, quæ ipsis pro stipendio, & mercede distribuebatur, existimat. Canonicam enim, ac certam, ut ipse asserit, ordinariamque pensionem ipsi tantum in Ecclesia accipiebant, cum ceteris clericis non certa portio ex incertis, & contingentibus oblationibus, quæ fiebant in Ecclesia, contingeret: quare illi Regulares Canonici sunt dicti, hi verò minimè: tamen à communis sententia, & recepta Canonicorum regulatum etymologia non esse recedendum existimo, præsertim cum œcumenica concilia, & summi Pontifices sic passim eos appellent. Ea verò, quæ opponunt prædicti Auihores, non satis cautè fuisse objecta, & graviter demonstrant Covarruvias, Joannes de Miravalle, Joannes Trullo, & alij apud Navarrum, ubi suprà; qui faciliè eorum argumenta diluunt.

Canoni-
d Regu-
las un-
de dicti.
Primò, quia censendum non est, tot ac tantos viros, tam ejusdem, quam aliorum Ordinum, Græcè ac Latine peritissimos ignorasse, *Canon Græcè idem esse, quod Latine Regula.* Quod quidem, ut Navar. ait, auditor canonum annulos novit. Secundò solvant, quia quando vocabula sunt diversarum linguarum, apud fieri solet ejusdem verbi congeminatione, ut in illo *Marci 4.* Abba Pater, & ad *Rom. 8.* Clamamus *Abba Pater*: imò in eadem lingua ejusdem verbi repetitio non semper Bactologiam redolet, cum fiat non raro, ut excitetur affectus: ut illud *Psalmi*, *Deus Deus meus*: & quod Christus in cruce clamavit: *Holois, Holois Lamazababani.* Quare in præposito duplicata forte fuit nomenclatura, ut *Regularis Canonicus*, dum audit, bis se regulatam appellari, magis suæ Regulæ, & professionis obligationem expendat. Ac tandem ultimo, dicti sunt *Canonici Regulares* ad distinctionem aliorum Canonicorum, qui est simul, & Regulariter suo modo ex Ecclesiæ patrimonio vivant; *Regularis* tamen propriè non sunt: quia professionem monasticam non emittunt. Prædicti verò, *Canonici Regulares* propriè appellantur, quia stricti sunt professionis vinculo, ut optimè notat Navarrus, ut supra.

Cavarr-
ur. Joan.
Mira.
Jo. Trull.
Navarrus
Ceteras verò acceptiones, quæ huic voci *Regula* conveniunt, optimè quoque Religionis regulis quadrant. Nam sive *Regula* dicatur à rectitudine, qualis est illa, qua utuntur scriptores, lignarij, vel cæmentarij, sive dicatur à regendo, quo sensu diximus usurpari pro brevi in qualibet arte traditione documentorum: utroque sensu, ut egregiè notavit Umbertus in *Exordio suarum enarrationum in Regulam Divi Augustini Cap. 7.* monachorum institutum congruè *Regula* dicitur: Primò, quia sicut per regulam distorta diriguntur, ita etiam per hanc normam vivendi distorti mores diriguntur. Item, sicut per illam gibbi removenæ, ut patet in cæmentario: sic per istam gibbi superbi, & superfluitates complanantur. Item, per regulam res quadrantur, ut lapides redduntur quæ erant opere quadro. Sic per Religionis regulam fiunt homines quadrati virtutibus Cardinalibus, ut sint aptiores ad officio cælesti. Item, habilitantur res diversæ, ut fiant aptæ conjunctioni in unam, ut patet in cæmentarijs.

Marc. 4.
Ad Rom. 8.
Psal. 62.
Cetera præfati intendimus, definiti sic rectè posset: *Regula monastica est quadam Evangelica vivendi norma ab Ecclesia approbata, qua trahit viam tendendi ad perfectionem secundum tria substantialia vota, & alias observantias proprias Religionis.* Hæc est propria definitio Regulæ: alix verò superius assignatæ potius sunt descriptiones quadam secundum hujus nominis, *Regula*, etymologiam, & variationem ejus acceptionem. In specie verò, adæquata nostræ Regulæ definitio fortè sic tradi posset: *Regulæ Carmelitarum Regula est quadam norma vivendi ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita, ab ipsi, & à sede Apostolica approbata, dirigens ad charitatis perfectionem acquirendam, potissimum oratione ac meditatione continua, quæ est veluti immediatus ejus finis: deinde cellula clausura, manuum labore, ac strictissima abstinentia, & silentio, tanquam medijs ad prædictum finem destinatis.*

Ceteras
Regulæ
acceptio-
nes, quo-
modo
Religio-
nis Re-
gulæ
conve-
niant
ostendi-
tur.
Umbertus.

Consu-
lend.
Joan. à
JESU
2. part.
disciplina
monastica
cap. 2. &
commenta-
ris Regul.
Carmel.
Franc. sel
à S. Elia.

Sic per regulam monasticam fiunt diversi unam in Domino. Item, sicut scriptor, qui de Regula non curat, frequenter distortè scribit: sic discipuli propriam regulam negligentes distortè vivunt. Qui autem secundum eam, rectissimè vivunt. Et quemadmodum ex applicatione regulæ quando que res, quæ videbatur recta, apparet distorta, vel gibbosa, quæ apparebat plana: sic procul dubio si diligenter vita multorum sub regula degentium ipsi regulæ comparatur, apparebit distorta plus, quam antea credebatur. Secundo etiam modo potest dici *Regula*, quia sicut regula in artibus docet artem sciendi: sic ista artem vivendi. Et sicut per regulam regit se quis in scientia: ita per hanc in vita. Hæc Umbertus, *Ubi supra.* Quibus aptè declarat etymologiam & officium Regulæ Monasticæ ex comparatione ad alias regulas.

Definitio pro-
pria Re-
gulae Car-
melita-
rum.

D V B I V M II.

Circa illa verba, *Fratum B. Mariæ de monte CARMELO*: ubi differitur, quare Religio Carmelitarum titulo B. Mariæ Virginis insigniatur.

RELIGIOSI omnes Patronum aliquem, sui status, & Regulæ proprium Anchoram cognoscunt. Alij enim *Antonium*, alij *Basilium*, alij *Beneditum*, alij *Franciscum*, aut *Dominicum*, ut institutores, & Patrem venerantur; Carmelitæ verò *JESU* eius *Elia* magnum *DEI* prophetam suæ Regulæ *MARIA* authorem, propriique instituti Fundatorem habeant (ut latius infra prosequemur) præter hunc tamen Patronum, illud habet Religio hæc, ut speciale privilegium, ut sit sub patrocinio, & tutela beatissimæ Virginis *MARIÆ*. Nam ut in magna domo, præter Patrem familias, matrem etiam aliosque familiares, & tutelam adhibere solent: sic in hac nostra Religionis domo, est primi Parentes *Elia* & *Elisæ* fuerint, oportebat tamen propriam esse matrem, quæ ad spiritualem hanc Religiosorum familiam producendam, & eandem nutriendam, & propagandam, suis virtutibus, officijs, ac meritis concurreret.

...a JESU
... Spirit.
... II
... VIII
... 2.6

curreret. Hæc autem est gloriosissima, virgo DEIPARA, omnium mulierum, ac virorum fortissima, quæ in domesticis suis vitam hanc producere & conservare, omnemque eis leuitiam & opem impartiri solet. Et quamvis hæc mundi Regina in omnes Ecclesiæ status, ac in Religiones specialius lumen & auxilium suum diffundat; verum circa Carmeli incolas, eorumque successores potissimum suum studium, ac patrocinium, eos ubique defendendo, propriè que suo nomine, & titulo honorando, demonstravit.

Religio igitur nostra sub tantæ Virginis patrocinio, tanquam sub amantissima umbra, ac sub præsidio tutissimo, DEO militat. Quomodo autem beatissima virgo Religionem istam præcipuo amore, & singulari cura fuerit prosequuta, & ob quam rationem specialis Patrona, & tutrix illius constituta fuerit, & quo titulo Fratres Carmelitæ Virginis MARIÆ præ aliis nomen assumperint, jam pergitur explicare, si prius id omnibus notum sit, nullum esse in Ecclesiâ Regulam, quæ titulo tam honorifico insigniatur. Quia quamvis sint ordines alii, qui simili inscriptione gaudeant, eorum tamen Regula non Virginis MARIÆ, sed sub aliorum Patrum nomine traditur. Est enim peculiariter is titulus nostræ Religionis, & Regulæ à temporibus antiquis attributus, eumque Summi Pontifices jam diu confirmaverunt: simulque hunc Ordinem à virgine editum tradiderunt. Sic SIXTUS IV. in quodam diplomate nobis concessio id sequentibus verbis testatur: *Dum attenta (inquit) meditatione pensamus, quod virgo venerabilissima, quæ florem speciosissimum Dominum nostrum IESUM Christum ineffabili sancti Spiritus cooperante virtute genuit, produxitque sacrum Ordinem B. MARIÆ de monte Carmelo à sede Apostolicâ, pluribusque Romanis Pontificibus approbatum, quem Iesus gloriosissima DEI genitricis semperque Virginis MARIÆ speciali titulo voluit insigniri &c.* Eodem ferme modo loquuntur Pontifices SIXTUS IV. successores, & novissimè GREGORIUS XIII. in Bulla, quæ incipit, *Ut laudes gloriosissima*

Sixtus IV.

Joannes Patriarcha Hierosolymis.

Rationes producuntur circa Carmelitæ Fratres B. M. V. dicuntur Nubecula à S. Elia in monte Carmelo visa quid portenderit?

idem ferè, ac SIXTUS IV. utitur verbis. Imò omnibus Fidelibus Ordinem nostrum sub tit. B. MARIÆ Virginis nominantibus INNOCENTIUS IV. decem dies indulgentiarum contulit: URBANUS verò VI. tres annos, & totidem quadragenas indulg.

Su igitur prima ratio, quare Carmelitæ meritò nuncupari debeant Fratres B. MARIÆ Virginis de monte Carmeli. Desumitur autem hæc ratio ex Joanne Patriarcha Hierosolymitano, ex libro de instit. monachorum in veteri lege exortorum, & in nova perseverantium, qui habetur 9. Tom. Bibliotheca SS. ubi is Cap. 36. & sequentibus aliquas colligit rationes, ob quas hic O. do hoc B. MARIÆ Virginis titulo fuerit honoratus.

Prima, propter primatiam Ordinis Carmelitarum in laudem Virginis MARIÆ institutionem. Nam ELIAS hujus instituti monarcha in Carmeli monte orationi incumbens, dum septima vice de maci nubecula conscenderet (ut 3. Reg. 18. nar. historia) septima ætate Virginem nascituram, & filium DEI parituram præcognovit, ex tunc, in virginitate perpetua ad honorem ejusdem virginis in Carmelo Religionem fundavit. Curaveruntque (ut verbis prædicti Joannis utar) ex tunc successores ELIÆ cum devotione assidue huic virgini deferre, dudum eorum antecessoribus revelata, ac desiderata, & postea eis exhibitæ, & studuerunt specialiter hanc virginem ideo sibi ipsis in Patronam eligere, quia noverunt ipsam solam singula-

riter eis conformem in primitiis virginitatis spontaneæ. Quemadmodum enim virginitas spontanea fuit primò per pifcos professores hujus Religionis inchoata, & in viris introducta: ita eadem virginitas fuit postmodum per DEI genitricem primò in feminis introducta, & incepta. Propter dictam ergo conformitatem seipfos Fratres B. MARIÆ Virginis appellarunt. Hæc Joannes Patriarcha, ubi supra.

Secunda ratio, eaque potissima, quare nostri fratres dicti sint Virginis MARIÆ, desumitur ex Carmelitarum varijs, & gravissimis Authoribus. Nempe, quia Carmelitæ fuerunt primi, qui in Ecclesiâ DEI templum, sive sacellum in honorem B. MARIÆ Virginis erexerunt. Ita in primis testatur Joannes Patriarcha, ut sup. c. 36. qui in loco illius præclaræ visionis, ubi ELIAS nubeculam ascendentem vidit, in qua sibi ortus virginis fuit præostentus, asserit, monachos Carmelitas an. incarnat. Filij Dei 83. ædificasse virgini capellam quandam in monte Carmeli juxta fontem ELIÆ: ubi professores præfati seipfos huic virgini commendantes, singulis diebus in septem horis Canonicis ad effundendum dictæ Virginis, & ejus Filij sedulas preces ac laudes, etiam tunc semper conveniebant; & propter hanc causam ceteri, etiam eorum, qui à religione externi erant, eos deinceps Fratres B. MARIÆ Virginis de monte Carmeli appellaverunt. Hæc Joannes Hierosolymitanus. Cui authorum turba subscribit. Et in primis (ut alios ex nostris præteream) Waldensis de Sacramentalib. tit. 9. contra Waldenses, & in doctrinali fidei art. 3. docet ex testimonio Joannis præfati, & ex Armachano Ecclesiæ Hiberniæ Præsule, Carmelitas ob hanc rationem, quia sacellum virginis primi dicantur, Fratres virginis MARIÆ fuisse appellatos. At igitur Armachanus apud Waldensem in sermone de conceptione B. Virginis MARIÆ, quem prædicavit anno Domini 1342. in conventu Carmelitarum Avinionne: *Quoniam ut dicitur fide digna historia, à tempore Elia & Elisei, qui sæpius morabantur in monte Carmelo, juxta Nazareth civitatem Domina nostra ad tria milliaria, solebant homines devoti secretis habitare usque ad tempora Salvatoris. Et tunc illi Eremita, prædicantibus Apostolis, inter ceteros sunt conversi: & in uno latere montis ipsius primi Ecclesiam in honorem B. Virginis construxerunt: & ob hoc nimirum inter Religiosos Domina nostra primitus sunt adscripti, ut vocarentur FRATRES B. MARIÆ DE MONTE CARMELO.* Hæc Armachanus. Hujus Armachani testimonij post Waldensem ut supra, meminit Navar. c. 21. n. 27. de Horis Canonicis: ubi in hujus veritatis comprobationem quædam carmina affert ex Mantuano, qui Parthenices Mariæ l. 3. fol. 88. sic MARIÆ Virginis circa Carmeli montis incolas amorem, vicissimque eorum obsequium post ejus mortem in erigendo ei oratorio, sive sacello, aptè (ut solet) describit his verbis:

Huc igitur si quando quies, vacuumque negotij
Tempus erat, veniens curas levibus, & ipsa
Majestate loci largè oblectata, redibat.
Propterea montana viri spelaæ colentes
Auditò illius fato, sublimè sacellum
Apricis posuere jugi primi, atque quotannis
Sacra instaurantes, hymnos, & thura ferebant.
Namque ipsi sese, mox ut vulgata salutis
Fama fuit, Christi magni junxere ministri,
Factores operis sancti, sociosque laborum.
Propterea istorum longos servata per annos
Posteritas jungit MARIÆ cum nomine, Montis
Nomina Carmeli, &c.

Idem

Idem car
pra. Comm
comprobat
num verit
culo perfec
his verbis
solum (ing
massimi vir
Prophet
monte Carm
riam, &
Sparsent
Carmeli in Carm
montis Salvator
incola. modo Jo
Deipara rium virg
culat, & ipse ait, y
obsequis rum, li
singula lum ac p
cher de- Acc
Spander quonda
bus Car rum led
Virginis ab exor
maximo veron
Carmel mitric
sus ad qus de
Carmel hodie
& Vi deno
amor Et in
rem qu
vora pri
sar me
id à A E
Hier. Pla
m.
Deipar monen
Carmel
lum nonnan
quam adire lo
lebat.
Paul.
Mor.

Idem cum Mantuano sentit Navarrus, ut supra. Commentator Vaddius in hujus veritatis comprobationem, adducit Josephum Antiochenum vetustissimum historiographum, qui in speculo perfectæ militiæ primitive Ecclesiæ cap. 12. his verbis adimplatur prædictis: *Perfectionum militum (inquit) Christi coadjutores surrexerunt strenuissimi viri solitari contemplationi dediti, sanctorum Prophetarum ELIÆ, & Elisei imitatores, qui de monte Carmeli descendentes, per Galilaam, Samariam, & Palaestinam fidem Christi constantissime sparserunt: quique in virginis MARIÆ honorem in Carmeli montis delivro Oratorum fabricantes, in Saluatori matris specialissime servierunt.* Ecce quomodo Josephus, Carmelitas non solum oratorium virgini struxisse, sed ipsos specialissime, ut ipse ait, virgini intervisse testatur. Igitur, quid mirum, si primi Carmelitarum Virginis MARIÆ titulum ac patrocinium fuerint consequuti?

Carmeli montis incolæ Deiparæ cultai, & obsequiis singularet de-

verè & piè farentur. Opus tamen non est proprios testes in medium profere, ubi tot extranei abundè suppetunt.

Luculenter igitur ex præcedentibus constat, præclarum Virginis MARIÆ cognomen, ac titulum, Ordinem Carmelitarum merito sibi præceteris Ordinibus vendicasse: quia hujus instituti professores primi fuerunt, qui virgini MARIÆ in primo Ecclesiæ sæculo oratorium construxerunt: primi etiam, qui ejus obsequio, & amori inter ceteros Religiosos addicti fuere: primi tandem, qui tantæ Virginis conversationem, & familiare colloquium meruere. Nam (ut piè Mantuanus sentit) MARIA non rarò Carmeli incolæ invisere solebat, eorumque colloquio, & familiaritate oblectari. Quod ex eo opinor maximè credibile, quia cum Nazareth (ut auctores supra adducti affirmant) tribus miliaribus tantum distaret ab Eliæ fonte, sive Carmeli vertice, quid mirum, si sanctissima virgo Eremitarum Carmeli, cujus sanctitas & religio totam Palaestinam, & Alexandriam illustraverat, non sæpe adiret, eorumque colloquio & necessitudine frueretur? Maximè cum post passionem Christi eos ad fidem, & Evangelii prædicationem convertos videret.

Mantuanus. Carmeli incolæ Deiparæ colloquio ac familiaritate dignati fuerit.

Nec ignoto, quosdam etiam hoc Ecclesiæ nascentis tempore alia Virgini MARIÆ templa constructa referre. In primis enim Vincencius Belvacensis lib. 3. in *Speculo hist. cap. 92.* testatur, Martiæ, Mariæ fororis hortatu, postquam in Galliam ex Palaestina mirabiliter (Lazaro, & Maximo comitata) pervenit, post novam Evangelicæ doctrinæ lucem Massiliensibus demonstratam, demum factum esse, ut duo templa, alterum Christo Domino, alterum verò ejus Genitrici constructa fuerint. Nec me lateat, memoriæ esse proditum, Apostolorum sæculo templum aliud virgini fuisse dicatum. Scribit enim Raphael Volaterran. lib. 1. *Volaterr. Geographia*, Antaradi (quæ & Anterodus dicitur, nunc autem Tortosa appellatur, antiqua & egregia Phœnicæ urbs in litore maris sita, (ut ex B. Hieronymo in *Ezechielem cap. 27.* & ex Gulielmo Tyr. 7. *belli sacri cap. 15.* colligitur) jacellum stare, quod primus omnium divæ Genitrici Petrus Apostolorum princeps excitaverit: & in quo primus ipse quoque sacrificavit.

Vinc. Bel.

Volaterr.

Hieron. Gul. Tyr.

Imò qui Hispaniam, & res gestas illic à Jacobo Apostolo describunt, constantè affirmant, sanctissimam Virginem in civitate Cesaræ augusta eidem Apostolo apparuisse, & post apparitionem, templum vel facellum, quod nunc etiam est celeberrimum, & vulgari Hispanico *Nuestra Señora del Pilar* appellatur, eodem Apostolo auctore erectum fuisse. Hanc verò primam in toto orbe Christianorum Ecclesiam variis modis, tabulis, & testimoniis, perperua gentis Aragoniæ fama, simul & traditio clamant. Quæ de re etiam, post Beutherium, meminit Joannes Basseus in *Chronico rerum Hispanicarum*. Verustissimum autem, & omnibus prius templum à Carmelitis fuisse constructum, gravissimorum virorum auctoritas, quos supra retulimus, luculenter confirmat, quidquid Vincencius, Volaterranus, Beutherius, aut Basseus, scribunt. Nam cum historiæ fides ex numero & testimonii gravitate crescat, tot sunt pro nostra sententia testimonia, simul cum antiquissima Religionis traditione, ut minimè vinci, ac superari ab autoritate paucorum, ac singularium testium queat. Aïas in super rationes in hujus tituli confirmationem congererunt Waldensis, Joannes Patriarcha Hierosolymitanus, Paleonidorus, & alii, quibus merito, ac jure,

Beuther. Jo. Bass.

Paleonid.

Accedit etiam Joannes Tii hemius Abbas Spanhemensis, scholæque Heidebergensis quondam clarissimum lumen, qui in *lib. de laudibus Carmelitarum cap. 7.* ita scribit: *Sicut ex veterum lectione didicimus, titulum B. MARIÆ semper Virginis Carmelitu convenire maxime solum. Nam ij ab exordio sua institutionis DEI genitricem semper maximo honore, & reverentia sunt prosequuti. Enimverò non diu post Domini passionem, fratres montis Carmeli capellam in ejusdem montis latere in DEI genitricis honorem construxerunt. eamque in Ordinis sui advocatam ac patronam elegerunt, & FRATRES ejus deiiceps appellati sunt. Sicut ergo à CARMELO Carmelita: ita à capella, quam edificaverunt, usque in hodiernum diem FRATRES Beatissime DEI genitricis, & Virginis appellantur. Et digna quidem Carmelitis denominatio, ut, qui DEI Matrem specialis semper amore venerantur, etiam illius sint titulo clariores. Et infra, mutuam erga Carmelitas Virginis amorem his verbis demonstrat: *Nec dubium mihi est, quin DEI parens MARIA hunc Ordinem Divinali favore prosequatur: quem, & loco victum, & tempore primum sibi & Filio in obsequium eorum recognoscit. Digni profectò sunt fratres Carmelita sacratissima Virginis titulo insigniri. Prædicta Tu hemius.**

Ante omnes verò auctores prædictos, docuit id historia, quæ Romana dicitur: in qua de templo à Carmelitis Virgini dicato sic scriptum invenies: *A tempore (inquit) ELIÆ & Elisei Prophetarum, Religiosi de numero eorum, qui morabantur in monte Carmelo, juxta civitatem Domina nostra Nazareth, secretius solebant inhabitare usque ad tempora Salvatoris: qui tandem, prædicantibus Apostolis, in fide confirmati, in uno latere ipsius montis, primò Ecclesiam in honorem Virginis Mariæ construxerunt. Meminit etiam hujus oratorum in obsequium Virginis à Carmelitis constructi Hieronymus Plato, de *bono status Religiosi lib. 2. cap. 22.* ubi nomen ab eo factor Carmelitas accepisse, quia prima omnium B. Virginum in terrarum orbe dicata Ecclesia, ab eis fuerit erecta.*

Hier. Platon.

Tenuit etiam id nostra ætate Paulus Morigia Ordinis Jesuatorum, qui in *lib. de origine Religionum lib. 2. cap. 30.* aperte fatetur, Carmelitas gloriosum Virginis nomen, & patrocinium præceteris, & meruisse, & accepisse; quia primi facellum, sive Ecclesiam in Virginis MARIÆ honorem in Carmeli monte fundaverunt.

Paul. Morigia.

Si verò ad Auctores Ordinis gradum facere liceret, innumera blem ferè eorum multitudinem possemus adducere, qui uno ore, & sententia hanc veritatem, ut certam, ut firmissimam, & ut in Ordine à vetustis temporibus à majoribus traditam

Thom. à Jesu Oper. Tom. L

LESU
Spiri.
II
VII
2-6

Hoc festum & officium à Clemente X. extensum fuit ann. 1674. ad omnia regna & Provincias Hispaniarum Regi subiectas, & an. 1675. ab eodem Pontifice ad omnes dioceses ac Provincias hereditarias Dominus Austriae, pro omnibus utriusque sexus, tam secularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur.

nos fratres B. Virginis fuisse nuncupatos adnoscunt probare. Eas tamen brevitatis causa, ad alia properantes omittimus. Verum prætereundum non est sacre Rituum Congregationis eximium testimonium, quod præbuit approbando Lectiones secundi Nocturni *Festi Commemorationis solennis Beatissima Maria V. de monte Carmelo*, quas Eminentiss. Card. Belarminus recognovit, & approbavit; imo, ut quidam volunt, composuit, quæ sic habent:

Cum sacra Pentecostes die Apostoli cælitus afflati variis linguis loquerentur, & invocato augustissimo JESU nomine mira multa patravent, vixit plurimi, qui vestigiis sanctorum Prophetarum Eliæ ac Elisei institerant, & Joannis Baptistæ præconio ad Christi adventum comparati fuerant, retum veritate perspecta atque probata, Evangelicam fidem confestim amplexati sunt, ac peculiari quodam affectu beatissimam Virginem (cujus colloquio & familiaritate feliciter frui potuere) adeo venerari cœperunt, ut primi omnium in eo montis Carmeli loco, ubi Elias olim ascendentem Nubeculam Virginis typo insignem conspexerat, eidem purissimæ Virgini sacellum construxerint.

Ad novum ergo sacellum sæpè quotidie convenientes, tribus piis, precationibus ac laudibus beatissimam Virginem vel singularem Ordinis tutelam colebant. Quamobrem Fratres beatæ Mariæ de monte Carmelo passim ab omnibus appellari cœperunt; eumque titulum Summi Pontifices non modo confirmarunt, sed & indulgentias peculiares iis, qui eo titulo vel Ordinem, vel Fratres singulos nuncuparent, concessere. Hactenus Lectiones illius sacri Officii, sub & à PAULO V. etiam approbatae.

Et hæc de titulo & superscriptione Regula.

D V B I V M III.

De Regula, quam primitivam vocant, Authore, tempore, & confirmatione.

Appello Regulam primitivam, eam, quam Albertus Patriarcha Fratribus suis Eremitis in Carmeli monte, & aliis Syriæ partibus degenibus tradidit. Non quia hæc fuerit omnino prima, sed quia potissima sit inter alias regulas, quas nostra Religio agnovit. Fuerunt enim in Carmelitarum Ordine à tempore ELIÆ, familiarique Prophetarum, variæ vivendi regulæ, variaque instituta, ut supra retulimus. Sed ea, quæ ab Alberto condita fuit, etsi tempore fuerit ultima, à nulla alia perfectione superatur. Ejus igitur in 2. part. hujus operis Authorem inquirimus, simul & tempus, in quo condita, & majoribus nostris tradita, ac tandem quando, & à quibus Pontificibus fuerit confirmata.

Primò de Authore ex ipsa Regula inscriptione constat, in cuius limine habetur, ALBERTUS DEI gratiâ Hierosolymitana Ecclesia vocatus Patriarcha dilectus filius. Num de hoc unquam quis dubitavit? Is enim Patriarcha (ut nos supra probavimus) datas à Joanne Patriarcha leges, & utiliter admodum auxit, & eas ad commodiorem vitæ formulam redegit. Illud tamen apud omnes non constat, an Albertus hic, qui Regulam condidit, fuerit montis Carmeli incola, & Elianæ familiaris alumnus. Id verò mihi compertum vide-

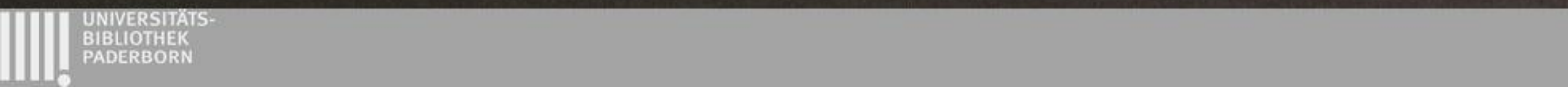
tur, quod in primis probat, ex Martyrologio Molano, qui octava die Aprilis illum inter nostros Sanctos annumerat, & Erardus Carthusianus in suo temporum Fasciculo circa annum 1293. idem censet olimque de eo in Ordine eodem die celebrati consueverat. Hoc ideo prænotavi, quia ex utroque (nempe ex sanctitate vitæ mortisque integritate, & ex professione una cum Carmelitis) magna Regula ab ipso tradita dignitas acerecit. Nam ex hoc, quod ipse quid Fratribus expediret, quidve illis imperari oporteret, prius experimento didicerit, Regulam discretionem conspicuam condidit: ex vitæ verò perfectione salutaria præcepta emanarunt.

De tempore verò, quo Albertus Regulam hanc Fratribus suis Carmelitis dedit, non satis liquet apud Authores. Tritemius lib. de Laudibus Carmelit. cap. 4. existimat, illam anno Domini 1122. sub Henrico, & Calixto Papa II. fuisse scriptam. Polydorus de inventoribus rerum lib. 6. cap. 3. circa annum Domini 1210. Sabellicus anno 1220. Ponticus Burdegalensis 1198. Chronica mundi sexta ætate fol. 207. & Supplementum historiarum lib. 13. anno 1200. Rebarthius Florentinus in Chronica universalis anno 1205. Nos verò ommissis illorum sententiis, ut certam & veram statuamus, Albertum Regulam dedisse circa annum Domini 1205. Ideo autem prædicti Historiographi variarunt, quia cum hæc Regula tempore, quo Carmelitarum in oriente degebant, data fuerit, non mirum, quod Scriptores ipsos lateret.

Quando hæc Regula Alberti, & à quibus Pontificibus fuerit approbata, restat, ut aperiamus. In primis communis Scriptorum sententia tenet, illam ab HONORIO III. fuisse confirmatam. Sic docuerunt Antoninus 3. Parte hist. tit. 20. cap. 5. Vincentius in historialis lib. 31. cap. 123. Philippus Bergomen. in supplemento historiarum lib. 13. in enarratione anni Christi 1200. Tritemius de laudibus Carmelitarum cap. 4. Cassaneus in Catalogo glor. mund. 4. parte, consideratione 70. Paulus Morigia de origine Religionum, cap. 30. Imò inter authores seclè non est, qui ab hoc dissentiat. Quo verò anno HONORIUS III. id præstitit, aperire etiam oportet. In qua etiam re Philippus Bergomen. Chronica mundi, & Paulus Morigia, ut supra, & inter juniores Hieronymus Piao de bono status lib. 2. cap. 22. Garibay Tomo 1. lib. 1. cap. 28. & Manuel Rodriguez in questionibus Regularibus questione 1. in articulo de origine Carmelitarum, Carolus Tapia in authentica Ingressi. verbo monasteria. cap. 17. de antiquitate Ordinis Carmelitarum, ac omnes Ordinis Scriptores censent, HONORIUM III. anno 1. sui Pontificatus Regulam Alberti confirmasse. Idque expressè patet ex bulla HONORII III. cuius verba sunt: HONORIUS Episcopus dilectus filius Priori, & fratribus Eremitis de monte Carmeli. Nos normam vestram vivendi regulariter ab Alberto Patriarcha traditam, quam ante concilium generale vos dicitis humiliter suscepisse, in posterum vos, & successores vestri, quantum cum DEI adiutorio poteritis, observetis. Et in remissionem vobis injungimus peccatorum. Nulli ergo hominum liceat, &c. Datum Roma anno Domini 1216. 3. Kalend. Januar. Pontificatus nostri anno primo.

Postea part. 2. Directorij Regul. Tract. 3. disp. 6. sect. 2. & ab illo ibid. laudati Authores.

Postea confirmat Alberti Reg... que incipi... eadem All... fuit confi... fesse alle... 47. ubi G... Patriar... conam... gula cœ... Quibus INNO... Senticid... cap. 5. h... in Europ... nem bur... Papa II... ambros... multu... gulam... Ielcas... CEN... stram... Carol... verbo... velib... cepta... CEN... Con... va, ... lib. 6... disol... tuon... prol... exp... tera... Cfi. Lat... refer... nim... offi... cer... vo... su... R... &... i... Cap. N... nimia, religio... Dom. f... AnteC... cilij I... ter. li... bat E... scopio... nova... Relig...

Greg. IX.

Postea GREGORIUS IX. referens hanc confirmationem HONORII III. denuo ipse Alberti Regulam approbavit, ut constat ex Bulla, quae incipit, Ex officij nostri debito. Hec etiam eadem Alberti Regula ante HONORIUM III. fuit confirmata ab INNOCENTIO III. Sic expresse asserit Naucleus Tom. 2. Chronice generatione 41. ubi sic habet: Tempore Innocentij III. Albertus Patriarcha Lebentem in Syria religionem restituere conatus, Carmeli montis incolas Fratre disciplina regula coecepit. Quae regula tunc Roma probata est. Quibus docet, ita ut nostram Regulam tempore INNOCENTII III. fuisse Romae approbatam.

Tritheim.

Sentit idem Tritheimus de laudibus Carmelitarum cap. 5. his verbis: Postquam Fratres hujus Religionis in Europam venerunt, multi summi Pontifices Ordinem hunc confirmarunt: de quibus ALEXANDER Papa III. post quem INNOCENTIVS III. idem fecit: amborumque vestigiis inherens HONORIVS III. multo adjunctis privilegiis, qui Ordinem & Regulam denuo comprobavit. Hec Tritheimus. Ille scas in historia & vitis Pontificum, in vita INNOCENTII III. expresse affirmat, Regulam nostram confirmasse. Idem novissime etiam tradit Carolus in Commentariis ad authenticam, Ingressi, verbo (monasteria) ubi Religionum origines investigans, nostram ab INNOCENTIO III. receptam, confirmatamque, asserit. Hanc INNOCENTII III. confirmationem fuisse factam in Concilio Lateranensi, asserunt Romanus in nova, correctaque editione Rerum publicarum 3. p. lib. 6. cap. 10. & Bernardinus Corius in Historia Mediolanensi 2. p. fol. 339. illudque addit, approbationem hanc B. Joannis Evangelistae coniugisse.

Ceterum

ne his plus immoremur, illud nunc probare contendam, Ordinem nostrum (si non expresse, saltem tacite) in praedicto Concilio Lateranensi fuisse approbatum, Verba prius Concilii referam, quae habentur cap. 13. ubi dicitur: Ne nimia Religiosorum diversitas gravem in Ecclesia DEI offensionem inducat, firmiter prohibemus, ne quis de cetero novam Religionem inveniat, sed quicumque voluerit ad Religionem converti, unam de approbatis sumat. Similiter qui voluerit domum de novo fundare, Regulam & institutionem accipiat de approbata, Haec Aenus Concilium.

Circa hoc

deci etiam considerandum est, ante ipsum Concilium licere, saltem auctoritate Episcopi, novam Religionem invenire, quod infra latius probabimus. Nunc vero ex decisione Concilii praedicta confirmatur. Quia Concilium hic non prohibet, nec prohibere debebat, novum ordinem auctoritate Apostolica fundare: sed tantum in auctoritate propria vel Episcoporum prohibetur. Imò nec Concilium Lugdunense, quod (ut infra) districtiori decreto rem hanc interdixit, quicquam de Ordine auctoritate Pontificis adinventio decrevit, aut cogitavit.

Praeterea,

quia, post ipsum Concilium Lateranense, instituta fuerunt auctoritate Apostolica beatorum Francisci, & Dominici Religiones, & plures aliae, de quibus mentio fit in Cap. ne nimia, de religiosis domibus, in sexto.

Quod vero

ante ipsum Concilium liceret, saltem auctoritate Episcoporum, Religionem novam adinventire, hoc in primis patet: ex principio in jure notissimo, quo cavetur, id, quod non est superiori retervatum, nec inferiori ordinario prohibitum, praesumi a jure, inferiori esse concessum: ut patet ex cap. nuper, de sententia excommunic. cap. cum apud, de sponsalibus. Quare cum in toto jure hoc non invenitur expresse, nec tacite Episcopis

prohibitum, ex consequenti illis concessum fuisse videtur. Quod similiter confirmat usus praxique in Ecclesia a tempore Apostolorum receptissima, qua observatum legitur, Religiones fecerit omnes, vel auctoritate propria fundatorum fuisse erectas, vel solum ab Episcopis confirmatas. Nam quis unquam Pontifex, (ut Tritheimus cap. 5. de laudibus Carmelitarum ait) confirmavit veteres Ordines Pachomy, Basilij, Augustini, & Benedicti? Dic mihi de tractor, legitime Bullas veterum ordines approbantes: nusquam invenies, hos ordines licetis confirmatos a principio. Hec Tritheimus.

Et quamvis Religiones olim fundatae sedis Apostolicae probatione non indigerent, ab Episcopis tamen, ordinariisque propriis probantur. Sic Regulam Augustini olim confirmavit Valerius Episcopus, ut tradit Romanus centuria 1. anno Domini 329. Carthusiensium vero institutum Hago Episcopus, ut Genebrardus docet lib. 4. circa annum 1070. Sigebertus in Chronica mundi. Platina in Gregorio VIII. Polydorus de inventoriis rerum lib. 7. cap. 3. & Volaterranus lib. 2. 1. & Divum Ambrosium propria auctoritate monasterium Mediolani erexit, Regulamque ei dedisse fertur. Cujus meminit D. Augustinus libro 8. confessionum: nostrique Ordinis regulam ab Alberto traditam, dum Historiographi referunt, addunt, illam suo jure obtinendam Albertum tradidisse: quasi dicant, propria auctoritate, proprioque Patriarchatus fungens munere Regulam confecit. Ita loquuntur Aeneas Sylvius in Chronica mundi loco superius adducto, Bergomensis & Garibay, ut supra.

Imò inter Authores nostri temporis gravissimos id docent. Bellarminus lib. de Monachis cap. 4. tradit, Basilium, Augustinum, & Benedictum approbationem ullam a Pontifice non quaesivisse, propterea quod nondum extaret tunc jus Ecclesiasticum id praecipiens.

Ratione etiam efficaci probatur: quia cum ante Lateranense Concilium non legatur, Religiones expresse fuisse approbatas a Sede Apostolica, fieret Religiones incepisse post Concil. Lateranense, quod haeretici maxime concedunt, ut probent novum esse adinventum. Imò neque etiam ante Concilium Lateranense expressum in jure textum aliquem potui invenire, quo decerneretur, requiri ad erectionem novi Ordinis, aut Regulae approbationem, Episcopi auctoritate: licet id colligi possit ex Concilio Chalcedonensi, cap. 4. Et referunt in cap. Quidam monachorum 18. questio 2. ubi decernitur. Primum, ne monachi monasteria sine auctoritate Episcopi erigant. Secundum, ut illi obediant: ex quibus consequi videtur, nec Religionem fundare sine conscientia, & auctoritate Episcopi posse.

Edito hoc Lateranensi Concilii decreto, cum postea & importuna aliquorum supplicatione, & aliorum praesumptuosa temeritate, diversorum Ordinum mendicantium effrenata multitudo resurgeret, reperita Lateranensis Concilii constitutione, Lugdunense Concilium districtius prohibuit: primum, ne deinceps aliquis novum Ordinem adinventiat (nempe sine auctoritate summi Pontificis) deinde omnes Ordines mendicantes post dictum Lateranense Concilium adinventos, eos scilicet, qui approbationem Apostolicae sedis non meruerint, de medio tollit, ac omnino revocet: eos vero, qui per eandem sedem fuerant confirmati, permittit subsistere, dummodo deinceps nullum ad eorum professionem admittant, novumque locum non acquiritant: ut latius

nes fundare. Cap. Nuper, de sententia excommunic. Cod. cum apud. de sponsal. Tritheim.

Romanus.

Genebrard. Sigebertus Platina. Polydorus Volaterr. Augustinus Aeneas Syl. Bergomensis. Garibay. Bellarmus.

Cap. Calc. cap. quidam monachorum 18. q. 2.

Concil. Lugd.

Cap. ne nimia, de religiosis domibus, in sexto. Dom. in 6. Ante Concilium Lateranense, licet, licet Episcopis novas Religio-

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Q q 2

refer.

Cap. unicum, de Religiosis domibus in 6. referretur in capitulo unico de religiosis domibus in 6. Huic vero rigidiiori Concilii decreto exceptio data est, nempe, ut ad Prædicatum, Minorum, & Eremitarum sancti Augustini, nec non & Carmelitarum Ordines decisio hæc non extenderetur, ut patet ex §. sane, ubi sic dicitur: *Sane ad Prædicatum, & Minorum Ordines, propter eorum evidentem Ecclesiæ utilitatem, præsentem non patimur constitutionem extendi. Ceterum Eremitarum sancti Augustini, & Carmelitarum Ordines, quorum institutio dictum generale Concilium præcessit, in solido statu volumus permanere.* Hactenus Concilium. In quibus satis aperte indicat, supradictam constitutionem ad Carmelitas non extendi, quia illorum institutum dictum Concilium generale Lateranense præcessit. Quare decernit, illorum Ordinem in solido statu permanere.

Ex Lugdunensi constat Concilio Religionem Carmelitarum ante Lateranense Concilium fuisse institutam & approbatam.

Si verò Carmelitarum Ordo ante prædictum Concilium Lateranense non fuisset approbatus, sine dubio Lugdunensis Concilii decreto extingueretur. Nam si illæ Religiones etiam à Sede Apostolica post Concilium Lateranense approbatæ, rejectæ sunt, nec ultra progredi permittuntur, à fortiori, si nostra ex approbatione non conferretur, si nostra ex approbatione non conferretur, nostrum Ordinem fuisse institutum ante concilium Lateranense, illaque Religiones, quæ illud præcesserunt, censetur approbatæ (maximè quia Episcoporum vel Patriarcharum auctoritate fœderentur) rectè sequitur ex vi decreti Concilii Lateranensis, nostram Religionem in ipso, & ante ipsam Lateranense fuisse confirmatam.

Quod argumentum breviter hac ratione firmum fiet. Aut Concilium Lateranense: *Qui voluerit ad Religionem converti, unam de approbatis (an ipsam scilicet Concilium) assumat: & postea Concilium Lugdunense volens de medio tollere omnes Religiones post Lateranense ortas, declarat, Carmelitarum Ordinem non esse extinguendum: quia ejus institutio Lateranense præcessit.* Igitur cum Concilium Lateranense ait, *Unam ex approbatis assumat*, tacitè censet, esse approbatam Carmelitarum familiam, quam ipsum præcessisse, & antea legitime fuisse institutam, declarat postea Lugdunense.

Sed contra hæc obijciunt aliqui, in dicto §. ceterum non esse legendum, in solido statu, sed potius, in suo statu manere concedimus, donec de ipsis aliter fuerit ordinatum: intueimur enim tam de ipsis quam de aliis non mendicantibus providere, prout animarum saluti, & eorum statui videbitur expedire. Sic enim in Concilio Lugdunensi olim legabatur. Unde in dicto §. ceterum, dicunt BONIFACIUM VIII. loco horum verborum adjecit, illa, in solido statu. Quare contendunt hi nostrum Ordinem neque in Lateranensi, neque in Lugdunensi Concilio fuisse approbatum.

Huic objectioni respondeo, verum esse, ut glossa in dicto §. ceterum affert, prædicta verba, in solido statu, non haberi in Lugdunensi Concilio, sed tantum ea, quæ adversarii opponunt. Non tamen ex his sequitur, nostram Religionem non fuisse approbatam in prædictis Conciliis. Primò, quia clausula illa (*donec de ipsis aliter fuerit ordinatum*) non aufert Carmelitis approbationem sui Ordinis: nam pari etiam ratione aufert à Religionibus non mendicantibus confirmationem, quia de Carmelitis, & de aliis non mendicantibus intendebat Concilium aliter ordinare. Quare si illa verba tollerent à Carmelitis, & aliis non mendicantibus confirmationem: manifestè fie-

ret, quod, ante ipsum Concilium Lateranense, nullus esset in Ecclesia DEI Ordo approbatus: quod est contra ipsum Concilium Lateranense, ut patet ex verbis supra adductis. Tum etiam, quia multo ante Concilium Lugdunense, quod sub GREGORIO X. fuit celebratum, Carmelitarum Religio fuit approbata ab HONORIO III. INNOCENTIO III. ut supra monstravimus. Quare dum Concilium, nostrum Ordinem in suo statu manere, permittit: certè non aliud intendit, quam ut ipse (dum aliud Pontifici non placuit) approbatus permaneat. Quare hoc non obstat, quò minus ante Concilium Lateranense Carmelitarum Religio fuerit approbata, live in solido, live in solido, live in suo statu legatur. Et hæc de INNOCENTIO III. Lateranensis Concilii approbatione.

Ex quibus sequitur Alberti Regulam ab anno 1205. aut, ut alii volunt, anno 1209. in quo ab ipso tradita fuit, approbatam fuisse, tum ob rationes dictas (nempe, quia Episcopi ante Lateranense Concilium hac potestate Religionem confirmandi gaudebat: & potiori jure Patriarchæ, quorum iurisdicção, & auctoritas superior majorque est) tum etiam (quod in hac re valde considerandum est) quia Albertus tunc non solum Patriarchæ munere, sed & legationis Apostolicæ sedis officioungebatur, ut expresse docet Guilielmus Tyrus lib. 5. continuationis belli sacri cap. 3. his verbis: *Albertus postea Hierosolymitanus sub innocensio III. Patriarcha, & legatus, certas observationum Regulas Carmelitis præcepit.* Idem Sabellicus ubi supra. Et Christianus Malleus auctor Theatri vitæ humanæ, Volumine 2. lib. 3. Christi. Quare et si ratione officii Patriarchatus (quod abundè sufficiebat) Regulam propria auctoritate confirmare non posset: præstare tamen id sine dubio potuit ratione muneris Legati, quoungebatur. Imò ob hæc rationem censendum est, ab hoc tempore Regulam fuisse à Sede Apostolica approbatam, cum extunc fuerit ab eisdem sedis Legato confirmata, ex regula juris, quæ habet: *Ea nostra sunt, quibus auctoritatem nostram impertimur.*

Ex his secundò colligo, antequam Albertus hanc Regulam concederet, nostrum Ordinem à Sede Apostolica, ob rationem nuper adductam, etiam fuisse approbatum. Cum Aymericus Patriarcha Antiochenus, & Sedis Apostolicæ Legatus circa annum Domini 1141. montis Carmeli Eremitas in unum coegerit, eisque vivendi formulam more Latinorum Monachorum tradiderit, ut testantur Polydorus, Sabellicus, atque Guilielmus Tyrus, ut supra Genebrardus lib. 4. Chronica circa annum 1180. Oauphrius Paminus in Chronico Ecclesiastico circa annum 1141. Theatrum vitæ humanæ ubi supra, & inter juniores Hieronymus Romanus, qui ut supra ob hanc rationem antiquitatem nostri Ordinis ab Aymetico censet computandam.

Tertio inferitur, Ordinis approbationem veriè judicandam esse ab anno circiter 400. in quo JOANNES Patriarcha Hierosolymitanus Carmelitis suo jure Regulam confecit, ut supra parte cap. 2. latius adnotavimus. Quare ab illa ætate Ordo Carmelitarum in Ecclesia Patriarchatum approbatione floret. Quòd si eorum seueritiam amplectamur, qui existunt, Carmelitas olim sub B. Basilij Regula militasse, ab eoque vivendi monasticæ normam accepisse, (ut post Antoninum 3. part. historialis titulo 20. cap. 5. multè alii tradiderunt, de quibus nos, eorumque senten-

tia infra jud
re, vel p
canda erit
facta.
Si verò
ante INN
III. approbat
competit
thores
s. ait:
pam ve
confirma
exercit. I
& Gene
historiam
graphi
mandu
dam pr
Der
opus n
batione
cui Or
torum
tem C
NIS I
rumq
rober
Bal. Six. 4 fit in
Bal. Greg. 13.
Bull
Land
hi. 8
ab a
vove
run
gen
C
Cofianus
Finis
proprius
in quali
bet arte
& discipli
na e
per piz
oculis
habédus
Vid. Jo
à Jell
Maris
part.
discipli
Mon
cap. 3
Comm
in Re
Carm
Frans
à S.
pag. 4

tiã infra iudicabimus) ab eodem quoque tempore, vel paulò an ea Ordinis confirmatio iudicanda erit. Et hæc de approbatione à Patriarchis facta.

Si verò ad Apostolicam Sedem convertamur, ante INNOCENTIUM III. Regulam Alberti Alex. III. approbatam ab ALEXANDRO III. facillè comperiemus, ut docent non contemnendi Authores. Tritheimius de laudibus Carmelitarum cap. 5. ait: Postquam Fratres hujus Religionis in Europam venerunt, multi summi Pontifices Ordinem ipsum confirmarunt: de quibus Alexander Papa III. unus exiit. Idem tenet Buchinguerius in sua Chronica, & Genebrardus in methodo ad Chronologiam, & historiam universam, nostrique Petrus Raymundus, & Joannes Grossi Ordinis nostri quondam præpositi Generales.

Demum, cum ante Concilium Lateranense opus non esset Apostolicæ Sedis expressa approbatione, non video, quæ major confirmatio alicui Ordini tunc contingere poterat, quam multorum Pontificum privilegis ornari. Constat autem Carmelitarum Ordinem à tempore LEONIS IV. ADRIANI II. STEPHANI V. aliorumque Pontificum, qui propè annum 850. floruerit, varia privilegia accepisse, de quibus mentio fit in Bullis à SIXTO IV. concessis, maxime in illa, quæ incipit: *Dum attenta meditatione*: & in Bulla GREGORII XIII. cujus initium est: *Ut laudes sanctissimas* &c. in quibus commemorantur hi, & alii antiquissimi Pontifices, qui Carmelitis ab anno 815. in terra sancta oppressis varios favores concesserunt. Quæ etiam privilegia referuntur in compendio privilegiorum, verbo Indulgentia, quoad sæculares.

D V B I V M IV.

Qualis sit finis, sive scopus hujus Regulæ, ac ex consequenti nostræ Religionis.

Cassianus Omnes artes, ac disciplinæ (ut Cassianus loquitur *collatione* 1.) scopum quendam, id est destinationem, & telos, hoc est, finem proprium habent, ad quem respiciens uniuscujusque artis sectator industrius cuncta ordinar, & dirigit, & oblatos labores, pericula, & dispendia universa æquanimiter, atque libenter tolerat, sicut agricola finem habens, securè, copioseque vivendi ex proventu segetum fecundarum, scopum (id est destinationem) gerit, agrum suum cunctis sensibus expurgare, eumque universis instructuosis vacuare gramminibus: sine quo se adepturum finem propositum non confidit. Similiter, qui certis quibusque dignitatibus mundi hujus cupiant honorari, cui se officio, vel ordini debeant

à Jesu Mancipare, antea proponunt: ut per legitimam Mariæ spei tramitem, finem quoque valeant desideratæ part. 1. dignitatis attingere. Hæc & alia Cassianus, ubi disciplina supra. Nostræ igitur professionis, sive Regulæ finem operet ante omnia hujus Religionis athletis fixum hæere mentù: scopumque proprium præ oculis habere, ut in ipsam rotis nervis, ac viribus jaculentur. Hujus enim cognitio, nostræ directionis, ac vitæ caput est, atque principium. Nam cum in quavis arte, ac disciplina, ut eam reà S. Elia &c. exequamur, ejus finis consideratio maxime necessaria sit: proculdubio in professione mona-

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

stica (quæ ars artium est) multò magis hæc cogitatio & cura finem suum inquirendi, suscipienda est: ut & sic viam destinare, eligere, ac parare media ad finis consequutionem unicuique in promptu sit. Ignoranti enim quem portum petat (ut etiam teste Seneca loquamur) nullus suus proprius ventus est. Ac proinde errant consilia nostra, nisi sciamus, quò dirigantur.

Eam ob rem in hoc opere cum primis constituendum nobis est, quam ad metam nostræ Regulæ sive instituti cursum dirigatur, ut viæ, rationesque omnes facilius inveniatur, quibus eo perveniri possit: & ut cetera, quæ in Regula continentur, ex commensuratione ad proprium finem melius percipiantur. Omnis igitur monastica disciplina duplici fine gaudere solet. Primus finis est ille omnium Christianorum, omniumque Ordinum communissimus, nempe charitas, sive gloria DEI. Alter verò proprius est, qui telos, sive finis proximus appellari consuevit. Qui quidem finis, si cum illo superiori conferatur, medium potius ad illum perveniendi existimari potest. Nobis in præsentem consilium ullum non est, de priori illo fine disserere, sed de posteriori tantum: in hoc enim sine unaqueque Religio suæ directionis figure obtinendam, ad hunc suos principaliter dirigendos conatus, hunc si ejus professores attingant, vororum suorum ac instituti compotes evadent: sunt autem si varii, pro varietate etiam & diversitate Religionum: omnes tamen ad tria genera reducuntur, secundum quod ab omnibus Theologis, tria esse potissimè Religionum genera, traditur: quorum aliud est in agendo, aliud in contemplando versatur, tertium verò iam actionem, quam contemplationem complectitur. Quod adhuc in alia duo membra subdividi potest. Nam vel est mixtum ex æqualibus partibus, ita, ut æqualiter & actioni, & contemplationi vacet: vel plus habet de uno, quam de alio: verbi gratia, minus de contemplatione, & plus de actione, vel è contra. Hoc ergo est, quod nunc investigamus, quisnam horum sit hujus Religionis scopus, sive finis verus, proprius, legitimus, ac immediatus.

Pro cuius resolutione primò (idque certò) statuendum est, proximum, & potissimum nostræ Religionis finem esse, contemplationi vacare. Quod & fuisse olim monachorum omnium primævam institutionem constat ex his, quæ Cassianus *Collatione* 9. cap. 1. luculenter docet: *Omnis, inquit, monachi finis, cordisque perfectio ad jugem, atque indivisibilem orationis perseverantiam tendit: & quantum humana fragilitati conceditur, ad immobilem tranquillitatem mentis, ac perpetuam nititur puritatem. Ob quam omnem, tam laborem corporis, quam contritionem spiritus indefessè quarimus, & jagiter exercemus: & est inter astricturum reciprocis quadam, inseparabilisque conjunctio.* ita Cassianus. Et hunc fuisse antiquam monachorum morem, ac beatissimi Marci tempore, qui primus Alexandria Monachis normam dedit vivendi, observatum, à Nicephoro Calixto lib. 2. cap. 15. & à Sozomeno eodem lib. cap. 17. & sequentibus, & à Cassiano lib. 2. de institutis renuntiantium cap. 5. memoriæ proditum est: de quibus ipse ita scripsit: *In primordiis enim fidei, probatissimi illi Marci annulatores, ac discipuli eo fervore scripturarum divinarum lectionibus, orationisque, & operi manuum diebus, ac noctibus ita incumbens, ut neque escarum quidem appetitus, vel memoria, nisi alio, tertiove die corporis interpellaret in mediam. Scriptis autem horum exercitiis, fuit, atque philosophiam, institutum, mores, vitam, rationemque conversationis omnem celeberrimas Philo-*

R 9 3

Seneca

Finis est omnium Religionum, & Cuius finis est

Quis proprius omnium Religionum

Proprius ac præcipuus Religio Carmel. finis est contemplatio.

Cassianus

Nicephor. Calixtus Sozomene

Vid. Joan. à Jesu MARIA Scholam oration. Tract. 1. Notab. 5. & discipl. nationi

Monast. s. natione Judaeus, professione verò Pythagoricus, quem ad colloquium Petri Romae divinum verbum concionantis, fama est, pervenisse, ut Ecclesiastica narrat historia. Hæc autem forsitan alicui longè repeita videantur, cum tamen vi propria nostri instituti adduci merito debeant. Fuerunt enim Monachi illi ex Essenis, ELIÆ successoribus, ut supra part. 1. cap. 1. plenius tradidimus. Quare hanc Egyptianorum monachorum in primitiva Ecclesia vivendi normam, instituti puritatem Regula nostra protrahere usque ad nostra tempora, ac consecravitur.

Tomo 2.
Fructus Carmeli seu Discursus Moralium in Regula Carmeli.
cap. 6. n. 7. scripsit. Lege (inquit) librum Regum 3. & 4. si non noster sanctus Patriarcha Elias, non dico per plures vias, sed pene totam vitam in orando consumpsit. Post ELIAM verò filii Prophetarum, qui in solitudine juxta flumen Jordanis (ut auhores sunt Hieronymus ad Paulinum, & Isidorus lib. 2. de officio cap. 16.) habitaverunt, hi die ac nocte, hymnis, & orationibus studebant. De his enim ait Joannes Hierosolymitanus, in libro de institutione monachorum, de filiis Prophetarum, eorumque successoribus, institutoque agens, quod ad imitationem ELIÆ, incessanter, & continuè penetrare vastos secus solitudinis montis Carmeli, & aliarum Eremorum terra promissionis solebant: ubi cogitationibus sanctis, & intentione, oratione, ac ceteris armis justitiae muniti, tanto conatu mentes suas ad exemplum ELIÆ Principum eorum sursum in DEI contemplationem elevabant, ut in caelestibus choris putarentur translati, & revelata facie gloriam DEI speculari, perfruentes colloquio DEI, cui puris mentibus inharebant. Hæc Joannes.

Deinde in Evangelica lege (ut nunc illos probatissimos monachos Marci discipulos prætereas, de quibus supra,) nostri Ordinis primævos in lege nova cultores orationi maximè studuisse reperimus. Josephus enim Antiochenus, lib. de perfecta militia primitiva Ecclesia cap. 12. inquit: Perfectorum militum Christi Apostolorum coadjutores surrexerunt strenuissimi viri solitarij, contemplationi dediti, sanctorum Prophetarum ELIÆ, & Elisi sequaces, qui de monte Carmeli descendentes, &c. Et Armachanus apud Waldensem tit. 9. cap. 89. in sermone de Conceptione beatissima Virginis MARIE inter alia sic ait: Ut dicunt fide digna historia, à tempore ELIÆ & Elisi, qui sapius morabantur in monte Carmeli, solebant homines contemplari secretis inhabitare, usque ad tempora Salvatoris: & tunc illi Eremitæ, prædicantibus Apostolis, inter ceteros sunt conversi. Et infra docet, eos Fratres beatissima MARIE Virginis de monte Carmeli fuisse vocatos. Jacobus quoque de Vitriaco, in libro, qui dicitur Memoriale cap. 22. inquit: Quidam viri saculo renunciantes, ad imitationem sancti Viri, & solitarij ELIÆ, vitam solitariam agebant in alveariis modicarum cellularum, tanquam apes Dominii dulcedinem mellificantes. Et verè JOANNES 44. Patriarcha Hierosolymitanus, qui primam nobis in scriptis Regulam tradidit, ferè per totam, nos ad imitationem ELIÆ, & vitæ solitariae finem (assiduam nempe contemplationem) dirigere conatur.

Secundo, quia omni tempore, & sæculo promulgata fuit, & ex textu Regule, ut proprium nostri Ordinis institutum, assidua divinæ legis me-

ditatio. Et in primis, de temporibus ante Christi adventum, & de his, quæ post ejus adventum immediate successerunt, nec non de Regula Divi JOANNIS, jam dictum est. Postea Religio, quæ sub Regula ALBERTI militavit (ut nunc etiam militat) idem proficitur institutum, ut constat ex cap. 6. Regula, ubi præcipitur, die ac nocte orare, & meditationi vacare. Et quia domestici testes in hac re certius reddunt testimonium, prodeat noster Ven. P. Thomas Waldensis, de sacramentalibus, tit. 9. cap. 24. n. 7. ubi Religiones distinguens penes ordinem ad proprios fines, nostrum designat his verbis: Veniat Benedictus. & crescat in assidua custodia claustris: succedat Albertus cum Carmelitis suis, & crescat in silentio, & meditatione continua legu DEI, in secreto celli cum labore manuum, & penuria victus. Sic Dominicus servat in doctrina celestis, & Franciscus in nuditate, & aspectu mundi, &c.

Tertio accedunt aliquorum summorum Pontificum testimonia, quæ rem propositam clarè & indubitabilem reddunt. GREGORIUS IX. (ut habetur in registro anni tertii sui Pontificatus, & refertur in Speculo Ordinis) Fratribus in monte Carmeli commorantibus ita rescripsit: Dilectis filiis, Priori, & Fratribus Eremitarum montis Carmeli salutem, &c. Ex off. ij. nostri circumspectione, tenemus sollicitam adhibere cautelam, ne be. qui, ascendentes in montem orare cum Domino, pedes suos laverunt, iterum eos consequentem ad contemplationis specula descendendo. & infra: Hinc est, quod cum loci pedibus speculam Domini ascendatis, vacaturi contemplationibus caelestium, & assumpseritis contra malignos lacum, terrenis omnibus abdicatis, ideo, &c. Eisdem quoque utitur verbis INNOCENTIUS Papa IV. qui anno Domini 1245. Regulam nostram confirmavit: quibus subscripsit ALEXANDER IV. (ut in Speculo Ordinis refertur.) Imo ex Bulla mitigationis ab EUGENIO IV. concessa constat, Fratres, dum mitigationem postularent, id potissimum pro causa mitigationis iusta allegasse, valde scilicet onerosum, ac difficile esse, noctu diuque in lege Domini meditari.

Quarto, quia semper nostri Ordinis Fratres Eremos coluerunt, & Eremitæ à summis Pontificibus, (ut ferè ex innumeris Bullis, & privilegiis patet) sunt appellati. In d. hoc præ foribus in ipso Regulae titulo legitur. Ac proprius Eremitarum finis est, DEO, & orationibus, ac meditationibus divinis vacare: ergo iste est nostrum muneris scopus. Neque contra hoc urget, quod in civitatibus, aut villis nunc habitemus: quia consulto nostra Regula addit, ut hæc loca nobis concessa in Eremitis, vel alibi, non aliter recipiantur, nisi apta sint ad nostræ Religionis observantiam.

Quinto, quia nostra Regula aliquem finem, & scopum habere debet: & tamen non habet pro fine vitam merè activam (ut constat) neque mixtam ex contemplatione, & actione, nempe, cura proximorum: nam nullum nec minimum de hac actione in Regula verbum reperitur. Habet ergo pro scopo potissimo vitam contemplativam; hic enim verus est finis, qui in Regula exprimitur, & ab ea potissimum intenditur.

Sexto, & efficacissimè probatur. Nam ille est verus Religionis finis, quem cetera religionis exercitia respiciunt, & ad quem diriguntur: sed omnia Regulae exercitia ad orationem præcipuè destinantur: hæc igitur finis erit. Major hujus argumentationis certa est ex ipsa natura finis. Minor verò probanda est, per singula Regulae mandata, & exercitia discurrendo.

Et (ut à principaliori incipiam,) cellæ stabilis cultus.

custodia, & jugis commoratio ad hunc finem præcipue deſt natur, & à Regula in id ipſum eligitur. Probabimus enim infra cap. 6. quantum cellæ aſſidua inhabitatio ad orationem, ac meditationem conducatur; nec ulli dubium eſt, ad orationem ſecretum, & ſolitarium locum poſſimum requiri, ut conſtat ex illo Matth. 6. Tu autem cum oraveris, intra cubiculum tuum, & claſo oſtio, &c. Hac ratione oravit noſter ELISEUS 4. Reg. 4. qui puerum à morte ſuſcitaturus, domum ingreditur, & claſo oſtio oravit ad Dominum.

Quibus adde, quod non ut unquam in celis manere Regula præcipit; ſed ſingulos ſingulas, & ſeparatas cellulas inhabitare conſtituit, ut commodius divinis meditationibus & orationibus vacare, ſine alterius offendiſculo poſſimus quod laus proſequatur infra in Expoſitione cap. 3. Præterea, cum hoc medium ad obtinendam puritatem, & indiſruptam orationem, & meditationem principalis ſit; ideo in Regula tanquam ſini proximus, & magis ei proportionatum, ſimul cum ipſo ſine in 6. cap. præcipitur. Et inſuper, ad hujus medi firmitatem, & conſiſtentiam aliud quoque medium à Regula inculcatur, nempe, labor manuum, qui, ut infra in capite de labore manuum dicitur, ob id tantopere nobis commendatur, ut intra cellam occupati, manus in opere & mentem in DEO fixam teneamus, & utrique ſtudium pariter impendamus. Nam, ut optime Caſſianus, lib. 10. inſtitut. cap. 24. ob has duas cauſas inter alias, labor manuum exterior ab Aegyptiis monachis excitebatur. Primò, ne ab eis otium admitteretur. Secundò, ne meditationi ſpiritali finis imponeretur, ut ſit (ait) pariter exercentes corporis, animaque virtutes, exterioris hominis ſtipendia cum emolumentis interioris exequantur: & ſic lubricis motibus cordis, & fluctuationis cogitationum inſtabili, operum pondere, velut quandam tenacem, atque iramobilem anchoram præſtiterunt: cui volubilitas ac pervagaſio cordis innexa, intra cella claſtra veluti in portu ſiſſimo, valeat contineri: atque ita ſpiritali meditationi, & cuſtodia cogitationum intentæ, ab omni ſuperſua, & otioſa cogitatione, ſe cuſtodiat: ita ut quid ex quo pendeat, haud facile poſſit in quoquam diſcerni, id eſt, verum propter meditationem ſpiritualem manuum opus exercent: an propter operis jugitatem tam præclarum ſpiritus proficiū ſcientiaque lumen acquirant. Hæc Caſſianus. Qui ibidem etiam docet, PAULUM primum Eremitæ cultorem pro ſola purgatione cordis, & cogitationum ſoliditate, ac cellæ perſeverantia, manuum laborem elegerit. Et denique idem Caſſianus libro 2. inſtitutionum cap. 14. pulchrè (ut ſolent) docet, quantum ad orationem labor manuum conducat. Idem ſentit Bernardus in Epifſola ad Fratres de monte DEI: ubi monet, intra cellam manibus aliquid operandum, ad nutriendum, & conſervandum ſpiritum. Conſtat igitur ex dictis, tam cellæ aſſiduam commorationem, quam laboris manuum exercitium, ad orationem, & meditationem à Regula prudenter ordinari, ac præcipi.

Oportet igitur, ut ad reliqua capita Regulæ deſcendentes, idem de unoquoque probemus. Poſt Regulæ articulum, qui de cellulæ habitatio tractat, lequitur præcipuum de Hortis Canonice, quæ mentem in DEUM elevat, & interiorum animæ devotionem in ejus honorem, & laudem excitant. Hæc verò non tam media ad orationem, quam ipſa oratio dici poſſunt.

Traditur deinde caput de non habendo proprium, tam in particulari, quam in communi. Hæc verò ſtriſſiſſima paupertas (ut auctor eſt

GREGORIUS IX. ibi adducendus) ideo à regula præcipitur, quia maxime oportet, viros contemplationi addictos, nudos ab omnium terrenorum poſſeſſione pedes habere. Et (ut omnia alia Regulæ ſtatuta, quæ etiam huc ſini deſerviunt,) ad præcipua gradum faciam: ad ea nimirum, quæ de jejunio, de carniſtinentia, & de ſilentio loquuntur.

Et (ut à jejunio incipiam) in primis ipſi Hæretici, jejuniorum, & abſtinentiæ acerrimi hoſtes, quales ſunt noſtræ ætatis Lutherani, & Calviniſtæ, eſſi alias à jejunio utilitates omnes, & fructus ſecludant, hunc negare non ſunt auſi, nempe, ad orationem, & contemplationem maxime adjuvare: ut videre eſt apud Bellarminum lib. 2. de bonis operibus in particulari cap. 11. in principio. Quod & nos hic breviter exemplo antiquorum Patriarcharum & ſanctorum Patrum comprobabimus. Hi enim jejunio animam ad orationem, & celeſtium rerum contemplationem disponebant. Sic de Moyſe Exod. 34. qui quadraginta dierum jejunio animam præparavit, antequam ad DEI colloquium audeat accedere. Sic ſanctus noſter Patriarcha ELIAS per quadraginta dierum ſpatium jejunium obſervat, ut DEUM in monte Oreb ſub ſpecie auræ tenuis videre poſſet. Daniel quoque trium hebdomadarum jejunio diſponitur ad revelationes Domini ſuſcipiendas. Et ob eandem rationem Eccleſia Catholica in profeſſis magnarum ſolemnitatum jejunia decernit, ut his animi aptiores reddantur ad vacandum tali celebrati; ut docet Divus Bernardus in vigilia S. Andrea. Quare rectè illud dictum eſt à Chryſoſtomo homil. 1. in Geneſin: Jejunium eſt anima noſtra alimentum, leves ei pennas producit, ut in ſublime ſervetur, & ſumma contemplari queat. Baſilius quoque ſermone 1. de jejunio: jejunium (inquit) orationem ad celum tranſmittit inſtar alæ ipſi exiſtens ad profeſſionem ſuſum verſus. Neque eſt, cui in hoc divinus immoremur, cum paſſim id Patres apertiffimè doceant.

De carniſtinentia verò abſtinentia illud eſt certum, maxime conducere ad corporis, & paſſionum ejusdem mortificationem. Nam cum carnes ſint quali quoddam ſeminarium libidinis (ut infra de eſu carniſtinentia probabimus,) paſſiones peccatores reddantur per earum carentiam. His autem ſeditis, animus promptior eſt ad divina ſpeculanda. Quare hæc carniſtinentia à Regula commendatur, quali removens prohibens mortificationem paſſionum, ac proinde inducens mentis elevationem in DEUM.

Denique de ſilentio non eſt, qui ignoret, quàm ſidus ſit orationis comes: & ob eam cauſam tantopere à Patribus, & à noſtra Regula commendatur, & non ut unquam, vel ſimplici præcepto, ſicut & alia; ſed pluribus verbis, & variis Scripturæ authoritatibus perſuadet, & præcipitur.

Septimò, & ultimò, orationem, ac meditationem finem eſſe Regulæ, non levis conjectura ſuadet. Nam licet finis eſt id, quod primò intendimus, & quod in animo ante omnia alia præfigitur, ad cujus poſtea conſequutionem reliqua deſtinantur: ita Regula inter eas conſtitutiones, quæ ad ſubditorum directionem ſpectant (ut initio capite 6. infra docebimus) primò loco telos, ſive ſcopum ante oculos objicit, ut ad illum reliqua, quæ in Regula continentur, ordinemus. Hoc itaque in mente ſine propoſito, omnes actus noſtri ad ejus conſequutionem dirigendi ſunt. Hic nobis principalis debet eſſe conatus. Hæc immobilis deſtinatio cordibus noſtris firmanda eſt,

ur divinis rebus, ac DEO mens semper inhæreat. Pro hoc sine cellæ solitudo & clausura sectanda est; jejunia, vigiliae, corporis nuditas, silentium, carnis abstinencia, & reliquæ asperitates suscipiendæ sunt. Et denique quicquid ab hoc diversum est, quamvis aliàs magnum videatur; importunum tamen, aut etiã infirmum, seu noxium judicandum est.

Pater igitur ex dictis, post orationem, & meditationem, in nostrâ Regula & professione secundum locum obtinere vitæ asperitatem: in qua etiã potissima pars est, cella, sive monasterii clausura. Ita, ad hæc duo, nempe ad vitæ asperitatem, & clausuram, veluti ad duos orationis pedes, & firmissimas nostri instituti columnas cetera reducuntur. Quare studiosus quisque nostræ professionis sectator, post orationem, colat penitentias, sive vitæ asperitatem, & clausuram.

Qualiter
vitam
mixtam
Religio
Carmel.
ample-
atur.

Secundò existimo, secundariò studendum esse nobis animarum salutem, sine detrimento tamen (quantum fieri potest) principalioris finis. Et (ut clarius loquar,) hæc secunda assertio constituit, nostræ Religionis institutum mixtum esse contemplatione, & actione; non tamen ex æquo, sed principaliter ex contemplatione, secundariò autem, & minùs principaliter, ex actione.

Duo continet probanda. Primum principale objectum & adequatum nostri Ordinis esse divinæ legis meditationem, ac contemplationem; quod satis constat ex dictis. Secundum objectum, secundarium & principaliori annexum, esse studium salutis animarum: quod nobis restat probandum, idque serio DEO favente jam in sequentibus latius probabimus, repetitis iis, quæ aliquando diximus in *Stimulo missionum*, sive in *libello de propaganda à Religiosis per universum orbem fide*.

D V B I V M V.

An Religioni nostræ conveniat studium conversionis animarum.

Religiosis omnibus, quantumvis solitudinè ac contemplationi deditis, valde esse consentaneum, imò expeditissimum Ecclesiæ conatus in animarum conversione adjuvare, latissimè in 2. parte *Stimuli missionum*, & in 2. parte lib. 2. de *Conversione omnium Gentium*, tam ex Regulis sive institutis Religiosorum omnium, quam ex multis aliis argumentis; imò verò Religiosos omnes præ aliis huic functioni esse apertissimos, cum ex fructu à Religiosis Ordinibus in Ecclesia DEI percepto, tum ex aliis capitibus plenissimè ostendimus. Inter Religiosos verò ad tantam gloriam à DEO fuisse Ordines mendicantes veluti coadjutores fidelissimos electos in 3. parte *prædicti operis*, & ex antiqua horum sanctissimorum Ordinum in Ecclesia institutione, & ex fructu, qui tanquam ex uberimis fontibus in Ecclesiæ arva emanavit, conati sumus demonstrare. Ex quibus in 4. parte *Stimuli Missionum* manifestè, ut puto, deducebamur proximorum curam, ac de propaganda fide sollicitudinem, tantum abesse, ut cum nostro instituto pugnet, quin potius maximè sit illi consentaneum: & quod ad illius finem scopumque specialem reducat, illumque mirificè perficiat.

Vatius
hujus
quæstio.

Præmittendum autem illud erit imprimis, quod quantum ad præsens attinet propositum, multiplex potest esse sensus hujus asserti. Primò,

an sit contra nostrum Institutum saluti proximorum studere. Secundò, an sit conformè. Tertio, an etiã pars principalis nostri instituti, ut pote quæ ad finem nostri instituti pertinet.

Secundò præmittendum, institutum Religionis duo includere: primum Regulam ipsam à summis Pontificibus comprobatam, deinde Religionem finem sive scopum, ad quem omnia alia tam in Regula, quam in Constitutionibus præscripta destinantur. Regula igitur præcisè sumpta non constituit institutum, neque Religionem peculiarem, sed est veluti materia, ac generica quædam institutio, quæ specificatur, & contrahitur ad varios fines, quos sibi, ac posteris Religionum Fundatores præfixerunt: ut patet ex Regula D. Augustini, sub qua innumere militant Religiones inter se distinctissimæ, ac in suis functionibus ferè contrariæ. Quare non tam ex Regula, vel saltem non ex ea potissimum, quam ex Fundatorum Religionum sine in Constitutionibus præfixo, institutum Religionis est judicandum: & à fortiori vis & latitudo instituti pensanda erit, præcipuè ex declarationibus, ac Bullis summorum Pontificum; quia cum Regula sit jus quoddam humanum, & (ut nuper dicebamur) veluti materia quædam, à summis Pontificibus, à quibus confirmationem, vimque obligandi accipit, explicatur, declaratur, extenditur, ac pro temporum, & locorum mutatione limitatur, corrigitur, aut ad altiore finem, sive scopum sublimatur. Unde instituti Religionis appellatione, vel potissimum intelligere finem particularem illius Ordinis, ut Prædicatorum prædicare, Monachalium contemplari; aut ipsam Regulam præcisè sumptam: Ac denique instituti nomine comprehenditur tam Regula, & Constitutiones, quam finis specialis Religionis: quare quicquid in Constitutionibus præcipitur, vel alio modo ad Religionem pertinet, solemus dicere, ad Religionem pertinere institutum. De instituto igitur, in hac triplici acceptione erit sermo, an in aliqua illarum Ordinis nostri instituti, præcipuè Regule, Constitutionibus, aut speciali ejus fini pugnent, vel consentaneæ sint Missiones.

Tertio tanquam certum indubitatumque supponimus (latius inferius probandum) nomine, sive titulo salutis proximorum contineri tam fidelium, quam infidelium curam: id enim apertissimè probant rationes infra adducendæ, ac allatæ supra. Quare si probaverimus nostræ professioni valde esse consentaneum, de salute proximorum procuranda tractare; non erit dubium, quin idem censendum sit de infidelium conversione.

Quatuor igitur, aut quinque capitibus rem totam comprehendam. Primò, ex Regula. Secundò, ex summorum Pontificum testimoniis. Tertio, ex auctore ejusdem Instituti, ac ex nostrorum majorum exemplis. Quarto, ex mediis, hoc est, ex legibus scriptis. Denique quintò, ex fine speciali, quem nos communiter scopum nostræ vocationis appellamus. Ex his ergo principiis apertè deducam, ad nostram familiam curam hanc, & sollicitudinem, pro juvandis proximis potissimum spectare: dicturus deinde de eximia illa functione, quæ in infidelium salute procuranda versatur.

Ex

Ex vi Regulæ, quam nos primitivam appellamus, proximorum salutem incumbere tenemur.

§. I.

Præmitto primò tanquam indubitatum, nullam esse in Ecclesia DEI Religiosorum Regulam, cum qua pugnet studium salutis animarum; quod probat D. Thomas, 2. 2. q. 187. art. 1. ex decreto BONIFACII Papæ VIII. c. nullam 16. in quo expressè it. bilitavit, à nulla Regula id esse vetitum. Quocirca universis Religiosorum Institutiis & Regulis, (ut ibi ex Bonifacii sententia infert D. Thomas) congruit, proximorum animas adjuvare, ut latius in 2. parte cap. 1. Stimulium missionum, & libro 2. de Conversione omnium Gentium procuranda pars. 2. demonstrat avimus. Quod vero Regula nostra illud ipsum minime interdicat, ex Bonifacii Papæ autoritate constat. Is enim optimè instituti nostri formam, ac Regulæ normam callebat, cum tempore primitivè ejusdem vigoris floruerit, ipsamque ab Innocentio IV. mitigatam & elucidatam declaraverit, nec non amplissima & multiformia Religionis indulserit privilegia, relata in Speculo Ordinis, quorum nonnulla proximè subiecto §. in medium profereamus. Igitur cum decreverit, in nulla regula prohiberi animarum curam, & nostram unà cum aliis sub hoc decreto comprehendendi, manifestum est.

Legend.
Joan. à
BESU.
MARIA
Tom. 4.
Tract. cui
titulus,
Assertio
Missionum.
Orationum
adversarum
resolutio.

Et Ven.
P. Hieronimi
Griaciani
liber de
xelo pro
pagatione
Fideli.

Præmitto II. Regulæ nostræ hanc animarum salutis functionem non modò non advertari, quin potius eidem apprime convenire. Enim verò cum cellæ recessus & solitudinis custodia præcipitur, id absolutè nequaquam, sed cum hac limitatione, (nisi aliis iustis occasionibus impediamur) commendatur. Ad hæc, in fine Regulæ subjungitur: Si quis verò superrogaverit, Dominus cum redierit, reddet ei. Quibus verbis apertum est ostium permagnum, ad omnia divina consilia, quæ Regulæ non contrariantur. Docere autem vel annunciare verbum DEI, cum Evangelicum consilium sit, vel potius præceptum, ut voluit D. Thomas opus. 19. alicui Religiosorum instituto repugnare nequit.

Tertio ceu indubitatum constituo, in Regula nostra apertissimum contineri præceptum de tuenda, sive procuranda proximorum salute, idque hæc verbis: Dominicus quoque diebus de custodia Ordinis, & de animarum salute tractetis, ubi excessus & culpa Fratrum, si qua in aliquo deprehensa fuerint, charitate mediâ corrigantur. Quo (cum enim INNOCENTIUS ista verba (de animarum salute) adderet, si dumtaxat de Religiosorum profectu ageret & Annon illis verbis (de custodia Ordinis) & similibus aliis, ubi agit de culparum animadversione, satis superque consilium foret? num peculiaria ac certa tempora requireret Pontifex, quibus Religiosorum spiritali emolumento invigiletur, cum id omni tempore à Prælati inquiri debeat? Verum quo clarius horum verborum genuinus sensus innotescat, recolendum est, in Regula olim ab Alberto primitivè tradita, illa verba (de animarum salute) non haberi, ut videre est in ipso textu Regulæ apud Paleonidorum lib. 3. cap. 2. & in præfationibus expositionis Regulæ, quam nos præteritis annis in lucem edidimus, sed eadem postmodum in correctione ac declaratione Regulæ Alberti, ab Innocentio IV. facta, ac postulantibus ipsis Religiosis fuisse adjecta, uti & reliqua, quæ in Regula pruden-

ter inserta fuerunt. Itaque Regula circa prædictum locum sic olim habebat: Dominicus quoque diebus vel alius, de custodia Ordinis tractetis, ubi excessus & culpa Fratrum, si qua in aliquo deprehensa fuerint, charitate mediâ corrigantur, nulla facta mentione de animarum salute.

Oportet igitur, ut quænam ac quanta fuerit occasio addendi illa verba (Et de animarum salute tractetis) aperiatur, quo sic de mente Regulæ & sensu, dubitandi locus non supersit. Quapropter breviter attingam. Olim invadentibus terram sanctam Saracenis (ut latius profequuntur Ordinis historiographi, præcipuè Guilielmus de Sanvico, Eremita montis Carmeli, in Chronico de multipl. Religionis Carmelitarum, per provincias Syriæ, & Europæ, & Paleonidorum lib. 3. cap. 5. & 6.) non sine DEI nutu, opè, ac revelatione, majores nostri Syriam, Palestinam, & alia terræ sanctæ loca deserere & in Europam transmigrare. Quare anno Domini 238. supra millesimum nonnulli natione Cyrii in Famagustam, alii vero Siculi in Siciliam, in Massiliam alii, ac in provincias & regiones Europæ varias, varii transfretarunt, qui in prædictis regionibus, Ordinis Monasteria divina freti gratia crexerunt. Cum igitur in Eremitis Syriæ ob crebras Paganorum infestationes, sine periculo degerere non possent, in Europa vero utpote ignoti, à Prælati aliisque personis supra modum vexarentur, nec possent facile, ut olim in Eremitis singuli seipsos servare, statuerunt coire in unum, & civitates villasque conjunctim inhabitando, suæ & proximorum salutem attendere. Testatur ipsum INNOC. IV. qui Europæ Prælati IV. Pontificatus sui anno, (ut refert Paleonid. lib. 3. cap. 6. & lib. 9. cap. 5. Speculi) in hunc modum rescripti: *Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis, & Episcopis, ad quos præsentis litteræ pervenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem. Paganorum incurfus dilectis filiis Fratribus Eremitis S. MARIE de monte CARMELI, necessitatem indicasse dignoscitur, quod se ad has marinas partes, non sine afflictione multa spiritus contulerunt, cum in contemplationis dulcedine recreari solitis, ex huiusmodi transita turbata non modicum fuerit quietis mentis. Cum itaque ipsorum ad hoc aspiraret affectio, ut per Apostolicam pietatis auxilium, statim consequi valeant in quo sibi & proximis, DEO propitio, ad salutem proficere hilarerant, fraternitatem vestram rogandam duximus, & monentem per Apostolicam vobis scriptam mandantes, quatenus ipsos, dum ad vos pervenerint, benigno suscipientes affectu &c.*

In quo rescripto primo animadvertendum est, ipsius litteras expeditas fuisse ante mitigationem Regulæ, quam sequenti tunc anno præstitit INNOCENTIUS.

Secundo ante ipsam Innocentij correctionem Fratres prudenter mutasse consilium, ut qui antea in Eremitis contemplationis tantum dulcedine tenebantur, mox in villis degerere compulsi, non contemplationi tantum, sed & proximorum salutem vacare destinabant, ut clarè innuunt hæc verba: *Cum itaque ipsorum ad hoc aspiraret affectio, ut Apostolica pietatis auxilio statim consequi valeant, in quo sibi & proximis, Deo propitio, ad salutem proficere hilarerant; expendenda sunt illa verba statim consequi valeant. Intendebant enim non perfunctoriè, sicut & Eremitis permittebatur proximos juvare, sed ad illud ex vi status teneti. Eum in finem, sequenti anno (ut ex Regula constat) Regulam Alberti corrigi, mitigari, ac declarari, præsertim circa prohibitionem habitandi in villis & civitatibus, ab Innocentio postularunt.*

Quo-

Quocirca paulo post annexit Innocent. IV. illa
verba, de animarum salute tractatis; quæ declaratio
postquam à Sede Apostolica dimanavit, statum,
quem ardentibus votis exoptarant, hæc sunt, in
quo & suæ & proximorum salutis impensè inda-
ganda; conatus suos exereere possent.

Ab hac igitur Innocent. IV. Regule correctio-
ne ac declaratione, arcta illa eremiticè vivendi
consuetudo, in alteram nempe Cœnobialis vitæ
methodum mutata est: quæ enim divinæ tantum
contemplationi priùs insiltebat, cœpit exinde
proximorum curam ac vigilantiam in se suscipere:
quod & expressè docuit Specul. Ordinis lib. 9. cap. 8.
in fin. his verbis: Professores hujus Religionis,
qui in monte Carmeli tempore ELIÆ & ELISEI
Prophetarum continuè & incessanter in contem-
platione DEI perseverant per annos circiter bis

Religio
Carmeli
perstitit
in Car-
melo an-
nis 222.

Vaticinia
de Car-
meli de
solatione
Jerem. 4.
Isai. 16. c.

A monte
Carmeli
Ordo
propaga-
tus per
diversas
mundi
partes.

mille ducentos viginti unum, in hac persecutione
montem illum ex toto amiserunt, quod ideo to-
tum factum puto, ut adimpleretur, quod varici-
natum fuerat per Jeremiam Propheta dicentem:

Aspexi, & ecce Carmelus desertus; jam enim læticiam
& exultationem, quibus, contemplationis dulce-
dine, in eodem monte Professores hujus Religio-
nis recceabantur, non esse perpetuo ibidem per-
mansuros, Isaias dudum prophetaverat, di-
cens: Auferetur læticia & exultatio de Carmelo.

Ab illo tamen monte dilatati fuerunt professores hujus
Religionis in diversas mundi partes. Qui etiam no-
visunt, scilicet à diebus D. Papa Innocentij IV. & san-
ctissimi Regis Ludovici, ab eodem monte Carmeli, in
partibus Occidentalibus multiplicati sunt in multas
provincias provinciaeque in domos; domus in personas
multas sufficiens & idoneas, per orbem virendo
florent, & florento multum fructum adferunt, ad
signi Catholicae auginentum.

Ab Innocentij etiam IV. temporibus, cum Fra-
tres ad procurandam salutem proximorum jam
ex Regule præscripto sese adstringi intelligerent,
Prælati eorumdem, opportuna capessere media, ac
de ratione studiorum Theologiae cogitare cœpe-
runt, eaque Religiosis injungere, eisdem Confes-
sionibus excipiendis, verboque DEI distemnan-
do exponere non neglexerunt. Constat hoc sper-
tissimè ex verbis ipsius Innocentij IV. apud Specu-
lum Ordinis fol. 96. ubi hic habetur:

INNOCENTIUS Episcopus, Servus servorum
DEI, dilecti filii Priori, & Generali, & Fratribus
Eremitis S. MARIE de monte Carmeli, salutem &
Apostolicam benedictionem. Devotionis augmentum
vobis DEO propicio provenire confidimus, si super his,
quæ piè cupitis nos benignos ad gratiam habeatis. Cum
itaque, sicut ex tenore vestre petitionis accepimus,
plures vestri Ordinis in Theologica facultate instructi
competenter existant, nos vestrum supplicationibus an-
nuentes, sibi sibi Prior, presentium auctoritate conce-
dimus, ut illis ex prædictis Fratribus, quos ad hoc ido-
neos esse cognoveris, proponendis Fidelibus verbum DEI,
& audiendo confessiones eorum, de Diocesanorum ta-
men locorum assensu, licentiam largiaris, sine juris
prejudicio alieni. Dat. Assisi 7. Kalen. Septemb. Ponti-
ficatus nostri Anno XI.

Ubi Innocentius Fratribus ipsis Eremitis, ad-
huc in monte Carmeli habitantibus, concedens,
ut Prælati Religiosos idoneos Confessionibus
excipiendis exponant, supponit aperte, id ipsum
institutum ac Regule eorum normæ congruere,
quia in illa animarum salus expressè erat com-
mendata. Ipse etiam Innocentius Episcopo Leo-
dienti, in Religionis favorem referens (ut in
Speculo Ordinis fol. 74. refertur) rem hanc non mi-
nus aperte confirmat dicens: Cum itaque dilecti

Filij, Prior & Fratres Eremitæ de monte Carmeli in
Anglia commorantes, ad tuam diatissim divertere cu-
pant, ut ibidem insistant divinis legibus, & sibi ac alijs
gloriam perpetua claritas acquirant.

Denique ab hoc tempore, omnes ferè Pontifi-
ces, qui Ordinem privilegij gratique innumeris
condecorarunt, uno ore loquentes, vel institum
Ordinis ex eo commendant, quia bisarium,
scilicet activæ & contemplativæ vitæ studium am-
plectatur, vel id ceu certum supponunt, uti latius
sequenti §. ostendemus.

Illud tamen obiter considerandum, tam IN-
NOCENTIUM IV. quam alios Pontifices in suis
Bullis, dum Fratres nostros DEO & saluti prox-
imorum addictos referunt, simul eos Eremitas
appellare, ut ostendant eum Eremitarum nomi-
ne, curam proximorum salutem propagandi, non
pugnare, ut clarè constat exemplo Fratrum Au-
gustinienis, qui adhuc Eremitarum nomine
gaudent.

Ceterum etsi nullum esset in Regula, hæc de re
expressum præceptum, sufficeret, ut initio profes-
sionis sumus, quod in ea non prohiberetur. Ne-
que enim D. Augustinus in Regula meminit salu-
tis proximorum, & tamen sub eo dicitur Christo
famulari congregaciones, quæ licet habitus di-
versæ sint, variæ in constitutionibus, discretæ in
Cæremonijs, unâ tamen contentione glorificandæ
di DEUM, & proximum eidem lucrificandi, se
exercendo in pijs operibus, defudant.

Summorum Pontificum testimoniis,
animarum curam nostro Instituto
inesse comprobatur.

§. II.

NOstrum Institutum mixtum esse ex actione
spirituali, & divinorum contemplatione, ex
summorum Pontificum testimonijs, ad quos spe-
ctat proprium uniuscujusque Ordinis Institutum
declarare, ita clarè convincitur, ut non opus sit
pluribus uti argumentis. Eorum igitur tantum
litteras, ac testimonia præferam, qui tempore Re-
gulæ (quam nos primitivam appellamus) flo-
uerent. Quare omnes infra adducendi; aut horum
Pontificum functi, ante Eugenium IV. (qui anno
Domini 1431. regulam omnino mutavit, ut ex
temporum computatione clarissimè conspicere
licebit) claruerunt.

A tempore igitur INNOCENTII IV. ut in
fine præcedentis §. 1. leviter attigeram, omnes ferè
Pontifices, per varia sæcula, continua suarum lit-
terarum serie, nostro Instituto curam animarum
salutem promovendi consensaneam esse, vel sup-
ponunt, vel clarissimè exponunt verbis. Et ut
nunc omittam INNOCENTII IV. præcedentis
§. allata testimonia, (quæ si attentè expendantur,
efficacissima sunt, ut credamus etiam illa felicissi-
ma ætate, majores nostros in montis Carmeli va-
sta solitudine, cum Eremiticæ vitæ observantia,
litterarum palæstram, ac animarum curam con-
juxisse) adducam & alia aliorum Pontificum gra-
vissima effata, qui INNOC. IV. vestigia, ac men-
tem secuti sunt, quorum Apostolicæ literæ ha-
bentur in Speculo Ordinis prope finem, loco, &
pagina à nobis adducendis.

URBANUS IV. in Bulla, quæ incipit: Pietatis
opus &c. in Speculo fol. 73. Maxime (inquit) cum
ipsi (loquitur de nostris Religiosis) studeant sub
extrema paupertate vivere, ipsorum ergo ad hoc fer-
venter

In ipso
Carmelo
cum con-
templatione
literarum
et animarum
curam
conjunctum.

Summorum
Pontificum
testimonia

venter
DEO pro
lam Urb
Speculo
delum o
fiones, il
marum f
savor d
URB
do veser
tatu. D
stadio it
pervenit
secundit
insignit
Arnam
tu fruct
CL
qua in
& pro
Urban
secund
ex alia
fol. 62
BC
Religio
sua p
porab
Ubi
sint
Con
clarè
felic
ita ut
XXX
O
plan
gati
sistun
At
dicit
lum
tium
rib
M
M
Q
P

nia de copioso fructu, quem in animarum salute promovenda produxit semper Carmel. Oido.

venter spirat affectio, ut per eorum ministerium salus DEO proveniat gratissima animarum, &c. Idem etiam Urbanus in Bulla incipiente, *Vobis ad hoc* (in Speculo fol. 69.) concedit Fratribus licentiam Fidei omnium ad se venientium audite confessiones, illamque reddit rationem: *Quia qua animarum salutem paritura credimus, benigno concedere favore debemus.*

URBANUS IV. in alia Bulla: *Sacer* (ait) *Ordo vester in agro Dominico, divina dispensatione plantatus, Dominicum gregem illuminat, & currentibus in stadio iter insinuat, quo ad salutis bravium facilius pervenitur.* (Et infra) *Hæc sacra Religio virtutum fecunditate referta, ex sua institutionis exordio, per insignium meritorum gratiam, & exemplaris vite doctrinam uberes hæcenus in universali Ecclesia honesti fructus protulit, & salutis &c.* in Speculo fol. 72.

CLEMENS IV. *Praclara Ordinis vestri Religio, qua in agro Ecclesie hæcenus uberes fructus produxit, & producit.* Et infra etiam repetit prædicta verba Urbani IV. nimirum, *Hæc sacra Religio virtutum fecunditate &c.* in Speculo fol. 72. Idem colligitur ex alia ejusdem Clementis IV. Bulla apud Specul. fol. 62. p. 2.

BONIFACIUS VIII. in Bulla, quæ incipit, *Religioni vestra meretur honestas, ut peccatoribus vestris præsertim animarum salutem concernentibus favorabiliter annuamus, &c.* in Speculo fol. 69. p. 2. Ubi concedit Pontifex Ordinis Prælati, ut possint Religiosos exponere ad prædicandum, & Confessiones audiendas. Omnes hi Pontifices clarè supponunt animarum curam, ad nostræ professionis scopum, & finem reduci. Sed & clarius, ita ut nullus relinquatur dubitandi locus, JOAN. XXII. in Bulla: *Sacer.* (inquit fol. 67. Specul.)

Ordo vester in agro Dominico Divina dispensatione plantatus &c. Cujus professores mundanis à se relegatis illecebris, calestium contemplationi vacantes insistent jugiter, & profectibus animarum. Et infra: *Ad ea libenter intendimus, per quæ Professores jam dicti nullum interna pacis patientur excidium, nullumque sui status perferant detrimentum, ut eo devotius divino cultui, ac salutis animarum insistant operibus, quo quietior eorum status fuerit &c.* Datum id. Martij, Pontificatus sui Anno I. Quæ verba CLEMENS VI. in alia Bulla, apud Specul. fol. 67. quæ etiam incipit: *Sacer ordo vester* anno VI. sui Pontificatus, ad litteram repetit & confirmavit.

Ac deinde JOANNES ipse XXII. Anno XI. sui Pontificatus in Bulla quæ incipit, *Inter ceteros Ordines, quæ habetur in dicto Speculo, fol. 69. p. 2.* inter alia ita Ordinis Fratres descripsit: *Sane pro parte vestra fuit in Consistorio propositum coram nobis, quod Ordo vester, cuius institutio Concilium generale præcessit, ab antiquo per sedem Apostolicam approbatus, in diversis mundi partibus, in sacra pagina Magistris, Baccalareis, Lectoribus, Scholaribus, & quam plurimis Sacerdotibus eruditus, ac sufficienter instructus, in prædicationis officio verbi Dei, nititur resplere, ac in iisdem partibus Fratres sufficientes, & utiles ad irrigandum agrum fidelium rore verbi Divini, & excolendum eorumdem Fidelium mentes, non solum eruditione sermonis, sed Confessionum auditione, & penitentiarum impositione salutarium existere dignoscantur, &c.* In hac Bulla idem summus Pontifex Joannes auctoritate Apostolica Constitutionem Bonifacii VIII. relata in Clemens. Dudum, de sepulturis, & in *Extravaganti*, super Cathedralam, quæ loquitur expresse tantum de duobus Ordinibus Mendicantibus, Prædicatoribus scilicet & Minoribus, (ubi eos coadjutores Episcoporum constituit, atque privilegia indulget)

plenissime extendit, ad nostri Ordinis professores. Illud quoque obiter considerandum, ante ipsum Joann. XXII. à tempore Innoc. IV. ut clarè ex superioribus constat, nostri Ordinis professores addictos fuisse animarum ministerio, sicut & Fratres Prædicatores à sua institutione, qui tamen à Bonifacio VIII. & nos à Joanne XXII. ceterique Ordines Mendicantes Episcoporum effecti sunt coadjutores.

Hæc sunt Pontificum testimonia, omni exceptione majora, quibus regulæ primitivæ, (omnes enim ante Eugenij IV. mitigationem claruerunt) ac institutionis nostræ mens apertissime declaratur.

Ex constitutionibus idem demonstratur.

§. III.

UNIVERSÆ ferè utriusque Congregationis, tam Hispaniæ, quam Italiæ conditæ ab initio leges, huic animarum zelum, tamquam nobis consentaneum, nostri instituti athletis injungunt; quod validissimum est argumentum, quo animarum zelum semper fuisse Religioni proprium confirmatur. Neque enim efficacius Religionis aliquis spiritus aliunde probari potest, quam ex Regulis in eadem scriptis, ac observatis: Nam leges ipsæ, & instituta, clarè vivendi modum, & semitam cujusque Religionis edocent. Quod ut clarius liqueat, breviter perstringam Constitutiones de hoc argumento hæcenus in Religione factas: in iis enim apertè animarum zelus commendatur, & quibus id potissimum fieri debeat medius, demonstratur: Unde ad oculum videre licebit, zelum animarum semper in Religione viguisse, nec non conjunctionem illam vitæ activæ, & contemplativæ, quæ ad æquatus status nostri finis existit.

Præsupponendum itaque est Reformationem nostram initium sumpsisse Anno 1568. prima Dominica Adventus, & ab illa die usque ad quartam Martij 1582. qua Capitulum Complutense celebratum fuit, factaque separatio à Patribus mitigatis, undecim anni cucurrere. Quo tempore scriptis Legibus, ac Constitutionibus carentes, factis ipsis atque exemplis primi illi Patris hujus novæ Reformationis institutum posteris apertè demonstrarunt. Æstibat tunc apud illos Patres, & contemplationis studium, & ardens animarum zelus: crebræ, ut beata Virgo THERESIA in suis *Fundationibus* cap. 13. recenset, & nos infra latius dicemus, erant ad populum prædicationes, Confessionum exceptiones: crebri pro juvenandis proximis per vicos, & castella excurtus.

Præterea hoc etiam spiritu, & intentione conditæ fuerunt primæ Constitutiones in Capitulo Complutensi Apostolica auctoritate interveniente, in quibus clarè, & apertè pluries animarum zelus commendatur. In prima namque parte cap. 2. num. 1. dicitur, in Ordine nostro tria Conventuum genera distinguenda: Unum pro novitiis, alterum pro studentibus, tertium pro professis, & in eorum quolibet diversa studia, & exercitia secundum cujusque scopum esse stabilenda. Et postea additur: *In primo enim præcipue de educatione spirituali, in II. de litterarum studio, in III. verò de spirituali Monachorum profectu, & animarum aliarum salute est habenda ratio.* Ecce primis

Animarum zelus quanto opere semper viguerit in utraque Congregatione Carmelitarum Discalceatorum docent coplures earum leges ac constitutiones.

primis hujus reformationis legibus animarum zelus non obiter, aut perfunctorie, sed serio, & quasi scopus manifeste præfixus: Ecce Religiosorum nostrorum statum in duas divisum partes: alteram, quæ de educatione spirituali, & animarum nostrarum profectu agit, (quæ ad Ordinis custodiam spectant; alteram, quæ de litterarum studiis, & proximis juvandis, quæ ad illa verba Regulae, *Et animarum salute tractetis*, referenda sunt. In hac igitur Constitutione, (quæ etiam continuata est usque ad nostra tempora) Regulae nostræ mens, & serè ipsa verba, de quibus cap. 2. agebamus, nempe de *custodia Ordinis, & de animarum salute tractetis*, expressa, declarata, ac ut oblectetur in Ordine præfixa, non sine divino consilio exponuntur. Et in eadem prima parte Constitutionum, cap. 17. de studiis, & studentibus, num. 2. sic habetur: *Quia verò Religiosos decet, ut hæresis & vitia extirpentur, eaque legere qua sibi, & proximis in fide, & moribus professe dignoscuntur &c.* Atque hic etiam animarum zelum præcipi manifeste constat, cum in eum finem studiorum exercitia sint ordinata. Constitutiones hæc decem annis continuas, in viridi observantia fuerunt, atque his durantiis animarum zelum in Religione floruisse, nemo est qui negare possit.

Post quas Constitutiones aliæ introductæ sunt, & ut verius dicam continuatæ eadem hinc e, in Capitulo Madriti celebrato, Anno Domini 1590. in quo præsidente Religiosissimo viro Patre Nicolao de Oria, statuta omnia, quæ animarum salutem concernebant, auctoritate Apostolica denuo fuerunt stabilita, seu potius confirmata, & ex consequenti eundem Religionis spiritum Apostolica auctoritate firmatum. In prima enim parte cap. 9. num. 6. sic dicitur: *Et quia convenit Religiosos studere vitiorum ac hæresum extirpationi, atque ea legere, quæ ad fidei promotionem, bonorumque operum incrementum, ac proximorum salutem conducunt.* Et in 2. parte cap. 12. *Erunt in Religione nostra tria domorum genera, unum in quo Novitij instruantur, alterum collegiorum pro studentibus, tertium pro Professis.* Et post pauca, *In primo præcipue de educatione spirituali &c.* eisdem enim omnino verbis ac in Constitutionibus Compluti editis, ut nuper retulimus. Potestne clarius, & expressius commendati animarum cura? Faciunt etiam ad hujus veritatis confirmationem ea, quæ in dictis etiam legibus caventur in prima parte cap. 4. num. 2. Quod scilicet in Conventibus, in quibus generalia studia non existunt, (qui videlicet de numero eorum sunt, quibus cura, & zelus aliarum animarum injunctus atque commissus est) sint duo Regentes, qui sacras litteras legant, eo scilicet fine, ut in Scripturis Religiosi edocti, populo possint prædicare, quia utilis est ad docendum. Deinde parte 2. cap. 14. num. 8. habetur: *Et quia doctrinam Christianam populum edocere obsequium est Deo acceptissimum, ideo quilibet Provincialis in Conventibus sua Provincia, prout sibi magis expediens visum fuerit, vel in Conventu, vel extra hoc ipsum præstabit.* Hæc leges, & spiritus fervor in Religione perseveravit decem annorum spatio ad annum usque 1600.

Deinde Anno 1600. in Capitulo celebrato Paltranzæ, sive Toleti aliæ leges publicatæ sunt, quas delegati cum auctoritate Apostolica sicuti priores sanxerunt: in quibus uti & in ceteris nobis injunctus atque commendatus fuit zelus animarum. In prima enim parte capite 1. numer. 2. dicitur: *Prima nostra obligatio est, qua nos ante*

omnia Divino obsequio, deinde nobis in Christis, atque ultimo proximorum saluti studere tenemur. Ac in eadem prima parte cap. 19. num. 24. scriptum est: *Et quia non solum in Collegiis, sed etiam Religionis nostræ Conventibus litterarum exercitia esse oportet, ut aptiores reddantur, qui animarum salute incumbunt.* Et eodem cap. num. 28. *Procurent diligenter Pralati Religionis nostræ, ut Bibliotheca Conventuum nostrorum probe instructa sint omnibus libris necessariis ad profectum proximorum promovendum.* Viguerunt leges hæc ad annum usque 1604. in quo Constitutiones novæ conditæ sunt, ac in novam formam redactæ. In his demum legibus quid clarius, quam animarum zelus in ipsarum vestibulo præscriptur? In cap. enim primo ita scriptum invenitur: *Præterea cum sacer Ordo nostris ad excolendam vitam Domini ab Ecclesia sancta vocatus, ad Sandorum Patrum Prophetarum ELIÆ, & ELIÆ, aliorumque vestigijs inherendo, non solum celeste contemplationi insistat, sed & profectibus jugiter vacet ammarum, tam contemplationem quam actionem complectitur.* Quibus verbis clarè satis exprimitur, finem nostrum mixtum esse ex contemplatione, & actione: Et in 2. parte dicitur cap. 1. num. 3. *Quatuor sunt apud nos monasteriorum genera. Primum in quo recipiuntur, & instruantur Novitij: Secundum in quo recipiuntur, & in virtutibus radicati in sacrarum litterarum doctrina, & scientia eruduntur, hujusmodi sunt Collegia: Tertium verò de spirituali Monachorum profectu, & animarum salute est habenda ratio. Plenius id confirmatur ex his, quæ in secunda parte capite 4. num. 19. scripta reperies: *Studeant Pralati, ut in librorum officina omnes libri necessarii, tam ad Religiosorum profectum, quam ad proximorum salutem reperiantur.**

Similes in omnibus terè conditæ sunt à nostra Congregatione Italicæ Constitutiones, quæ etiam cap. 16. part. 2. Missionum Seminarium Romæ, & in aliis Provinciis, erigendum esse decernunt. Quare cum in utriusque Congregationis scopo de juvandis proximis sermo fiat, ac præfiguratur forma Prædicatoribus, Confessoribus, Collegiis, Rectoribus, Lectoribus, Scholasticis, ac aliis functionibus animarum salutis destinatis: & quod fortius est, major & optima Religionis pars in his exercitiis occupetur (& fortè nulla est Religio in Hispania sive Italia, servata proportione, quæ pluribus Prædicatoribus ac Confessoribus gaudeat) magnam Religionis interrogare injuriam, qui dicitur et tot viros, inter quos maxima & præcipua est Ordinis pars, contra vel extra proprium finem, & institutum à Religione occupari.

Hæc sunt à novæ reformationis Patribus ab initio sancitæ, & constitutæ leges, & ut ita loquar, voces DEI scriptæ. Quare quemadmodum fontium aquæ, quod longius à genuina scaturigine dilabuntur, eò amplius confluentium hinc inde aquarum commixtione inficiuntur, & primæ sinceritatem amittunt; ita etiam Reformationis nostræ status, quantum à florentissimo principio recesserit, tantum amittet puritatis.

Ab Authore nostri instituti, & ab exemplo majorum, animarum zelus nobis maximè commendatur.

§. IV.

58. Elias & Eliseus **M**Ajores nostri eam vitæ institutionem coluerunt, quæ & contemplationi divinarum rerum vacaret, & proximorum saluti, maximè cum eorum necessitas exigebat, consuleret. Sic olim Patres nostri, ac primi instituti monastici propagatores, ELIAS, & ELISEUS, non zelo miscipto sed rebus gestis, ut scripturæ sacræ narrant historiæ, instituerunt, & posteris observandam tradiderunt. Quare magnus ille Athanasius in *Epistola ad Dracontium Monachum* Eremitam, contentiose tenentem animarum curam suscipere, ELIÆ, & ELISEI exemplo urget relictæ solitudine, ad animarum ministerium amplectendum. Recolenda sunt Athanasii verba à nobis *Stimuli missionum 2. part. Cap. 5. in opere de Conversione omnium Gentium &c. lib. 2. part. 2. Cap. 5. allata. Eodem quoque Magni ELIÆ Prophetæ exemplo Ammianus Eusebio Monacho, ut Theodoretus narrat in vita Eusebii, idem perfruasit.*

Hanc etiam vivendi normam erumpente Evangelii luce Carmelitæ magna cum animi contentione imitati sunt. Nam à monte Carmeli descendentes ab Apostolis primum baptizati, postea eorum coadjutores in prædicatione sancti Evangelii effecti sunt, ut Josephus Antiochenus *libr. 12. speculi perfecta militie primitivæ Ecclesiæ scripti, nosque late retulimus Stimulimissionum 2. parte cap. 4. & lib. 2. part. 2. Cap. 4. de Conversione omnium Gentium procuranda.*

Sed si ad alia tempora, statumque Religionis descendamus, eandem inveniemus institutionem, vitæque rationem servatam. Nam & illi Patres primitivæ nostræ Regulæ olim professores, etiam antequam Religio nostra Ordinibus Mendicantibus annumeraretur, ita Regulam in praxi observarunt. Nam cum tunc Eremiticam vitam in monte Carmelo in singulis, & separatis cellulis commorantes profiterentur, convenientissimum judicaverunt sanctiores illius temporis viri ex solitudine ad imitationem Patris nostri ELIÆ Prophetæ pro animarum salute prodire. Quare B. Pater Cyrillus, qui inter Latinos fuit tertius Ordinis Generalis, vir alias sanctissimus, spiritu prophetiæ illustris, clarosque miraculis, in Armeniam prædicandi Evangelii causa à D. Basilio in visione monitus, se consulit, majoremque illius Provinciæ partem ad Ecclesiæ Romanæ unionem redaxit.

Quid s. *Angelus Martyr.* Quid de sancto Angelo, qui ardore martyrii, animarumque zelo flagrans, tanquam nubes imbrifera (ut Etardus Carthusianus in *Fasciculo temporum* scribit) prædicando circumquaque discurrens, innumeras Christo lucrificavit animas? Quid verò de sancto Alberto, qui antiquorum Patrum vestigia secutus est, referam? Nonne multos ex Judæis ad veritatem fidei adduxit?

Quid s. *Simon Stock.* Quid demum de beatissimo viro Simone Anglicano, cujus gesta breviter Paleonid. *lib. 3. cap. 8.* referens ait: *Eloquentissimus erat, ac tam vehementer à Jesu Oper. Tom. 1.*

mens, tamque efficax divinarum eloquiorum enucleator, ut Anglorum animos à vitio ad virtutes mirabiliter commutaret. Nonne isti alique Patres strenuam operam dederunt, ut populos Christo conciliarent? De his ergo viris sanctitate præstantissimis inquiri, an fuerint Carmelitæ? an institutum Regulamque primitivam observarint? si observarunt (quod omnino asserendum est, nec aliter sancti esse potuissent) affirmandum etiam est, omnino eos, qui animarum zelum meditantur, nelato quidem ungue ab instituto discedere, sed potius illud perficere, atque observare: sicut latissimè ex *infra* dicendis apparebit.

Nec minùs urget B. Virg. THERESIÆ, novæ Reformationis erectricis exemplum, quam ardens DEI & proximorum charitas monasterio expulsi, ut animarum salutem, quas perire cernebat, sollicitè procuraret: eoque studio sic effebuit, ut totam ferè Hispaniam viginti annorum spatio, pro animabus DEO lucrandis, magno cum labore peragravit; sæpeque dicere solebat, se potius viris Apostolicis animarum zelum invidere, quo Christo animarum lucrum reportant, quàm sanctorum martyria, quibus tantum sibi gloriam parabant.

Et ut nullum argumenti genus prætermittam, eadem Seraphica Virgo, ac nostræ Reformationis Mater THERESIA, in *libro Fundationis suorum monasteriorum, cap. 13.* agens de prima illa Religionis ætate, maximè commendat illos duos piissimos Patres, à se pro erigendo primo Monasterio electos, quod eo tempore, quo prima Ordinis fundamenta in oppido illo Durvelo jaciebant, & orationi instantes, & Verbo DEI per vicinas villas disseminando non sine magno animarum fructu studuissent. Hæc fuerunt nostræ Reformationis primordia: his duobus sponsi uberibus, oratione, & animarum salute ab infantia lactatus est Ordo noster: in hæc tanquam in scopum tendunt actiones nostræ, ut jam latius ostendam.

Scopum, sive finem specialem vocationis nostræ tam contemplationem quam actionem complecti.

§. V.

Instituto nostro non tantum conforme consentaneumque esse, sicut & ceteris Monachorum Ordinibus, sed & propriissimum, tanquam uni ex Mendicantibus, opem proximis ferre satis superque constat ex superioribus. Illud restat examinandum, an munus hoc, proximos juvandi, ita ad vitæ nostræ rationem pertineat, ut finis sit: & scopus vocationis nostræ, & ut ita loquar, intret rationem finis essentialis, constituentis & distinguentis institutum nostrum ab aliis aliorum Ordinum: sunt enim veluti gradus quidam eorum, quæ ad Religiosum statum spectare, vel eidem advesari possunt.

Primo est eorum, quæ sunt omnino contraria, quia cum voris, sine, regula, aut constitutionibus pugnant. Secundus eorum, quæ instituto nec contrariantur, nec tamen ad illud etiam per-

Quid s. Theresia

De a Jesu

Spirit. II VIII 26

Quadruplex gradus eorum qua ad

Rc

Religio-
sum sta-
tum spe-
ctare, aut
eidem
adversari
queunt.

perinere dignoscantur, quæ propriè præter instituti rationem appellari solent: Ut si Prælatus injungeret jejunia, vel asperitates alias ab his, quæ in Regula aut Constitutionibus, præscribuntur. Tertius eorum, quæ sunt professioni consentanea, qualia sunt ea omnia, quæ sunt media ad finem universalem, vel specialem illius Religionis; ut sunt in nostro Ordine Jejunia, claustrum, scientiarum studia, verbi Dei prædicatio, quorum alia ad contemplationem, alia in proximorum dilectionem, & curam diriguntur. Quartus gradus est eorum, quæ sunt de substantia instituti, & veluti bases & fundamenta monasticæ disciplinæ, qualia sunt substantialia vota, & finis, sive scopus illius Religionis, ad quem omnia alia destinantur. Inspiciamus ergo, an animarum zelus sit specialis finis à Patribus præfixus nobis, & veluti scopus, per quem ad Dei amorem, & proximi pervenire debemus.

Tria sunt Scindendum deinde est, quod, quamvis finis, Religio- pro varietate, & diversitate Religionum varius- num ge- sit, omnia tamen ad tria genera reducuntur, sen- nera, ju- candum quod ab omnibus Theologis, tria esse- xta finis potissimum Religionum genera traditur: quo- proprii rum aliud in agendo, aliud in contemplando- diversita- versatur; tertium verò tam actionem, quam- tem. contemplationem complectitur. Quod adhuc in alia duo membra subdividi potest. Nam vel est mixtum ex æqualibus partibus, ita ut æqualiter & contemplationi, & actioni vacet; vel plus habet de uno, quam de alio: verbi gratia, minus de contemplatione, & plus de actione, vel è contra.

Institutum Nostræ igitur Religionis institutum mixtum- nost. mi- esse ex contemplatione, & actione, non tamen- xum est ex æquo, sed principaliter ex contemplatione, ex contem- minus principaliter ex actione, omnino est cer- platione- & actio- & actio- ne, cujus- ne, cujus- pars est contem- platio.

Probat ex Pontific. Bullis

Item Ra-
tione.

Tum etiam ratione demonstratur, quia scopus sive finis nostræ Religionis non est solum oratio, aut contemplatio, ut constat, tum ex prædictis Pontificum Bullis, tum etiam ex fine, quem habent sibi præfixum Ordines Mendicantes, qui, in quantum tales, instituti sunt ad activam vitam spiritualem in proximos exercendam, summum Pontificem, Episcopos, & Parochos adjuvando: igitur finis ex contemplativa, & activa vita coalescit.

Tertio hunc finem ex contemplatione, & actione compositum in ipso proœmio, Constitutiones utriusque Congregationis tam Hispanicæ, quam Italicæ athletis suis præfixere; & primò Hispanicæ de fine sibi constituto dissonantes inquirunt: Præterea cum sacer Ordo noster, ad excelendam vineam Domini, ab Ecclesia vocatus, ac sanctorum Patrum ELIÆ, & ELISÆ, aliorumque vestigiis inharendo non solum celestium contemplationi insistant, sed & profectibus jugiter vacet animarum; tam contemplationem, quam actionem (licet non ex æquo) complectitur: nam illam ut finem proximum; hanc verò, ut

illi annexam respicit. Et infra: Et licet Regula nostra aperte tradiderit media ad hos fines consequendos &c. Ecce qua ratione Patres Ordinis nostri clarè, & aptissimè, duos hos fines agnoscunt; sive ut Theologi dicunt, unum mixtum ex contemplatione, & actione.

Similiter in proœmio Constitutionum Congregationis Italicæ, idem designator scopus, cum in eis ita caveatur: Nostra verò Religioni duplex hoc bonum (nempe vacare DEO, & proximorum saluti) ordine servato, divinitus collatum est: ut potior ejus pars esset arcana unio, qua per amorem, & contemplationem DEO anima sociatur; posterior autem proximis impenderetur: quam vita rationem amore utroque flagrantem Patres nostri ELIAS, & ELISEUS non scripto, sed rebus gestis instituerunt, & posteris observandam tradiderunt. Quid igitur opus est in his immorari, cum ex antiquis Pontificum traditionibus, ex novis, & apertissimis ipsius Ordinis decretis, ac Constitutionibus, ex Ordinum Mendicantium institutione, ex ratione ipsa constat, Religionem nostram hoc altissimo fine gaudere, qui illam perfectionem reddit, quam si solum contemplationem amplecteretur, ut 2. part. Cap. 6. Stimuli missionum ex D. Thomæ doctrina laus tradidimus.

Et ut nullum argumenti genus pro hujus veritatis confirmatione desideraretur, sufficeret B. Virginis THERESIE, novæ hujus reformationis ereticis auctoritas & exemplum, cujus præcipuus scopus in nova suæ familie restauratione ille fuit, (ut novissimum est apud omnes, magisque ex sequenti capite constabit) ut oratione, exemplo, & doctrina tuorum Monasteriorum quamplurimas Christo animas lucraretur, ac omnibus modis sibi possibilibus Ecclesiæ, fidei propagationi, & conversioni Hæreticorum ac infidelium opem ferret.

Habemus igitur ex dictis, animarum zelum, non solum instituto nostro non adversari (stulium enim censuit D. Thomas 2. 2. quæst. 187. art. 1. & opusc. 19. imò & erroneum, quod & nos ejus præcipuis argumentis demonstravimus Stimuli miss. part. 2. Cap. 1. & lib. 2. de Conversione omnium Gentium, part. 2. Cap. 1. affirmare animarum salutis studium contrarium esse alicui Monachorum instituto; sed & omnino esse consentaneum, utpote à Regula præceptum, Pontificum decretis declaratum, Constitutionibus quamplurimis firmatum, ab institutoribus ac majoribus nostris eorum vitæ exemplis commendatum: ac demum (quod & gravissimum & maximum est) non tam pertinere ad nostrum institutum, quam esse ipsissimum scopum finemque instituti.

Quibus positis illud etiam videtur consequens, omnes nostras actiones, omnesque regulatis disciplinæ profectus, tantò amplius utilitatis & perfectionis continere, quanto huic scopo plus fuerint affines, nihilque salutaris, & ad omnem spiritualem profectum aptius posse excogitari, quam proprio fine assequendo omnem operam ac studium impendere. Deinde etiam sit, in dignoscenda ac judicanda instituti nostri ratione, non esse investigandam antiquam illam Eremitarum in Palæstina degentium vivendi formam & regulam: cum jam illa

illa penè exoleverit, & summorum Pontificum decretis, correcta, mitigata, & declarata fuerit; sed inspicienda ea est, quæ post Innocentij IV. correctionem, in præfenti & olim fuerit observata.

Satis fit cuidam evaluationi. Sed forsàn aliquis harum rationum vim se evasisse a bitetur, dicens, Religionem nostram huic animarum curæ, sibi tot titulis incumbenti satisfaccere, si Religiosi intra suorum Conventuum claustra, suis prædicationibus, & Confessionibus audiendis, huic studeant animarum ministerio, salva tamen manente optima instituti nostri parte, quæ in rerum divinarum contemplatione sita est. Sed etsi daremus probabilem esse hanc sententiam (maximè si secladamus, vel obedientiam Summi Pontificis Missiones in iungendis; vel extremam aut gravem salutis parvulorum necessitatem, doctinæ Evangelicæ panem postulantium, in quo forsàn eventa nulla Ordinum Mendicantium Religio ultra id teneretur; quod adhuc durissimum videtur, si Mendicantium Ordinum institutionem, de qua latè *parte 3. Stimuli missionum & lib. 2. de Conversione omnium Gentium parte 3. disseruimus*, attendamus:) tamen ex hac sententia, etsi vera esset; non sequitur, cum instituto nostro missionum opus pugnare. Unde igitur colligis, potendam esse metam Evangelio inter privatos parietes; num à Constitutionibus formam Missionibus præscribentibus; num à spiritu Fundatricis; num à factis; & exemplis majorum; & ut ad aliora, & firmiora argumenta perveniam, num ab ipso Christi Evangelio, aut ab Apostolorum, aliorumque Patrum doctrina, & exemplo; Si enim non pugnat, Romæ Evangelium in propria, vel aliena Ecclesia prædicare; cur id in Perside, vel Japone pugnat; & frivola sunt hæc, & sine fundamento ullo excogitata.

Et alteri etiã objectioni. Diversam verò esse, inquirunt, utriusque rationem: quia Missionum studio, illæsa servati nequit præcipua instituti nostri pars, quæ post vitæ asperitatem, DEO, & rebus divinis contemplando adhæret. Sed & in hoc primo falluntur. Nam clausura, vitæ asperitas, aut similia alia, licet media sint, vel à Regula, vel à Constitutionibus præscripta, valdeque conducant ad Monachorum profectum, minimè tamen comprehenduntur sub præcipuo nostræ vocationis scopo: solum enim optimâ illâ parte (quam Mariam elegisse Evangelica narrat historia) rerum caelestium theoria sive contemplatio comprehenditur: Contemplativæ verò vitæ tantum abest, quod noceat activæ spiritualis studium, ut porius illam compleat atque perficiat. Quare Divus Thomas, ut nos latius *2. part. Cap. 6. Stimuli missionum, & lib. 2. de Conversione omnium Gentium part. 2. Cap. 6.* ostendimus, sequutus D. Gregorium alioque Patres, verè docuit, perfectiorem esse vitam ex contemplatione, & actione mixtam, illâ, quæ sola contemplatione delectatur. Cujus etiam sententiam, ex Patrum doctrina à nobis *2. etiam part. cap. 5. Stimuli missionum, & Cap. 5. operis citati* allata, & quod firmius est, ipsorum gestis, & exemplis roboratur. Hi enim, etsi se totos vitæ contemplativæ addixerunt, omnem tamen quietem ob proximorum salutem uti Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Christi strenui milites à se amovebant, ut in vinea Domini stenuissime laborarent.

Præterea, quia cum his, qui in conversione gentium aliorumve infidelium laborant, opus sit, ut Apostolorum fungantur officio, oportet, ut & Apostolorum sequantur vestigia. Apostoli verò alia aliis omnia demandantes, duo tantum sibi sumpserunt, ut nimirum orationi, & verbi ministerio instantes essent. His enim duobus functionibus, oratione ad DEUM, & spiritali solitudine ad homines Apostolica functio continetur: non igitur unum pugnat cum altero, sed potius inseparabili vinculo inter se annectuntur: aliàs Christus Dominus, qui Apostolis præceperat, ut sine intermissione orarent, non præciperet, ut euntes in mundum universum Evangelium omni creaturæ annunciant.

Quod si alicujus negligentia, & incuria hæc ita disjungantur, ut oratione aut contemplatione prætermissa, ac proprio neglecto profecta, totum se tradat verbi ministerio; vel quod deterius est, missa ad aratrum manuretro deinde aspiciat, ac labatur in vitia, non propterea damnandum est Missionum consilium; neque horum inertia tantum & talem instituti splendorem obscurare debet. Nam Apostoli, nam Ecclesie totius sanctissimi Prælati, num tot sanctorum Monachorum agmina, qui lucrandis animabus infudarunt, divinorum contemplationi damnus aliquod attulerant? Quod si Religiosis Monachalibus, quorum instituti ratio tota in caelestium contemplatione sita est, non obesse, sed & quam plurimum profuisse Missionum opus, experientia ipsa, fructusque in Ecclesia uberrimi precepti testantur; nobis quibus simul cum oratione iuncta est animarum cura, ut ex superioribus liquet, harum cultura, si debite assumatur, afferat detrimentum?

Denique nostri finis esse præcipuam partem, orationis studium, nemo est qui possit dubitare: oportet tamen advertere adhuc optimam tantum partem esse, & non totam instituti rationem. Restat igitur altera pars, cui suus etiam locus in Religione debetur: & sicut qui hanc à priori separat, scopum sive finem suæ vocationis non attingeret; ita qui primam à secunda distaheret, partem instituti teneret, non totum: igitur utraque necessariò tenenda est, ut debite finem assequamur. Quare contemplationem præcipuam esse finis nostri portionem, ita accipiendum est, ut nulla ratione actiones nostræ, quibus in DEUM tanquam in universalsimum omnium finem medio contemplationis scopo tendimus, in ipsa contemplatione ejus allecti dulcedine sistant; sed potius ex ipsa, tanquam ex fonte animarum zelus derivetur, ita ut ex contemplatione ad proximorum curam descendentes, iterum ad interiora revertamur, ut sic ingredientes, & egredientes, charitate DEI & proximi pascamur.

Vid. 707.
à JESU
MARIA
Tract. 1.
Schola
oration.
Notab. 7.
nostri
Francisci
à S. Elia
ut debite finem assequamur.
Cõment.
in Regul.
Carmel.
pag. 45.
& seqq.
& noit.
Emman.
noelis à
JESU
MARIA
Discurs.
moral.
39. supra
Regul.
eandem.

MISSIONES NON SOLVM
esse nostro instituto consentaneas, sed
& ad finem specialem nostræ
Religionis pertinere.

§. VI.

PRæmissimus §. præcedenti, & anterioribus aliis, nostram Religionem unam esse de Mendicantium numero; tum etiam nobis finem, sive scopum mixtum ex contemplatione, & actione spiritali fuisse à majoribus nostris, à summisque Pontificibus, à regula ipsa, à nostris denique novissimis legibus præfixum. His jam in genere constitutis, nunc reliquum est, ut in specie ostendamus, proximorum curam tam Fidelium quam Infidelium suscipi à nobis debere, si nostro instituto perfecte satisfacere velimus, ac à nobis susceptæ professioni correspondere: ac proinde Missiones etiam non solum consentaneas, sed & expediëntissimas nobis esse, juvareque quæ plurimum ad nostri instituti finis perfectam adæptionem. Potissimum vero hujus asserti illud sit argumentum, quia cum ex speciali nostri Ordinis sine charitatis vinculo teneamur etiam infidelium procurare salutem, & Missionum studia in hunc finem dirigantur, rectè fit eas juvare, atque ut perfectius finem & scopum nobis propositum attingamus.

Prima igitur ratio inter alias, qua ducimur, ut teneamus Missiones ad finem specialem Religionis nostræ pertinere, ea sit: quod cum constet: Ordines Mendicantes in Episcoporum auxilium ab Apostolica Sede designatos, ac ideo multis privilegiis auctos fuisse, manifestissimum erit, nos juxta Ordinis nostri institutum ab Apostolica sede confirmatum, ad populos erudiendos, Episcopis opem ferre non modo posse, verum etiam debere: Si autem cæteris Episcopis auxiliares milites esse debemus, cur non summo Episcopo, hoc est summo ipsi Pontifici, qui de universo terrarum orbe, ac præsertim de reducendis ad ovile Christi infidelibus, curam gerere arctissimè obligatur? Profecto nihil rationi huic firmum opponi valet: Quicquid enim de primæ illa Religionis forma dicendum esset, post institutionem tamen Pontificiam, qua inter Mendicantes recensiti sumus, nihil objici potest. Per quod aperte confutatur, quod ab Eremitarum nomine nobis opponi posset: quicquid enim vocemur, inter Mendicantes à summis Pontificibus relati sumus.

Angetur rationis pondus. Nemo est inter nos, qui Missiones intra idem regnum improbet, ut præcedenti §. breviter attigeramus: quis enim neget, cum de condendo, Verbi gratia, Cœnobio aliquo agitur, eo destinare Patres aliquos, qui omnia tentent, concionentur, hortentur, sacras Confessiones audiant, Provinciam laustrent, antequam locum extruendo Cœnobio se ligant: si ergo id intra Italiam liceat, cur non extra? Cur ex eadem propagandæ Religionis causa in Germaniam, Moscoviam, Persidem, Angliam, Congum, ac in universum orbem Fratres migrare non possint, imo cur non debent, cum Episcopum summum, cui hæc legatio cordi est, id optare facile perscipiant?

Secundo, quia eisi rationes alia minimè sup-

peterent, quis non videat à ratione alienissimum esse, asserere Missiones instituto nostro minimè consentaneas esse, cum, nemine excepto, omnes fateantur munus inter Christianos concionandi instituto nostro nequaquam repugnare: si enim non repugnat Christianis prædicare, cur repugnet Infidelibus: Si autem non repugnat, hoc est ipsissimum Missionibus opus, præterquam quod Missiones pensatis omnibus circumstantiis DEO acceptiores sunt, quia plus emolumentum referunt.

Tertiò à Regula nostra nobis inungitur animarum cura, illis verbis, *de animarum salute tractatis*, ut clarè ostendimus supra, nec distinguit inter curam juvandi Fideles, vel infideles, quo ergo jure nos distinguemus? Præterea Regula ait discretè, oportere nos frequentius mendicare itinerrantes: quæ certe verba ab Innocentio IV. Pontifice de novo, non sine magno consilio fuerunt inserta, quorsum igitur addita? nisi ut Majores nostri, qui jam tunc proximorum salutem invigilabant, possent tutius à Eremito egredi, ac cum opus esset, per varia loca peregrinantes animarum salutis studio insudare? Vix de re alia, quam de Missionibus Apostolorum more, sine baculo, & sine pera, verba illa interpretari valeamus: quorsum enim frequenter peregrinentur, qui dies, noctesque in cellis jubentur permanere, nisi ut spiritalia bona multa, & perfectissima, ac DEO gratissima, quæ in Cellis parari nequeant, peregrinando patrentur? hoc certe modo peregrinatio frequens cum illa permanentione non pugnat, cum discretis temporibus utrumque fieri possit, permanere scilicet in Cellis, ubi causa justa ex eundem non subest; hoc enim sibi vale illa Regulæ ipsius moderatio, nisi alia justis occasio occupentur. Quas autem occasiones justiores, vel æquè justas excogitare possumus, quam eam, quæ ior Monachos, & Eremitas relicti claustris, & solitudine, pro animarum infidelium conversione prodire cœgunt, & quæ DEI Filio, ut exiret ex æterni Patris sinu, occasio justa visa est? Profecto aut asserendum est causam omnino nullam ex eundem inveniri posse; aut Missionum, sive animarum juvandi causam iustam esse; nam quod responderi potest, justas occupationes à regula appellari, quæ ad ministeria Eremitis necessaria tantum requiruntur, palam rejici debet: nam neque sacras externorum confessiones audire, neque concionari, præsertim extra Ecclesias nostras, liceret: & Sancti, qui diutius peregrinati sunt, regulæ violatæ accusandi essent.

Quartò, exemplis tam externorum, quam nostrorum Monachorum confirmatur: nam Ordines Monachales, quorum est proprium contemplationi vacare, & intra claustrorum septa contineri, tam ipsi, quam sui instituti Authores, ferè per universum Orbem fidem propagarunt, Evangelique lumen primi innumeris Regnis, ac nationibus inulerunt, & hoc tunc præcipuè, cum regularis observantia vigeat. Nec unquam quis ausus est affirmare prædictos viros animarum conversioni studentes, sui instituti munus excessisse, sed potius eos laude, & gloria dignos commendat Ecclesia, cum multorum præcipuè ex his, qui Sanctorum numero fuerunt adscripti, animarum zelum laudet, & sacra etiam historia usque ad cælum extollant. Quis ergo sanæ mentis similem animarum zelum, quantumvis fer-

Mendicantes
Ordines
à Sede Apostolica
in Episcoporum
auxilium
destinati.

ventissimum, in Ordinibus Mendicanibus dabitur, & præcipue in nostro Ordine, in quo quatuor aëres recensere possumus, è quibus, quid de Missionibus censendum sit, iudicemus?

Quatuor Ordinibus Carmelitarum, & quid in singulis præstiterint circa salutem proximorum.

Ætas prima, Prophetis, *secunda*, Patribus, qui Christo primi nomen dederunt: *tertia*, propriis Religiosis Carmelitis primæ regulæ cultoribus constat: *quarta*, à tempore quo cepta est nova hæc reformatio, merito computatur. Quod ad antiquissimos Patres nostros ELIAM, & ELISÆUM, à quibus originem ducimus, attinet; nemo est, qui sacram Regum historiam legerit, qui non animadvertat sic eos contemplationi deditos fuisse, ut sæpè ad Reges ungen- dos, ad populos erudiendos, ad miracula patranda, ad protervos objurgandos è locis, quæ orationi dicaverant, fuerint evocati. Porrò res tam competita est, Propetas illos ad opus Missionum, sæpè fuisse destinatos, cum è sacro textu pateat, ut hic probare, vel exponere supervacaneum sit: præterquam quam ELIAS ipse ad Missionem quandam contra seivissimos Christi hostes, Antichristum, eique satellites adhuc vivus amatur, quem ejus posteros decet imitari.

Ætas secunda, complectitur Patres illos, Apostolis coævros, qui Evangelii sementem primam exceperunt, & serendæ Christianæ veritati egregiam operam navarunt: de quibus (ut jam dixi supra) à Josepho Antiocheno, aliisque authoribus multa memoriæ prodita sunt: hos verò de Missionibus serio egisse, convincitur ex ipsa Evangelii prædicatione.

Ætas tertia, ad eos pertinet, qui jam extra controversiam constitui monasticam methodum imbibebunt, è quibus, qui præ cæteris sanctitate claruerunt, quicquid de aliis, ac proinde de ipso instituto sentiendum sit, judicabunt. Multos faciãmus eos, qui ob temporum clades in varias velut formas mutati sunt, & eos, quos in sanctorum Catalogo adscriptos veneramus, observemus. Quis unquam de Missionibus tam ardentem, ac præclarissimum Martyr, & sanctissimum Pater noster Angelus cogitavit? Quis nisi aliquis instituti nostri cultor Carmelium, non in Italiam solum, sed in Angliam ultra quam nihil in Orbe terrarum antiquitus innoverat invexit? Quomodo sine Missionibus ex professo susceptis Carmelus Europam totam pervasit? Quid de Patre nostro Cyrillo, nonne ut jam diximus, totam Armeniam peragravit, eamque summo Ecclesiæ Capiti reconciljavit? U: nunc omni tam D. Albertum Siculum, sanctum Simonem Anglum, qui non semper in antris latitantes, strenuam operam dederunt, ut Christo animas lucifacerent.

Quid in hoc genere præstiterit S. M. Theresia. Denique, ut propius ad Reformationis nostræ tempora, quæ quartam complectitur ætatem, accedamus, hæc clarius reperimus primum B. Virginem TERESIAM Fundatricem nostram Missionum opus, hoc est, tam Fidelium, quam Infidelium animas DEO reconciliare, ardentius quam ipsam martyrio desiderasse, & ad eum finem suos, suæque familiæ labores, orationes, & exempla, ac doctrinam direxisse. Nam in initio fundationis suorum monasteriorum, antequam de erigenda Religiosorum virorum Congregatione nedum cogitasset, Monialibus eam vocationem, & finem præfixit, ut assiduis orationibus Infidelium conversiones juvarent. Quis igitur neget in erigenda virorum Congre-

gatione ejus mentem fuisse (quod & ipsa verbis expressit, ac manifestavit) per Fratres nostros ejus filios præstare, quod per filias nequiret? Quis enim dicat, Virginem animatum zelo ardentissimam, & ut ipsa faretur, in hanc rem propensissimam, ipsam tantummodo eandem sibi optasse, à suis verò Religiosis exerceri noluisse? maxime cum ipsa vivente, tempore, quo nova reformatio hujus sanctissimæ Virginis, & consilio, & providentia regebatur, statim à primo Capitulo Compluti celebrato Missiones à prælati in Regna Congi, & Angolæ, & in alias Æthiopiæ Provincias fuerunt destinatae, ac decretæ: Ac demum missi Religiosi aliqui pro illorum Infidelium conversione, ut infra dicam.

Sed ut ad beatam Virginem TERESIAM erecticem nostram redeat argumentatio, quid opus est in re manifesta conjecturis? Nonne certum est, non tam ipsam, quam DEUM per ipsam Ordinem nostrum, præcipue pro juven- dis Infidelibus in Ecclesia restitui, ac in pristinum statum, decorem Carmeli revocari voluisse? nam cum Virgo ipsa post institutum primum Abulæ feminarum Monasterium, ejus eam voluit esse vocationem (ut ipsa recenset) assiduis precibus hos, qui Infidelium conversioni stud- ent, ut feliciter agant, juvare: nec quicquam de aliis erigendis cogitaret, cum fortè ad ejus notitiam pervenisset innumeras Indorum, & alio- rum Infidelium animas, ministrorum inopia in æternum damnari, tanto fuit affecta dolore, & anxietate, ac si sagitta cor ejus transfigeretur. Quare cum Dominum anxie deprecaretur, ut ipsi concederet gratiam has animas juvandi, ipsam Dominus volens consolari, ita est allo- quutus: *Especta filia, & videbis magna*. Quæ verba, licet ipsa tunc non intellexisset, (dependet enim sæpè verus, & genuinus prophetiæ sensus ex eventu) postea rei exitus prophetiæ sensum luce clarius aperuit: nam, ut ipsa refert, post brevissimum tempus à Generali Ordinis fun- dandi alia Monasteria, tam feminarum, quam virorum, ac perinde novam Congregationem erigendi facultatem accepit: Ecce jam res planè mirabilis à DEO promissa: Ecce qua ratione ab ista Christi revelatione Congregatio nostra du- cat originem.

Quod luculentius constabit, si breviter in re- velatione prædicta expendamus, primo eam fuisse factam tempore, quo serva DEI pro con- versione infidelium lachrymis, & suspiriis DEUM anxie deprecabatur, ut sibi concederet esse instrumentum aliquam DEO animam lu- crandi. Secundo illa verba à Domino illi fuisse dicta eo fine, ut ipsam consolaretur, ut expressè ipsamet Virgo testatur. Tertio, brevissimo tran- sacto tempore de aliis fundandis Monasteriis tractasse, cum id neque antea cogitasset. Quarto, nullam rem majorem, excellentioremve præstitisse beatam hanc Virginem, etiam per to- rum vitæ spatium, hæc novæ reformationis ere- ctione. Ex his evidenter colligitur, reformatio- nem hanc nostram esse factam ex zelo illius Vir- ginis pro salute infidelium conceptum, ac in lu- cem editum, & in conversionem infidelium Christi consilio destinatum: alias si res illas mi- ras Christus ad infidelium conversionem non direxisset, profecto non respondisset sufficienter votis Virginis pro infidelium spirituali salute de- precantis.

Missiones ipsa vivente factæ Carmel. Discalceatorum ad varia Regna pro Infidelium Conversione.

Revelatur divinitus S. Theresia futura Carmel. Discalceatorum institutio

Quem ob finem ea facta videatur.

Quæ sint
illa ma-
gna, quæ
visuram
S. Theresiam Do-
minus prænon-
tiaverat?

Deinde, quia cum Dominus magna ipsam vi-
suram virginis promittebat, aut hæc magna in-
telligenda erant in conversione animarum, vel
in aliis rebus: & hoc non, quia alias Dominus
Virginis votis postulationique non satisfacerebat:
si primum, ergo magna, quæ in conversione
animarum DEUS videnda promiserat, à filiis
beatæ Virginis exequenda erant; cum ipsa per se
ipsam pro iuvandis infidelibus nihil aliud præ-
fuerit, quod huic functioni posset deservire:
igitur ne prophæta evacuetur loquutio, neces-
sario interpretanda erit de erectione nostræ Con-
gregationis per manus Virginis plantata, à qua
uberrimi fructus DEO irrigante ex infidelitatis
vineæ colligentur. Et quamvis B. Mater TERE-
SIA morte præventa, fructus magnos à suis Re-
ligiosis in Ecclesia perceptos non gustaverit; vi-
dit tamen, antequam è vivis decedisset, ut ita
dicam, in virtute, ac in radice, cum ante ejus
mortem multa erecta essent virorum Monaste-
ria, studiorum collegia, ac Missiones aliquæ exe-
cutioni mandata, ut supra dictum est.

Deinde speciatim Missiones in Hispanicis
constitutionibus, ut nostro instituto propriæ, af-
feruntur: nam lib. 3. cap. 3. dicitur: *Ad definitio-
rium pertinet mittere ad Missiones, sive conversiones
Infidelium*: ad definitorium autem non pertinet
exequi illa, quæ sunt contra finem, & Religionis
institutum, sed potius ea, quæ ipsum perficiunt,
& augent.

In Constitutionibus verò Italicæ Congrega-
tionis varia, ac charitate flagrantia edita sunt de-
creta: in primis *secunda parte Constit. cap. 16.* cu-
jus inscriptio est, *de Conventu Missionum*, in hac
forma præcipitur: *Sic in Congregatione nostra Mis-
sionum Conventus Roma conditus, qui sit tanquam
Seminarium, quò de Præpositi venia conveniant Re-
ligiosi ituri ad disseminandum inter Infideles Evan-
gelium.*

*Fratres nostri, qui de Præpositi venia in eo Con-
ventu moraturi sunt, instituantur linguarum peritia,
controversiarum doctrina, & aliis, quæ ad errores
Infidelium refellendos, & Catholicam veritatem con-
firmandam, & mores etiam componendos, oportuna
videbuntur.*

*Exibunt fratres nostri è Conventu Missionum de
Priori venia, ad vicina oppida, Dei verbum paupe-
ribus, ac derelictis prædicaturi: & licet eis absunde
victus suppetat, ut veri paupertatis cultores, mendi-
cabunt.*

*Præter Romanum autem Missionum Conventum,
in aliis quoque Provinciis de venia Definitoris, alij
Conventus Missionum poterunt adificari.*

Ac demum eisdem legibus constituitur, ut
constat *exteriori parte Cap. 8.* ut in Capitulo Ge-
nerali eligatur Procurator Generalis Missionum,
qui sit eisdem qualitatibus, ac totius Ordinis
Procurator, & præsertim conversionis Infide-
lium zelo præditus.

Nec legibus tantum, quæ sunt velut Regulæ
emortuæ Missiones nobis, ut nostræ professioni
consentaneæ offeruntur, sed & factis ipsis ab
initio nostræ reformationis, usque ad tempora
nostræ Missionum studium nobis à majoribus
cernimus commendatum. Nam statim ferè à
primo Capitulo Compluri celebrato, superflite
adhuc B. Virgine, nostræ Congregationis piissi-
sima erectrice, Anno 1582. Missionum opus
inceptum per aliquot annos fuit continuatum.

De his
Missio-
nibus,

In primis hoc anno missi sunt in Regna Cong-
& Angolæ Pater Antonius à Matre Dei, P. Fran-
ciscus à Cruce, P. Joann. ab Angulo, simul cum
duobus aliis fratribus, Francisco nempe ab Asten-
sione, & Didaco à sancto Brunone. Anno verò
sequenti 1583. Patres Petrus ab Apostolo, P. se-
bastianus à sancto Andrea, associati duobus aliis
fratribus, Baribolomæo à sancto Michale, &
Ludovico à sancto Paulo. Deinde Missionum stu-
dium fuit continuatum: nam & Anno 1584.
pro Regnorum prædictorum conversione, missi
sunt tres viri Religiosissimi Pater Didacus à Sa-
cramento, P. Franciscus à Jesu, (alio nomi-
ne Indignus, nuncupatus,) vir alias admirandus,
& excellentissimæ sanctitatis, & Pater Didacus ab
Incarnatione, qui brevi tempore ex vinea illa in-
cultæ maximos fructus perceperunt.

Anno etiam immediatè sequenti versus Oc-
cidentales Indias in Mexicana Regna destinati
sunt Religiosi alij, ut in illo immenso tractu
animarum conversioni staderent. Demum in
Capitulo Generali Vallisoleitano Præsidente Pa-
tre Nicolao à JESU MARIA primo hujus Re-
formationis Generali, Missionum ardor non
fuit extinctus. In eo enim actum est de Missio-
nibus pro Sinatu Regno promovendis, depu-
tatiq; sunt duodecim Religiosi pro hac fun-
ctione obeunda, licet postea ob certa impe-
dimenta non fuerint executioni mandata. Nec
ullus unquam tunc ne cogitavit quidem præcla-
rum Missionum opus alienum esse à nostræ pro-
fessionis studio. Et hic ardens Missionum zelus,
qui eo tempore, tantopere in Congregatione
Hispanica vigeat, postmodum in Italica, à
Clemente VIII. erecta non minus viguit; nam Tom. 1.
mox sub ejus vix erectæ primordia, missi sunt ab
eodem Pontifice in Petrarum Regna An. 1604.
viri Religiosissimi, pro illorum conversione, &
quotidie in alias hereticorum atque infidelium
regiones à prælati hujus Congregationis desti-
nantur, ut suis conatibus Ecclesiam DEI adju-
vent, animarumque salutem promoveant. Et MAR-
ti ut nullum argumenti genus omittamus, mitas, & Petri
ac fide dignissimas circa hanc rem prædicationes
asseram.

Olim cum Patres nostri intra Carmeli Mon-
tis claustra continebantur, congregato Generali
Capitulo actum est (ut Paleoni. libro tertio, cap.
5. & 6. aliique Ordinis Historiographi referunt)
an oporteret in alias Orbis partes religionem
propagari. Orantibus verò illis Capituli Præsidi
beata Virgo visa est, illumque sic affata dicitur:
*Hic sermo filij mei est, ut non solum Palastinam, &
Syriam, sed etiam universum Orbem Carmeli Ordo
illustret. Statim absoluto Capitulo Religiosi in
varias Orbis partes missi universam Europam
peragrantes, alij martyrii palam, alij verò Eccle-
siaz fructus magnos perceperunt.*

Nec desunt revelationes aliz, quibus præ-
sentis ætatis Religiosi ad insistendum Prædeces-
sorum vestigiis inflammari debeant. Fuit quip-
pe persona quædam, raræ sanctitatis, divini fru-
itione insignis, Catharina de Cordona nuncu-
pata, in univèrsa Hispania ob præclaram vite
sanctimoniam celeberrima, cui supra Montem
quendam ingens spelunca apparuit, quam fre-
quens multitudo Religiosorum nostrorum in-
habitabat, qui pro fidei Christianæ prædicatione
ferro occumbant. Alius in super Religiosus
inter

Inter audiendum sacrum , supra altari globum
interdum velut crystallinum conspexit , ac in eo
quamplures Discalceatos Carmelitas Martyrio
coronatos. Hujus viti visionem refert , & ap-
probat beata Mater *Theresa* in libro *suarum Fun-*
dationum.

Demam Mater ipsa , *Cap. 40.* suae vitae,
scribit tibi , de quadam Religione (quae à sua
primæva institutione declinaverat) à DEO fuisse
revelatum , futuris temporibus Ordinem il-
lum fidei veritatem acerrimè propugnaturum,
magnumque Ecclesie emolumentum allatu-
rum : Ac iterum refert , sibi ejusdem fami-
liæ sanctum è celo apparuisse , apertoque libro,
quem præ manibus tenebat , ut legeret , præ-
cepisse : erat autem in eo hæc scriptura , *Tem-*
poribus futuris , florabit Religio hæc , multosque pro-
ducet Martyres , & licet beata Virgo Theresa hu-
jus Ordinis nomen , prudens , & sciens si-
lento præterierit , constans tamen sententia est ,
idque circumstantiæ ipsæ revelationis con-
firmant , de nostro Ordine prædicationem esse
accipiendam ,

Quæ certè meo judicio comprobari videntur
alia antiquiori (nec tamen minus vera) prophe-
tia B. Virg. *Hildegardis* , cujus etiam meminit
Paleonid. *lib. 3. Cap. 9.* Hæc igitur *lib. de no-*
vissima Christianæ fidei persecutione , Cap. filix
Sion , Venient (inquit) equi varii coloris , quorum
egressio ab Oriente in Occidentem : sed mutato vel-
lere paulatim incendent , horum progressio ab Occi-
dente in Orientem , hi primi , & novissimi . Hæc
illa : & ut non incongruè Paleonid. interpret-
tatur , varii coloris equi sunt nostri Ordinis Reli-
giosi , qui olim in Palæstina coacti à Saracenis , di-
missis cappis albis , eas assumpserunt varii , &
mixti coloris . Postea verò in Europam descen-
dentes tempore *Honorij IV.* reassumplerunt cap-
pas albas , quibus à tempore *ELLÆ* , & *ELISÆI*
Prophetarum , usi fuerant : ac ob id in prophe-
tiæ verbis additur : *sed mutato vellere paulatim*
incendent . Horum (deinde ait) *progressio ab Occi-*
dente in Orientem , forsan significans hujus Or-
dinis profectum versus Orientem futurum , ac
aliquando ad patrias sedes , pristinaque Carme-
li Montis , totiusque Syriæ loca magna cum glo-
ria reditum .

Hi demum (ait) *primi , & novissimi : Primi*
tanquam , qui in lege veteri , Authore *ELIA*
Propheta , Monasticæ vitæ jecerunt funda-
menta , ac ex Monachis primi , qui Aposto-
lorum vestigia sequuti per Ægyptum , & Palæ-
stinam , aliasque Asiæ provincias Evangelium
disseminarunt ; *novissimi* vero , quia in no-
vissimis etiam temporibus pro fide Christi stre-
nuissimè certabant , ac magno *ELLÆ* Pro-
phetæ contra Antichristum dimicanti associati ,
quamplurimi martyrii palmam consequuntur :
& ob id non immerito B. *Hildegardis* novissi-
mam hanc Ecclesie persecutionem , ipsosque
fore novissimos , qui pro Ecclesia dimicabant
prædixit .

Hæc visiones , ac revelationes aliæ quam-
plures multoties exhibitæ , non ita animam
meum percellunt , quam quod in hac Con-
gregatione , ex quo fuxdata fuit , adverterim
maximam animi propensionem , ac deside-
rium , quo omnes Religiosi nostri pro Christi

nomine in animarum conversione , nullo mortis
metu percussi inflammantur .

Igitur cum Congregatio nostra à DEO,
atque à summis Pontificibus , à nostris primis
fundatoribus , à Regula ipsa , à Capitulis et-
iam Generalibus multis editis Constitucioni-
bus , à divinis demum inspirationibus , ad
hanc animarum culturam , serius tamen evo-
cata sit ; tamen de benignissima Domini pro-
videntia certum mihi persuasum habeo , nullo
unquam tempore ab hac functione cessaturam,
cum tot , ac tantis rationibus procurandæ , tam
fidelium , quam infidelium salutem teneamur : qua-
re militiæ desertores , penè etiam proditores ha-
bebitur necesse est , si non omnes nervos in hoc
opus Domini explicemus .

QVÆ MISSIONVM FORMA nostro Instituto magis congruat.

§. VII.

Cum in libris supra non semel citatis Missio-
nes Religiosas omnibus expediensimas
esse probaverimus , illas tamen judicamus
omnibus commodiores , quæ magis proprii
instituti observantiam cum animarum zelo
conjungunt : hæc enim Missionum forma non
enervat proprii instituti vires , ac ideo expe-
diensissima omnibus Religiosis merito judica-
tur . Hanc enim juvandi proximos curam con-
stat viros sanctissimos cum proprii instituti ob-
servantia , quantum fert charitas , conjun-
gere sollicitè procurasse : neque enim pugnat
proximorum etiam infidelium cura cum pro-
priae professionis arcta custodia , ut eleganter
S. Athanasius Dracontio Monacho nolenti
Episcopatum suscipere rescripsit , obiciens
illi quamplura Monachorum exempla , qui ad
Episcopalem dignitatem promoti , nihil ferè
de proprii instituti observantia remisere , imò
vitæ asperitatem cum Pontificio munere , hu-
militatem cum dignitate , Rachelum cum Lia-
mirè conjunxere ; & hanc quidem gregi sibi
commisso , illam vero sibi , ac DEO impen-
dè . De Archivio ad Episcopatum tracto , ead-
dem ferè refert *Cassianus Coll. 1. 1. Cap. 2.*
Idem certè de *B. Anselmo , S. Andrea Corsino , S.*
Antonino , ac aliis sanctissimis viris legitur , qui
ita curam susceperunt animarum , ut Religiosam
vitam non abjicerent .

Nec opus est Episcoporum mendicare ve-
stigia , cum exempla nobis expressissima sup-
petant multa in eadem re , de qua agimus :
nam & hodie apud Patres Dominicanos , qui
per totum Orbem , maxime per Philippinas
Insulas prædicandi Evangelium infidelibus cau-
sa discutunt , nullibi æquè , ac in his Insulis ,
regularem vigere observantiam comperimus :
nam & rudioribus vestibus , cibo parciore , ac
majori orationis studio , aliisque asperioris ,
& perfectioris vitæ institutis spontaneè student .
Idemque de Augustinensibus apud Persas in
Evangelio laborantibus testes oculati fatentur .
Quare Missiones si debite assumantur , mirificè
regulare institutum perficiunt .

Sed & illud meo judicio efficax est argumen-
tum : nam quis Religiosorum Ordinum colla-
tum : nam quis Religiosorum Ordinum colla-

tionis fidei
in prologo
& dedica-
tione.

PP. Præ-
dicatores
& Augu-
stiniani
commen-
datur.

Vid. nost
Joan. à
plus

JESU MARIA
Tom. 4.
lib. in-
scripto,
Afferio
Missionū,
&c.

plus unquam fuit, aut ubi Regularis disciplina fuit extenuata eo præcisè, quod in ministerio propagationis fidei per varias Orbis Religiones excurrens Ecclesiæ deseriveret: Quantum vero quotidie delabantur, ac corrumpunt monastica instituta propter Religiosorum tepiditatem, aut otium, sentiunt, ac gemunt viri optimi, & prudentissimi Religionum. Ego cerè non dubito, quin majori providentia, ac cura illos Ordines Dominus JESUS prosequatur, qui seteros, studiaque sua huic animarum ministerio consecrarunt, quod eo charius, jucundiusque est DEO nostro, quo per se insuavius, difficilius, ac ab hominibus otio torpentibus neglectum: Quare ad eandem etiam spectat providentiam illorum conatus, non solum ad juvandam, procurandamque proximorum salutem, sed ad propriam instituti perfectionem tuendam juvare; res est experientia ipsa comperta ferè in omnibus Ordinibus Mendicantibus.

Que Mis-
sionum
forma
magis
cõveniat
Carmel.
Discalc.

Ex his inferendum, nostro Carmelitarum instituto, quod in contemplativam potissimum vitam dirigitur, & in actionem, prout ex contemplatione derivatur, illas congruere Missiones, in quibus contemplativæ vitæ exercitia illæsa servantur: Quare vitandæ sunt Missiones illæ vagæ, & quæ oppidatim sine certis sedibus excurrunt, maxime si id fiat per diuturnum tempus: nam brevi aliquo temporis spatio oppidatim Missionum studio vacare, ac postea domum, sive ad Conveniunt redire ad reficienda rena, spiritumque renovandum nullatenus sunt damnandæ: cum in Europa tempore Quadragesimæ, pro habendis ad populum concionibus, aut æstatis, pro re temporali à Mendicantibus, quantumvis reformatis, idem fieri solet.

Deinde etiam existimo illas Missiones, in quibus præcipua nostræ regulæ capita, aut regularis observantia servari nequeunt, statui nostro non omnino expedire: quare nullatenus sunt propria electione à Prælati assumendæ, nisi vel extrema, aut gravi urgente necessitate, aut summo Pontifice mandante, qui scienter præcipiens justissimè dispensat, ut minora bona propter majora omittantur, & tunc sine hesitatione patendum erit. Quare illæ Missiones contentanæ nobis censentur, quæ ad eas infidelium Regiones instituuntur, ubi sine detrimento principalium austeritatis nostræ capitum Cœnobita condantur, ubi exercitia observantia frequentari possint, quantum fert tempus, & loci occasio, & quod reliquum est proximorum salutis erogatur.

ARGVMENTA IN CONTRARIUM adducta diluuntur.

§. VIII.

Non desunt, qui strictioris observantia zelo ducti, multa excogitaverunt argumenta, ut probent nostro instituto salutis proximorum sollicitudinem, ac curam (multo magis Missiones) pro infidelium conversione ex diametro pugnare. *Primò*, quia nostra Regula hac inscriptione, & titulo gaudet, *Fratribus Ere-*

mitis, qui in Monte Carmelo juxta fontem ELIA morantur: Eremitis autem non convenit prædicare &c. *Secundò*, quia potissimum nostræ Religionis finis est divinum contemplationis at, ut sancti Patres passim affirmant, debet exterioribus implicata mens, à studio contemplationis retardatur, de qua Ecclesiasti Cap. 38. (*Qui minoratur actum, percipit eam*;) quare cum spiritus Missionum in exteriora in eandem contemplationi, quæ ad interiora fertur, videtur adverteri: non licet ego cum periculo principalis instituti persequi id, quod ad nos vel non pertinet, vel saltem minus principaliter. *Tertio*, quia Missiones à multis desiderantur, vel radio Divinæ contemplationis affectis; vel ut fugiant regularem observantiam, majorique fruuntur libertate: ab aliis vero ex quadam quasi naturali inclinatione vagandi, ac curiositate vidèdi, & discurrendi &c. *Quartò*, quia nobis strictissimè, ita in regula illis verbis: *maneat singulis in cellulis*, &c. recessus, & clausura commendatur: si ergo à Cella egredi non liceat, quomodo licebit maria sulcare, peregrinas, & longinquas regiones prædicationis gratia adire? *Quintò*, quia finis principalis exiit, & evacuat ex continua cum proximis conversatione, ex variis discursibus, ex longinquitate itineris, quæ distraxerit animum, & pericula creat, ac ex aliis impedimentis, quæ in procuranda proximorum salute occurrunt. *Sextò*, quia pars nostri instituti præcipua est vitæ asperitas, quæ necessariò videtur laxanda, si proximorum salutem, maxime si Missionibus, linguarum externarum studio, & aliis exercitiis operam demus. *Septimò*, ducitur ex paucitate Religiosorum, cum via sufficienti conventibus jam erectis. *Octavum*, ex periculo, & occasionibus conversandi, & agendi inter infideles, inter milites, & mercatores: inter quos sæpè accidit, ut hi, qui in initio Missionum fervere videbantur, brevi tempore retro aspiciant, & cadant. *Nondò*, quia nostræ novæ Reformationis sanctissima Patrona Mater *Theresa* à JESU, inter alia, quæ à DEO divinitus ei fuerant revelata pro nostræ reformationis augmento, & conversatione, illud fuit potissimum, ut hujus Ordinis professores, non tam verbis, quam exemplis prædicarent: quid clarius? *Decimò*, ab effectu, quia cum tribus, aut quatuor vicibus Religio nostra infidelium conversionem fieri aggressa, mittens ad Congi Regna aliquos Religiosos, omnes prædicatæ Missiones infelici exitu sunt terminatæ. *Ultimo*, quia Prælati Superiores, quibus DEUS solet suæ voluntatis sinum aperire, & à quorum ore divinum beneplacitum, & leges, eorumque ratio requirenda est, censent Missionum studium nostro instituto penitus contrarium, Ordinis ruinam, imperfectorum, ac inquietorum subterfugium, ut regularem observantiam evadant.

Quæ omnia argumenta ferè ad duo capita reducuntur. Primum Missiones, sive alias animarum curam pugnare cum nostro instituto in fine, vel in observantiis, in quem etiam scopum omnia Guillelmi argumenta jaculabantur, ut ex superioribus patet. Secundum, ex effectibus in Missionibus non ita feliciter sequi, illas non esse DEO acceptas colligi, quare argumenta, quæ ad primum caput spectant D. Thomæ solutionibus *supra* Cap. 2. relatis diluuntur.

dilatantur, alia vero non minus feliciter dissolventur.

Ad primum de Eremitarum titulo Regulæ præfixo nobis cum Augustinianis communi, respondeo primo, rem hanc non ex scripto, sed ex veritate pensandam esse, quare cum nunc nos non Eremitarum, sed Mendicantium professione Eremitis omnino contraria gaudeamus, parum refert antiquum illud vestigium nostræ professionis in Regula relictum.

Secundo, quia expressè Eremitica vita, siue Innocentii mitigatione, siue ipso factò in nova reformatione, in Cenobiticam vitam est translata: quid ergo refert Eremitarum nomine gloriarì? forsitan nunc Eremitæ, an Carmelitæ tantum, vulgo, & à Pontificibus, & à nostris Constitutionibus, exterorumque historiis nuncupamur? Tertio, quod etsi Eremiticam vitam, & re, & nomine proficeretur, adhuc huic instituto Missiones minime adferrentur, ut exemplis sanctorum Patrum, tam aliarum, quam nostræ Religionis, qui Eremiticam vitam coluerunt, supra demonstravimus.

Ad secundum, patet solutio ex his, quæ supra docuimus, contemplationis dulcedinem sæpè derelinquendam esse ob proximorum salutem.

Ad tertium, ex mente D. Thomæ Opusc. 18. cap. 23. respondetur, quod etsi perfectio charitatis in plerisque proximorum utilitati vacantibus, non invenitur, quos magis contemplativa vita radium ad exteriora deducit, quam in desiderio habiatur, ut sic in eis ad perfectionem dilectionis pertineat, quam eam tanquam bonum dilectum ad tempus postponat. sed quorundam defectus statui, vel officio præiudicium adferre non potest. Hæc D. Thom. Ex quibus satis clare colligitur, quod etsi hoc fiat ab aliquibus imperfectis, non esse desumendum argumentum ex his, quæ per accidens eveniunt: nam & Judas Apostolatu fuit abusus, nec propterea à functionibus Apostolicis cessandum est.

Ad quartum, invenies solutionem 3. part. cap. 5. Stimuli Missionum, & in opere de conversione omnium Gentium procuranda lib. 2. part. 3. cap. 5. in responsione ad secundum, tertium, & 4. Guilielmi, ubi D. Thom. respondet primo non esse inconueniens propter utilitatem communem aliquas observantias à Monachis prætermitti: nam & in claustris manentes sæpè in talibus dispensationem accipiunt propter aliquas causas; quare non est inconueniens, ut Monachus Claustrum, Cellamque deserat, ut bono communi consulat, etsi id non necessitas, sed utilitas major animarum exposcat: ut idem D. Thom. ubi supra, clarissimè docet: & idem (quod de claustris) censendum est de aliis observantiis, ut D. Thom. scribit. Secundo respondetur, quod si Missiones debite assumantur, non solum observantiæ regulari non obesse, sed & illam mirificè perficere, ut ratione, & exemplis supra comprobavimus. Tertio respondetur nobis absolute in regula non præcipi Cellæ clausuram, sed potius ibidem à consilio excepto illa addita est. Quid autem iustius quam Christo ad salutem animarum cooperari, ac finem nostrum adipisci valeamus: alioquin injustè Fratres nostri è Cella ad Conciones, vel ad alia charitatis officia, etiam inter Christianos prodirent.

Ad quintum, jam diximus in solutione ad secundum ex mente D. Thom.

Ad sextum dictum est jam, vitæ asperitatem,

aliaque exercitia Missionibus perfici, quod non speculative tantum, sed & praxi diuturna competum est: nam verè, ut supra attigimus, unà cum spiritu Missionum virtutes omnes mirum capiunt incrementum: nam ibi oratio purior, corporis castigatio severior, fides fortior, pro qua tuenda pugnatur, spes firmior, quæ inier pericula roboratur; charitas ardentior, quæ pro salute proximorum propriam contemnit vitam, paupertas major; obedientia perfectior, & ne prolixior sim, eminentiori forma ibi virtutes exercentur, ut latè simè supra demonstravimus.

Ad septimum, respondetur, non debere ob stare vitæ paucitatem, quæ Religionibus nascentibus communis est; frivolum enim continet excusationem; nam si sacrarum Religionum auctores, qui Divina fuerunt providentia ornati, conspiciamus, facile inveniemus tempore, quo erant numero pauciores, majori animi magnitudine, ac in DEUM fiducia locos in diversis Orbis Provincias pro anima tum luero spaciisse: ac in primis Christus Dominus pusillo congregato Apostolorum gregi præcepit per universum Orbem Evangelii propagare semina, D. Benedictus Maurum in Galliam, & D. Franciscus, cum primi sui instituti socii senarium numerum non excederent, ac B. Ignatius, cum ad denarium suæ Societatis alumni vix pertingerent, illos in divites mundi partes, ut saluti animarum considerent, destinavit: existimantes nullum tempus Missionibus oportunius, quam nascentis Religionis exordium: Ac ita experientia compertum est, ut hæc Religiones fortius ac cum majori animarum fructu propagarentur, cum numerus esset minor, quia tunc pietas erat major, & ex paucissimis seminibus grana plurima feget interdum collecta est.

Ad octavum, etsi inficiari nequeam occasiones in Missionum studio, esse majores, quæ duriora bella militibus Christi interdum excitare solent: sed fidelis est DEUS, qui non patietur quemquam tentari supra id quod potest: quinimò faciet cum tentatione provencum: ex alia etiam parte gratia est uberior, ita ut ubi abundaverit pugna, superabundet Divina protectio, ut factis ex innumeris sanctorum Martyrum, & Confessorum patet exemplis.

Ad nonum, Resp. illa verba B. Matthei THERESIÆ, ante ipsam esse ab Evangelistis commendata, cum dicunt: *Cæpi IESUS facere, & docere*: quare Apostolis etiam dictum illud convenientissimè poterat adaptari, ut magis exemplo, quam verbis prædicent.

Primum Argumentum sumptum ab effectu contingenti nihil probat; nam quid Dominus vineæ, cum misisset servos, occisis illis, dixit, deseramus vineam. Imò misit alios, quibus iterum interfecit, cum dereliqui vineam? misit & Filium suum, quo mortuo misit Apostolos, & adhuc Prædicatores quamplurimos Judæis, qui erant vineæ cultores, misit, ut relicta peccata, & cæcitate Dominum vineæ agnoscerent, & revererentur. Non ergo deserendæ sunt animæ, quia Evangelio resistunt, & multo minus si aliunde fructus non impediatur: neque ex impedimenti licet conjecturare voluntatem DEI esse, ut opus relinquatur. Secundo respondetur, Religiosos in Congui missos, quamplurimos fecisse in animabus illis fructus, clarissimis miraculis confirmatos, quare cum ipsi

Videtur.

nost. *Joannes à IESU MARIA Tom. 4. Tract. sup. laudato cap. 4.*

1. Cor. 10. cap.

Consult. nost. Hieronymus Gracianus Tract. de zelo propagationis Fidei.

Et Francisc. à S. MARIA Tom. 2. Annalium Congreg. Hispan. Carmel. Discal. lib. 6. cap. 29. & 30

ipfi copiosam messem conspicerent; ac cum paucitate ministrorum compararent, quasi invento thesauro in Hispaniam redierunt auxiliares operarios à Prælati postulatari. Quis ergo ex his non inferat Missiones esse nostro Instituto convenientissimas? siquidem tempore quo incipere fuerunt, mirabiles progressus sancti Evangelii prædicatio egit, Domino etiam cooperante, & sermonem confirmante, sequentibus signis: ita ut usque in hodiernum diem Carmelitarum Discalceatorum memoria, & desiderium apud Regem, proceresque alios iterum eos visendi, eorumque fruendi doctrina permaneat: quæ omnia signa manifesta sunt Divinæ voluntatis. Quod si semel, aut iterum in illas Provincias missi Religiosi, vel in mare submersi, vel ob alia impedimenta re infecta redierunt, quid inde? num quia Divus Franciscus ad Soldanum profectus, eum ad fidem non perduxit, aut quia innumeri alii Religiosi Divino iudicio ab incepto itinere sunt impediti, Franciscani, aut Religiosi alii ab incepto desisterent, & Missiones sibi non convenire prudenter judicabunt.

Ad ultimum respondetur, voluntatem Divinam per Superiores in inferiores derivari, illisque hac via, & non alia certiori, aut æquæ certa innotescere: ad rem igitur accedamus. Nobis de voluntate Divina ex duobus capitibus clarè constat; primo ex constitutionibus ipsis, in quibus Missiones, ut nostro Instituto consentaneæ asseruntur, cum dicitur ad Definitorium spectare mittere ad Missiones, sive conversiones infidelium. Secundo, de eadem Divina voluntate etiam constat, quia Summi Pontifices, & Capitula Generalia pro speciali nostri Instituti scopo, DEO vacare jugiter, & profectibus animarum præfixerunt. Quid expressius de voluntate Divina requiritur? Sed ut nullus restaret circa Divinæ voluntatis beneplacitum dubitandi locus, Summus Pontifex PAULUS V. sapissimè vivæ vocis oraculo patribus Congregationis Italiae, ac deinde Patri Generali Congregationis Hispaniæ suam, ac perinde Divinam tribus expeditis Bullis patefecit voluntatem: in quibus etiam in Regna Ethiopia Missiones promovendas monebat, deprecabatur, ac tacitè compellebat. Durissimum est enim imperandi genus, ut quidam dixit, deprecari, qui jubere potest. Et quod vulgare est, preces Principis æquivalent præcepto. Ac denique ipsum summum Pontificem, non semel dixisse certissimè accepimus, se habere pro comperto nullam Religionem in Ecclesia DEI aptiorem esse nostram, ad opus Missionum; quare ipse Indulgentiam plenariam omnibus Religiosis concessit, qui publicè bis in anno suam renovantes professionem, Missionibus juvandas se offerrent.

D V B I V M VI.

Ad quam ex quatuor Regulis hæc Alberti Regula reducatur.

Quatuor sunt in Ecclesia DEI approbatas Regulas, quæ veluti quatuor perfectionis elementa sunt: & sub his quatuor omnes Ordines Ecclesiæ militare, communis tenent Auctoritatem Regularum sententia. Ceteræ verò Regulæ (si quæ sint) læ, quasi harum quatuor appendices, & quasi corollaria

appellantur, ut videre est apud Volartianum lib. 21. Geographia. Polydorum lib. 7. de inventione cap. 4. Genebrar. lib. 4. circa annum incarnationis 1285. Inter quatuor igitur prædicta Regulas prima fuit Basilij. Basilii enim in Orientali Ecclesia normam, ac vivendi Regulam Monachis Syriæ constituit. Docet id Antoninus 2. part. sua historia tit. 15. cap. 12. & esse hanc communem omnium Scribentium sententiam. retuli Cassianus in Catal. glo. mun. 54. consideratione. Basilio successisse Augustinum in Occidente, omnes etiam sine controversia tradunt. Post hanc sequitur Benedicti Regula, quæ tertium iure occupat locum. Ultimo Ecclesia à B. Francisco non sine magna utilitate Ecclesiæ edita est.

Carmelienses tamen sub Regula aliqua non militanti; sed propria habent statuta, quæ mutari possunt per prælatos sui Ordinis, ac proinde non reducuntur ad aliquam ex prædictis Regulis, sed proprio ordine, inter aliosque perfectissimo, & sub Constitutionibus Instituto gaudent.

De Regula verò Fratrum Carmelitarum vel Authores plurimi non meminerunt, vel ii, qui de ea sermonem instituunt, appendicem ejus, quæ D. Basilij est, non verentur fateri: licet alii ex Paulino, & Basilio; alii ex Joanne Hierosolymitano, & Basilio extractam tradant. Prioris sententia, nempe, quod Carmelitas sub Regula Basilij quondam in Occidentali Ecclesia militaverint, author est Antoninus 3. part. sua summa tit. 16. cap. 1. §. 8. prope finem, ubi sic ait: Sub Regula Basilij (quæ prima fuit) Fratres Carmelites alimur quando fuerunt: quibus anno Domini 1247. Dominus Innocentius 17. addidit quasdam ordinationes aliquando per modum Regula, traditas eis à quodam Patriarcha Hierosolymitano, dicto Alberto, extractas à Regula Basilij cum quibusdam additis, &c. Hæc Antoninus: quem sequuntur plures alii gravissimi Scriptores, ut sunt Cassianus, in Catal. gloria mun. 4. part. consideratione 70. qui de Carmelitis loquens, ita ait: Carmelita præferendis sunt fratribus Prædicatoribus, sancti Augustini & Minoribus: quia primò fuerunt instituti: cum fuerint sub Regula B. Francisci, quæ fuit solam anno Domini 1218. Sentit idem Sylvester verbo (Religio 1.) num. 7. & Armilla eodem verbo; & Antoninum sequuntur turba Canonistarum, & aliorum Authorum: & præcipuè quantum ad id, quod asserit, Albertum dedisse Regulam mutuatam ex Basilio, cum eo sentiant Polydorus lib. 7. cap. 3. de ritum inventorum, Sabellio. libr. 5. Encaid. 9. & Platina: quorum etiam sententiam probat Author Theatri vitæ hunc anæ volumine 2. libro 3. folio 41.

Alii verò alia via procedunt, asserentes, Carmelitas non immediatè sub Regula D. Basilij fuisse, sed eam accepisse circa annum Domini 412. à Joanne Patriarcha Hierosolymitano, de quo supra mentionem fecimus. Hunc tradunt Regulam Carmelitis dedisse, extractam verò ex doctrina D. Basilij. Ita affirmat noster venerabilis ac celeberrimus Thomas Waldensis de sacramentalibus titulo 9. cap. 89. Pro qua sententia affecti ibi Armacanum Hiberniæ Primatem. Censet idem Paleonydorus lib. 2. cap. 5. Plato de bono status Relig. lib. 2. cap. 22. Morigia lib. 1. de Origine Relig. cap. 301 & denique inter juniores Emmanuel Rodriguez in questionibus Regular. question. 1. de Origine Religionum, art. 5. & alii ordinis Historiographi.

Nobis vero in hac parte primum videtur, Carmelitas non immediatè sub Regula D. Basilij fuisse, sed eam accepisse circa annum Domini 412. à Joanne Patriarcha Hierosolymitano, de quo supra mentionem fecimus. Hunc tradunt Regulam Carmelitis dedisse, extractam verò ex doctrina D. Basilij. Ita affirmat noster venerabilis ac celeberrimus Thomas Waldensis de sacramentalibus titulo 9. cap. 89. Pro qua sententia affecti ibi Armacanum Hiberniæ Primatem. Censet idem Paleonydorus lib. 2. cap. 5. Plato de bono status Relig. lib. 2. cap. 22. Morigia lib. 1. de Origine Relig. cap. 301 & denique inter juniores Emmanuel Rodriguez in questionibus Regular. question. 1. de Origine Religionum, art. 5. & alii ordinis Historiographi.

Carmelitas non immediatè sub Regula D. Basilij fuisse, sed eam accepisse circa annum Domini 412. à Joanne Patriarcha Hierosolymitano, de quo supra mentionem fecimus. Hunc tradunt Regulam Carmelitis dedisse, extractam verò ex doctrina D. Basilij. Ita affirmat noster venerabilis ac celeberrimus Thomas Waldensis de sacramentalibus titulo 9. cap. 89. Pro qua sententia affecti ibi Armacanum Hiberniæ Primatem. Censet idem Paleonydorus lib. 2. cap. 5. Plato de bono status Relig. lib. 2. cap. 22. Morigia lib. 1. de Origine Relig. cap. 301 & denique inter juniores Emmanuel Rodriguez in questionibus Regular. question. 1. de Origine Religionum, art. 5. & alii ordinis Historiographi.

Carmelitas nunquam sub Regula Basilii militasse, & D. Antoninus sine fundamento loquutus fuisse videtur. Nam in primis excogitari non potest ullum tempus, in quo Carmelitas sub Regula Basilii fuerunt. Regula enim Joannis Hierosolymitano, (ut supra part. 1. docuimus) tradita fuit Carmelitis circa annum Domini 412. & hæc perduravit usque ad Aymetici tempora, qui (ut supra etiam retulimus) institucionem à Joanne Hierosolymitano Carmelitis datam, & idioma te Græco conscriptam, Latine verti, propter Latinos in monte Carmeli commorantes iussit. Floruit autem Aymeticus (ut præcedenti dubio tradidimus) circa annum Domini 1141. Cui ferè immediatè successit Albertus, qui anno 1205. Regulam nobis concessit. Quo ergo tempore sub Basilii Regula Carmelitas vivere potuerunt? Et minus etiam probabile apparet id, quod idem Antoninus, & alii censent, Regulam Alberti extractam, ac desumptam fuisse ex ea, quam Basilii condidit. Cum potius, si nostra Regula cum Basilii, & aliorum Regalis conferatur, in nullo se ei eam, quæ Basilii est, referre videatur: cum ceteris vero frequenter concordet. Nam si per singula Regulæ nostræ capita discurtamus, nullum ex Basilii desumptum faciliè inueniemus.

Nec Regulam Carmelitis ex illius desumptam fuisse.

Nam primum, quod est de Priore habendo, ac de tribus voris ter vandis, (in quibus Regulæ disciplina consistit,) non mirum, quod in Basilii Regula inventatur: cum hoc commune sit omnibus Religionum institutis. Differt tamen in diversis. Nam quem Basilii in sua Regula *Præpositum*, sive *Abbatem* nominat, Albertus *Priorem* appellat.

Secundum & tertium Caput in quo de Eremitico, de cellularum singularitate, distantia & dispositione agitur, non solum à Basilii Regula petita non sunt, verum et omnino contraria apparent. Basilii enim cœnobiale, ac communem vitam in uno monasterio, sine hac cellularum separatione, in suis Regalis sæpe instituit. Albertus verò eremiticam vitam, ac solitariam deseruit.

Quartum verò Caput de communi refectioe traditur. An igitur quia idem in Regula S. Augustini & Benedicti inuenitur, nostra Regula ex Augustini & Benedicti Regulis desumpta est? Aut fortè, quia Basilii communem mensam statuit, & hanc suis Regulis Augustinus & Benedictus confirmarunt, Regula Augustini & Benedicti à Basilii emanasse dicenda erit? Sed quid moror in hoc? cum Regula Alberti communis refectioe mensam Eremitis non sternat, sed hoc ab Innocentio IV. additum fuisse constet?

Præterea Caput 5. nostræ Regulæ, quod de situ cellulæ Prioris agit, eam esse construendam juxta vestibulum monasterii tradens, nusquam in Regulis Basilii reperies.

Sextum verò de oratione ac meditatione continua nec apud Basilium, nec apud alios Religionum institutores sub præcepto cautum inuenitur.

Septimum, quod circa Horas Canonicas, & Officium divinum persolvendum versatur, potius Benedictum quam Basilium redoler.

Octavum, quod de abdicando rerum usu, ac proprietate tractat, fortè Basilii est, quia omnium commune esse debet. Nam cum paupertatis votum, à quo hæc abdicatio provenit, Re-

ligionibus omnibus commune sit, quid mirum, si in Regula Basilii invenitur?

Nonum verò Caput de oratorio in medio cellularum erigendo, neque in Basilii, neque Augustini, neque alia cœnobitica Regula scriptum reperies. Hujus verò quod in eodem Capite statuitur, ut ad audienda missarum solemnia Fratres conveniant, etiam non meminit Basilii.

Caput verò decimum de Capitulo & correctione Fratrum agit, ubi autem in Basilii Capitulo, aut aliquid, quod illud sapiat legitur? Et ut omnia concludam, ubi Basilii jejunium ab exaltatione sanctæ Crucis usque ad Dominicam Resurrectionis suis monachis commendavit? ubi abstinentiam à carnibus decrevit? Certè nec de jejunio in Regula Basilii aliquid peculiare statutum invenio: & carniæ esum non solum non interdici, verum & expressè concedi video, ut patet in Regulis superior. *Interrogatione* 19. & 20. ubi Basilii aperte monachis, se nolle carniæ esum negare, fatetur.

De silentio quoque nocturno in Basilii Regula sermo non fit. Quod si de labore manuum in ea tractatur (quod quidem non inficior) hoc tamen laborandi studium ita fuit monachis Syriæ & Ægypti commune, ut nullus ad eorum consortium admittetur, qui alienæ artis mechanicæ munere non fungeretur. Nec solum in Orientalibus Religionibus id receptam comperies, sed in Occidentalibus apud Benedictum, Augustinum, & Franciscum idem statutum videbis. Quid ergo commercii, societatis, aut similitudinis Alberti Regulæ, cum Basilii institutionibus? ut prædicti Auctores ausi sint affirmare, nostram Regulam ex Basilii extractam, ejusque appendicem esse? cum tam latè, longèque inter se dissent.

Et certè inter hæc duo dicta Antonini, nempe, quod Religio nostra fuit aliquando sub Regula B. Basilii, & præterea, quod Regula Alberti sit extracta ex institutionibus Basilii, hoc secundum magis cum ratione ac experientia pugnat. Nam de priori non miror, quod, cum Religio nostra in remota Syriæ partibus commoraretur, ejus initia, ac progressus ab Antonino, & aliis Latinis Scriptoribus ignorarentur, & sic falli potuisse, existimantes sub Regula Basilii Carmelitas famularum DEO præstitisse.

Non parum prædictis obstare videtur nostri Ordinis Auctorum sententia. Nam Waldensis ubi supra & Paleonydorus & Mantuanus in *Apologia de antiquitate Ordinis* affirmant, Regulam nostram extractam fuisse ex Regulis Basilii. Huic objectioni respondetur, quod (ut ex Amphil. Iconii Episcopo, & ex aliis docet Paleonydorus lib. 2. Cap. 5.) Eusebius Cæsareæ Episcopus, cum primum Basilium agnovit, admirans profundissimæ sapientiæ ejus pelagus, vocatis quibusdam montis Carmeli Fratribus, in monte Didymi eis Monasterium constituit, cum quibus Basilii omni humilitate conversando, post mortem Eusebii meruit provehi ad summum Cæsareæ sacerdotii gradum. Et insuper addit Paleonydorus: Ille est Basilii, qui Monachorum institutum duplici sub forma composuit: unam per modum dialogi, & hanc ejus confratres Carmeliæ in monte Didymi assumpserunt: & eundem in Partium eligentes, de Ordine S. Basilii vocati sunt: aliam per modum commu-

commu-

communis admonitionis, quam S. Joannes 44. Hierosolymorum Episcopus suo libro inseruit, & Carmelitus tradidit. Sub hac Carmelita vixerunt quousque ab Alberto compendiosam regulam acceperunt. Hæc Paleonydorus.

Id mihi in hac re magis probatur (quod latius sum prosecutus libro 1. Cap. 10. de ordinis antiquitate) D. Basilium, præter regulas, quas monachus communiter in cœnobis degentibus composuit (quæ etiam inter sua opera habentur) aliam Regulam tradidisse his, qui solitariam vitam in Ponto Euxino agebant, quorum ipse simul cum D. Gregorio Nazianzeno collega fuit, ut sæpe tam ipse, quam Nazianzenus Epistolis suis repetunt. Consulendus de re hæc Baronius, qui hæc & alia D. Basilii gesta Tomo 4. circa annum 362. plena oratione scripsit. Et quantum mihi fas est colligere, has institutiones Basilium simul cum Nazianzeno composuit: ut aperte ipse Nazianzeno Epistola 9. demonstrat. Ab his fortè regulis, Eremitis illis Euxinum colentibus, impositis Joannes Hierosolymitanus partem aliquam suam institutionum est mutuatus: à quo Albertus Patriarcha (ut infra dicam) suam Regulam accepit, & ideo Albertus dicitur suas institutiones à Basilio mutuas. Quibus bene consonant ea, quæ nostri Ordinis Historiographi de Basilio dicunt: nempe, Regulam Joannis extractam fuisse ex Regula Basilii, non ex his, quæ inter scripta Basilii circumferuntur, sed de aliis Institutionibus, quas ipse Eremitis Ponti sive voce, sive scripto tradidit. Et ex hoc communis Authorum sententia occasionem sumpsit affirmandi, Carmelitas in Occidenti sub Regula S.B. sibi militasse.

Cur tam variè & thorum errandi occasio non alia fuit, quam quod cum ipsi solum in Europa quatuor prædictas Regulas agnovissent, & Carmelitas neque sub Augustini, neque Benedicti aut Francisci Regulis viderent, ita iam suspicati sunt, sub Regula Basilii originem sumpsisse. Maxime, eum eorum injuria, utpote in Syria, & aliis remotissimis Regionibus peracta ignorarent. Nec mirum est, quod Historiographi Latini ea, quæ in tam diffusis partibus contingere, non cognoverint. Et hæc causa est, ut tam variè, tam incertè, & frequenter tam longè à veritate deviantes de hujus Religionis gestis loquantur.

Ex præditis igitur luculenter patet, Carmelitarum Regulam à Patriarcha Alberto eis traditam, non esse appendicem Regulæ Basilii, neque ad aliquam aliam ex quatuor superius allatis reduci. Quare cum omnino diversa sit ab illis, non jam tantum quatuor Regulæ, sed quinque inter approbatas erunt annumerandæ: præcipuè, cum Regula Alberti nec tempore (ut dictum est supra,) nec perfectione, ut jam pergitur explicare, aliis posterior sit. Patet etiam secundò, Albertum in sua Regula nulla ferè inseruisse, quæ antea in institutionibus Joannis Hierosolymitani non essent appositæ. Quod facile esse ostendere, per singula Alberti capita discutendo, ut probatur in Speculo Ordinis libr. 8. Capit. 4. ubi fultus demonstratur, prædictam Regulam ferè in omnibus, eam, quæ Joannis est, æmulari: præcipuè verò legenti Cap. 21. Joannis Regulæ, constabit, ab eodem circa oratorium, cellarum separationem, & silentium, idem quod ab Alberto fuisse stabilitum. Quare Albertus in sua Regula id so-

lum præstitit, ut, quod Joannes in dictis institutionibus suadendo in generali dixerat, Albertus statuendo in speciali determinaret. Ita expressè sentit Waldensis, de Sacramentali. tit. 9. Cap. 89. dum ait, Ordo Carmelitarum à Joanne Patriarcha Hierosolymitano Regulam vivendi Gratiè conscriptam accepit, quam pleniori post sub Alberto Patriarcha forma digestam inpressit. Sentit ergo Waldensis in hac re nobiscum.

D V B I V M VII.

De perfectione Regulæ Alberti, nostræque Religionis.

Varia sunt in Ecclesia Religionum genera, quibus DEUS variis hominum conditionibus consultam esse voluit. Nam cum diversa sint hominum ingenia, varæ propensiones, nec pares omnibus vires insint, unus enim d. ligis solitudinem, alius frequentiam gaudet, alius libertatis legit, alius operatur, vel orat: non sine divino consilio, Religionum institutum in multas professiones, stud. aq. dividitur: & ut recè Nestorius Abbas apud Cassianum Collatione 14. loquitur, Quidam summam intentionis suæ erga Eremiticam, & cordis consistunt puritatem: ut in præteritis ELIAM, & ELISEUM, nostrisque temporibus beatum Antonium familiarissimè DEO per solitudinis silentium cohæsisse cognovimus. Quidam erga institutionem Fratrum, & pervigilium cœnobiorum curam, omnem studij sui sollicitudinem dederunt. Quisdam Xenodochij, & susceptionis pium delectat obsequium. Quidam eligentes agrotantium curam, alij intercessionem, quæ pro miseris ac oppressis impenditur, exequentes, aut doctrina instanter, aut elemosinas pauperibus largientes, inter magnos, ac summos viros vigerunt. Hæc Nestorius ut supra. Hoc autem singulis uniuscujusque artis ac vitæ professoribus innam cernimus, ut illam omnibus aliis excellentiorem existiment, ac variis laudibus effertant: quod multis exemplis in artium professoribus reuocet. Laudant enim iurisperiti suam artem, ut eorum disciplina nihil parent conferendum: ab hac enim totius mundi administrationem ac præctam disciplinam pendere putant. Medici vero nihil humano generi eorum facultate utile esse cognoscunt. Philosophi hæc omnia, tanquam vitia & caduca, aspiciantur: nihilque sublimius ea disciplina exclamant, quæ à terrenis his rebus homines abducos, ad caelestem contemplationem convertit. Theologi denique (ut alios intemittam) tanquam cum DEO versantes, ejusque arcana penetrantes, scientiarum omnium famulatum Theologie debent contendunt. Adeo enim unicuique pulchrum, ac excellens suum institutum videtur, ut omnibus aliis præferendum merito censent. In quo, de propria facultate & instituto, à nobis lato judicio nescio quid proprietatis ac philantia lateat: nam, dum de professione propria quis gloriatur, in sui laudem ac commendationem, suæque artis gloriam teroquet.

Idem quoque in suscipiendis religiose vitæ institutis plerumque accidere videmus, ut quod proprie sibi quisque magis accommodatum videtur, id Religionum solum ut præstantissimum jactet: cetera verò pro nihilo ducat. Ex quo variæ sunt inter Religio-

nes exortæ questiones, & controversiæ magnæ de excellentia, ac perfectione uniuscujusque Regulæ instituti: ita, ut ferè nulla sit, quæ aliis etiam perfectissimis palmam concedere velit: cum tamen verè & absque ulla dubitatione, multæ sint aliis digniores, ac perfectiores. Ex quo autem hæc perfectio pensanda sit, non est locus hic ex aliis examinandi, cum de hac materia latius in *Tractatu de professione* sumus dicturi.

Tamen ut ad propositi dubii resolutionem descendamus, aliqua circa hæc præfari oportet: ut, præmissis his, nostræ Regulæ, ac Religionis architectura, ac perfectio luculentius pateat. Consulto addidi (& Religionis) nam ex sola Regula, Religionis perfectio mensuranda non est: cum plures Religiones perfectione inæquales, sæpe sub eadem Regula militent. Quare ab alio principio, præter Regulam, pensanda est in Religionibus perfectio, ex utroque tamen complete: nempe, tam ex Regula, quàm ex aliis Religionis statutis, sine, & exercitiis, religiosi status perfectio consideratur. In hac dubitatione nostræ intentionis non est, sanctissimis aliarum Religionum institutis quicquam derogare, sed tantum nostræ Regulæ, ac instituti perfectionem ejus a hæreticis, ac professoribus ostendere: ut sic ad brævium suæ vocationis alacrius, ac velocius ab omnibus expediti currant, eique tenacius inhæreant, non ut de altissima professione glorientur, sed ut cum timore, & tremore suam salutem operantes, potius reddendam DEO rationem pertimescant.

Hominis Primùm igitur ad resolutionem hujus difficultatis notandum est, veram perfectionem Christiani in charitate consistere. Nam cum charitas in uniuscujusque ei perfectio in eo sita sit, ut suo ultimo fini quàm arctissimè conjugatur, & finis hominis sit DEUS, cum quo eum charitas sive dilectio maximè unit, juxta illud Joan. 4.

Joan. 4. Qui manet in charitate, in DEO manet, & DEUS in eo: & ad Coloss. 3. Charitas est vinculum perfectionis, id est, vinculum, quod ligans hominem cum DEO, illum reddidit perfectum: si ex consequenti, quod in charitate & dilectione DEI, omnis perfectionis Christianæ summa sita sit.

Secundò notandum est, quòd quamvis in charitate perfecta, essentialis perfectio consistat: est tamen præter hanc alia perfectio, quæ perfectio status, sive status perfectionis dicitur: de quo D. Thom. 2. 2. q. 183. art. 1. & q. 184. & alibi sæpe; & communiter Theologi, qui dividunt perfectionem in absolutam, quæ in charitate consistit, & in statum perfectionis, qui est modus vivendi, certis legibus & consuetudinibus obnoxius, quibus perfectio acquiritur, vel exercetur. Qui perfectionis status adhuc subdividi solet, nempe in statum perfectionis jam adeptæ, sive exercendæ, (qualis est status Prelatorum, utpote Episcoporum,) & in statum adipiscendæ, sive acquirendæ perfectionis, qualis est status Religiosorum. Hoc enim inter Episcopos, & Religiosos, quòd non tenentur continuo esse perfecti, sed tantum ad perfectionem aspirare: versantur enim in palæstra, & exercitatio ad statum perfectionis, & remouente impedimento: illi verò tenentur esse perfecti, & in eo gradu charitatis inventi, ad quem Religiosi per sua vota, & exercitia tendunt. Quare Episcopi debent esse perfecti, ac perfectionis veluti Doctores, & Magistri, qui eam exercere, & docere

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

tenentur. Religiosis vero tantum convenit discipulorum perfectio, quibus expedit addiscere, & profectum in disciplina curare. Tendit igitur Religiosi ad perfectionem, & eorum status est via charitatis, sive perfectionis acquirendæ.

Tertiò observandum est, in statu Religiosorum, ad perfectionem parandam duplex esse instrumentorum genus. Aliud est communissimum, qualia sunt tria illa substantialia vota, obedientiæ, castitatis, & paupertatis: aliud verò solet esse proprium uniuscujusque Religionis instrumentum, qualis est finis, sive proprius scopus illius Religionis: ac deinde peculiare uniuscujusque ordinis observantiæ, ut vigiliæ, jejunia, meditatio scripturarum, oratio, nuditas, solitudo, & similia, quæ propriis Religionum Regulis, ac Constitutionibus decernuntur.

Inter hæc verò instrumenta, potissimum est, & omnino necessarium illud primum, quod tria substantialia vota complectitur, in quo substantialia Religionis salvatur, ac sine quo Religio perfecta esse non potest. Nam hæc sunt, quæ à Christo Domino, ut potissima ad perfectionem media, in Religione sunt instituta: cum cerè, ut quis perfectè DEUM diligat, debeat & se totum DEO tradere, & omnia impedimenta remove. Utrumque verò consequimur per virtutes obedientiæ, castitatis, & paupertatis. Tradimus enim DEO nos totos, quândo tradimus animam, sive ejus libertatem, corpus, & res externas. Nihil enim habemus aliud. Animus verò per obedientiam, corpus per continentiam, res externæ per paupertatem à nobis in Religione DEO traduntur. Ac proinde hæc virtutes cumptis in Religione sunt necessariæ ad perfectionem acquirendam. Nec solum ad hanc juvant prædicto modo, sed insuper illis remouentur omnia impedimenta divini amoris.

Nam cum *radix omnium malorum sit cupiditas*, teste Paulo ad *Timoth. 6.* sic è contratio radix omnium bonorum est charitas, teste D. Augustino, *sermone 12. de verbis Domini.* Omnis verò mala cupiditas ad tria capita reducitur: ad luxuriam, avaritiam, & superbiam, ut habetur *1. Joan. 2. Quidquid est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ.* Hos igitur tres impedimentorum fontes obruant tres illæ prædictæ virtutes. Nam & concupiscentiam carnis, continentia: superbiam vitæ, obedientia: oculorum denique concupiscentiam, sive avaritiam, vitæ paupertas destruit. De quibus latius D. Thom. 2. 2. *questione 185 & 186.* & doctissimè inter juniores Plato *lib. 1. de bono status Religiosi* per plura capita, præcipuè à *Cap. 4. usque ad 11.*

Secundum genus instrumentorum, quod in Religione reperitur ad parandam perfectionem, est duplex. Vel enim est finis particularis Religionis, vel sunt exercitia, quæ in tali Religione sunt instituta. Hoc autem discrimen inter utrumque versatur. Primò quia finis semper debet esse aliquis actus virtutis: vel misericordiae, (teste D. Thom. 2. 2. *quest. 188. art. 1. & Cajet. ibi.*) ut sunt prædicare, docere, xenodochii invivire, &c. vel Religionis, ut est oratio, sive contemplatio. Exercitia verò non semper sunt ex se actus virtutum, ut sunt corporis maceratio, vigiliæ, cameuniæ, solitudo, &c. Quæ licet intinsece actus virtutum non sint: si tamen de-

bitè

In statu Religioso duplex datur instrumentorum genus proprium adipiscendæ perfectione: aliud commune omnib⁹, aliud proprium cujusque Religionis.

Tria substantialia Religionis vota sunt potissimum & necessarium perfectiois assequendæ medium.

Ad Tim. 6

1. Joan. 4

Quis sit status perfectionis, & ejus divisio ac subdivisio.

Quomodo inter diffinitur, quomodo ad statum perfectionis, & Episcopi & Religiosi?

biè assumantur, sunt actus virtutis, ut D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 2. ad 3. docet: & perfectionis instrumenta, ut idem ipse *quæst.* 188. art. 7. in corpore faretur: Imò & media non solum opportuna, verum (supposita communi hominum fragilitate) ferè omnino necessaria, ut experientia ipsa, & Sanctorum innumera exempla testantur, ad perfectionem Christianam acquirendam, & conservandam. De quo nos fortè alibi latius dicemus.

Secundò differunt finis particularis, & exercitia Religionum, quod hæc semper ordinantur ad majorem observantiam trium votorum (ut docet D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 9.) Itaque omnes istæ observantiæ habent pro scopo immediato perfectionem trium votorum observantiam, mediâ verò ipsam charitatem: finis verò peculiaris non semper ordinatur, nec respicit majorem, vel minorem votorum observantiam, ut patet de fine prædicandi, docendi, &c. Ex enim nullam ordinationem habent cum obedientia, castitate, & paupertate: sed immediatè respiciunt charitatem ipsam, qui est universalissimus finis Christianæ Religionis. Ac denique inter exercitia particularia, alia ordinantur ad observantiam trium votorum, ut dictum est: alia ad consequentiam finis particularis, ut studium litterarum ad prædicandum.

Ex his clarè constat, in quo conveniant, & distinguantur Religiones: in duobus enim omnes conveniunt, & in duobus aliis omnes ferè distinguuntur. Conveniunt enim in universalissimo, & potissimo fine, nempe, dilectione DEI, in communissimis deinde instrumentis, & mediis, in tribus scilicet votis. Differunt verò frequenter in fine particulari, vel exercitiis, aut instrumentis particularibus, tam in ordinatis ad observantiam trium votorum, quàm ad assequutionem illius finis particularis.

His præmissis breviter, nunc constituo primò, quod excellentia unius Religionis supra aliam potest attendi tripliciter, ut ex D. Thom. constat 2. 2. q. 188. art. 1. & art. 6. Uno modo ex parte finis: & sic illa dicitur perfectior Religio, quæ ordinatur ad perfectiorem finem. Secundò attenditur excellentia unius Religionis ad aliam, secundum quod in eodem genere finis una ordinatur ad altiore actum, quàm altera: ut inter Religiones, quæ ordinantur ad contemplativam vitam, perfectior erit illa, quæ ad contemplandum, quàm ea, quæ ad legendum ordinatur: & inter opera vitæ activæ, potior finis est, redimere captivos, quàm recipere. Et ideo Religio, quæ ordinatur ad redimendum captivos, erit excellentior eâ, quæ ad hospites suscipiendos ordinatur, cæteris paribus. Attenditur etiam ex parte finis excellentia, quando ad plures fines una, quàm alia ordinatur: ut, quæ ordinatur ad contemplandum & prædicandum, perfectior erit, eâ, quæ ad unum istorum tantum designatur. Tertio iudicatur de præminencia unius Religionis ad aliâ, ex parte exercitii, non quidem quantum ad quantitatem, sed quantum ad proportionem ejus ad finem intentum. Hæc sunt, quæ ex doctrina D. Thom. communiter observant Theologi, qui perfectionem omnem ex fine particulari, & meditationis, sive exercitii ad illum assequendum proportionatis, desumendam esse decernunt.

Canonista Canonistæ verò, non ponderatis his subtilita-

tibus non à fine, sed ab exercitiis positus, Religionis perfectionem judicant. In quo solum considerare solent, in qua Religione sit arctior, strictior, durior, vel fortior vivendi modus: solumque attendunt in omnibus communissimum charitatis finem, non inspectis aliis particularibus, sed tantum distinctiorem vivendi rationem. Quibus faver Innocentius Papa in *l. licet de Regul.* ubi *sanctior vita dicitur arctior.*

Non est locus hic differendi, quæ harum opinionum verior, ac magis juri consona sit: parum enim ad propositum dubium spectat, an hæc, vel illam amplectamur. Et ideo hujus controversiæ ad alium locum rejecto examine, secundum utramque opinionem placet nunc de excellentia, & perfectione nostræ Regulæ, ac Religionis philopphari: & prius de Regula in comparatione ad alias Religionum Regulas: postea vero de Religione respectivè ad alias dicemus.

Secundò constituo, quòd nostra Regula primitiva, tam secundum Theologorum, quàm Canonistarum sententiam perfectior est quibuscunque aliis Religionum Regulis. Primò ex sententia Patrum, & Theologorum probatur. Nam eremiticæ vitæ institutum est culmen, & saluberrimum Religiosæ vitæ, ac proinde eremitica vita perfectior est omnibus aliis. Testatur id appetere ab hac sententia dissentiat, in quam omnes ferè Patres conveniunt, dum docent, non debere quenquam transire ad vitam eremiticam, nisi prius diligenter in cœnobio se exercuerit, propterea quod hic modus vivendi non adferat perfectionem, sed præsupponat, ut Hieronym. docet in *Epistola ad Rusticum*, Cassianus *collatione* 10. Ca. 3. Augustinus libro 1. *de moribus Ecclesiæ* Cap. 3. Benedictus in *Regula* Ca. 1. Bernardus *sermone* 3. *de circumcissione*, & sic eremitica vita est perfectiorum, similis (suo modo) Episcoporum statui. Sic ergo (ut verbis D. Thom. utat) id, quod jam perfectum est, præeminet ei, quod ad perfectionem exercetur, ita vita solitariorū præeminet vitæ sociatili. Et hæc est potissima causa, quare Pontifices omnium aliarum Religionum monachos ad Carthusienses, vel Camaldulenses, qui eremiticam vitam proficiunt, transitum permittunt.

Imò inter hos duos Ordines, quia Camaldulenses vitæ Eremiticæ institutum perfectius exequuntur, utpote qui singulariter in cellulis separatis degunt, concessam est à Leone X. ut Carthusienses licitè ad Camaldulensium Ordinem transire possint. Cum ergo in nostra Regula, eremitica vita in rigore perfectissima instituta appareat, (ut patet ex *Cap. 2. 3. 4.* & aliis *Regulæ capitulis*, in quibus, ut singuli separatim in cellulis divisi ac separatis vivant, statuitur, & solum præcipitur, ut Dominicis diebus in capitulo, & singulis aliis ad audiendum Missarum solennia convenire debeant, ut patet ex his, quæ in *Cap. 2. & 3.* dicimus, cujus verba sunt: *Præterea juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum eadem cellula cuique fuerint assignate; ita, ut quavis Innocentius VI. in mitigatione addiderit, ut in Reformatorio quotidie omnes conveniant, tamen nihil aliud circa rigorem, ac perfectionem Eremiticæ vitæ temperaverit: rectè sit, ut ex hac*

parte

Religiones omnes in duobus conveniunt, & in duobus differunt

Religionis unius super aliâ excellentia tripliciter attenditur: tertio ex ejusmodi fini proportionatis.

Theologi.

Canonista

parte sine ulla controversia aliis omnium Religionum Regulis præemineat. Nam neque Basilii, nec Benedicti, nec Augustini aut Franciscus de vita eremitica in sua Regula meminerunt. Nam etsi Augustinus Fratibus Eremitis Regulam dedit: tamen de eremitica vivendi forma ac instituto nihil Augustini Regula tractat. Neque sufficit in eremo vivere, nisi solitariè, & separatim vivatur, ut jure Eremitæ dici possint.

De Carthusiensium verò & Camaldulensium Religionibus etiam cenſeo, cum nostra Regula non esse eas conferendas: eo tamen modo, quo hæc propositio inferius explicanda, & temperanda est. Primò quia Carthusienses non ita strictam vitæ eremiticæ formam, sicut nostra Regula præcipit, observant, cum in claustris simultaneè degant. Et præterea, cum id habeant ex Constitutionibus, quæ quotidie mutari possunt aut solent, non sunt comparandi cum eo eremiticæ vitæ instituto, quod in aliqua Regula constituitur. Camandulensium verò Religio D. Benedicti Regulam observat: & sic, quamvis perfectior sit talis in solitudine, modus tamen eorum, & vitæ institutio adhuc si cum eo, qui à nostra Regula decernitur, conferatur, excellentior illo non est: imò ab eo in multis superatur, potissimum verò in hoc, quod illæ Regula, hic verò à constitutionibus statuitur.

Et fortè minus propriè utrumque institutum atque eremiticè vivendi modum comparamus: cum hic sermo non sit, nec controversia, nisi inter ea, quæ in Regulis Religionum constituntur. Quare, cum illi vel Regulam eremiticam non habeant, (nempe Carthusiani) vel qui habent, ut Camandulenses, in ea de eremitica vita nihil agatur: manifestè fit, ut nostra Regula non solum perfectior sit ex hac parte omnibus aliis Religionum Regulis, sed potius sola sit, & unica ex Regulis ab Ecclesia approbatis, quæ eremiticam vitam decernat.

Tertio dico, quod nostra Regula ex parte exercitii, non solum quantum ad quantitatem, sed quantum ad proportionem, est perfectior aliis. Quod ex eo manifestè probatur, quia austeritas & solitudo sunt optima media, & magis proportionata ad finem eremiticæ vitæ. Nam finis austeritatis & solitatis vitæ, est contemplatio DEI æternique cælestium, ut patet ex Cassiano Collat. 19. quæ est de fine vitæ eremiticæ: quia medium ad contemplationem omnium optimum est, habere animum collectum, & intentum: cui rei valdè deservit solitudo, quæ omnem strepitum rerum, quæ animum distrahere possunt, procul arceat. Idem quoque de jejuniis, & reliqua vitæ severitate dici potest: & nos supra, dum de fine nostræ Regulæ ageremus, diximus. Cum igitur in nostra Regula cellas distinctas, ac omnino separatas Albertus constituat, ac præterea jejuniis, silentiis, manuum laborem distinctè commendat, fit, ut simul eremitica vita, proportionata ac convenientia media pro ejus perfecta exequatione decernatur, ac proinde, quod, ex parte exercitii ad finem proportionati, perfectior sit aliis Religionum regulis.

Imò, quamvis nostra Regula vitam eremiticam non amplecteretur, adhuc ex parte finis perfectior est aliis Religionum Regulis. Nam, ut ex præcedentibus constat, finis, & scopus ejus est oratio, ac meditatio continua: quod in nulla Religione ex vi Regulæ statutum invenitur.

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Legat, ac revolvat Lector Basilii, Benedicti, Augustini, aut Franciscus normas, quas tradidit vivendi, & præceptum simile de mentali, ac jugi oratione non inveniet. Quod si quis dicat, in aliis Regulis actus docendi, aut prædicandi præcipi, qui contemplationi præstant: respondeo, quod adhuc nostræ Regulæ perfectioni non derogat. Primò, quia in Augustini, Basilii, aut Benedicti Regula vix de prædicatione mentio fit solum Franciscus Regulam prædicationis munus ejus professoribus injunxisse invenio. Quod tamen parum prædictis obest, quia tunc prædicationis munus præferendum est contemplationi, quando simul est cum illa, & ab ea derivatur. Nam præcisè si contemplatio, & prædicatio sumantur, contemplatio prædicationi præfertur, ut ex D. Thom. patet, ut supra articulo 6. in corpore. Quare, licet finis Regulæ beati Franciscus sit prædicatio, quia tamen illa non conjungitur cum contemplatione (nullum enim est in Regula Franciscus de contemplatione statutum) aperte sequitur, finem nostræ Regulæ præferendam esse ei, qui in Regula Franciscus præfigitur.

Dico quartò. Si vitæ perfectio ex arctiori vivendi modo (ut Canonistæ non immeritò volunt) pensetur: nostra Regula perfectissima est inter alias, cum inter omnes sit strictissima. Probatur. Quia etsi sola ea, quæ ex solitudine oritur, austeritas sufficeret, ut eam arctiorem redderet, habet præterea continuam in cellis clausuram, simul cum assidua, & jugi oratione. Deinde ab exaltatione sanctæ Crucis usque ad Dominicam Resurrectionis prolongata jejunia. Quæ omnia (imò nec singula) apud ullam aliam Religionis Regulam præscripta inveniuntur, quibus si addas paupertatem in communi, à carnibus (nisi pro infirmis) abstinence, manuum labores, ac ita arctum silentium, ut in nulla Regula ei æquale proponatur, proculdubio hæc Regula aliis omnibus severior, ac distinctior apparebit: & quamvis in ea aliud non esset, nisi vitæ eremiticæ institutum, omnibus in vitæ severitate præemineret.

Hæc dicta sunt de nostra Regula secundum se considerata. Quæ proculdubio, si, quantum ad eremiticæ vitæ formam attinet, in eo rigore, in quo condita est, servaretur: nec Camandulensium, nec Carthusiensium institutum ei esset conferendum.

Nunc verò de nostra Regula, prout à nobis servatur, adjunctis aliis à Religione excogitatis ad majorem obsequantiam exercitii, differamus: & nostram Religionem cum aliis tum ex parte finis, tum ex parte exercitiorum comparemus. Loquor autem nunc de Religione, prout complectitur tam Regulam, quam statuta à Capitulis generalibus condita: & suppono, nostram Regulam in omnibus ad unguem servari exceptis his, quæ de separatis cellulis, & commoratione in eremis statuit, ut videre est in nostris Constitutionibus.

Dico quintò. Religio B. MARIE Virginis de monte Carmeli, prout à Carmelitis Discalceatis servatur, aliis Religionibus in perfectione inferior non est. Loquor nunc de Religionibus illorum, qui eremiticam vitam non profitentur. Nam Carthusiani, & Camandulenses, nobis, & aliis cœnobiticam vitam degentibus, ratione vitæ solitariæ, in perfectione sunt præstantiores. Quare omnibus cœnobitis ad eo-

St 2 rum

Ex Canonistarum sententia probatur ejus supra alias Regulæ perfectio

Probatur Religionem Carmel. Discal. nulli cedere in perfectione.

LESU
Spiri.
II
VIII
26

D V B I V M VIII.

De obligatione Regulae: an scilicet obliget ad mortale, an vero ad veniale peccatum, sive potius ad nullum.

rum consortium transitus est permissus. Probat id efficacissima ratione: quia ex duplici capite, ut ex dictis constat, attendi potest in Religione perfectio: primum ex parte finis, & constat inter omnes, finem mixtum ex contemplatione, & actione, sive praedicatione perfectionem esse alio quolibet. Praeterea, constare debet, inter mixtos fines, praefendum esse eum, qui plus habet de contemplatione, illis, qui ex aequo vel ex contemplatione & actione, vel minus ex contemplatione, & magis ex actione constat: quia plus participat de contemplatione, quae perfectior est aliis finibus: sed nostra Religio, ut ex dictis patet, habet hunc finem mixtum; ita tamen, ut principaliter constet ex contemplatione, minus vero principaliter ex actione: ergo ex hac parte nulli Religioni posterior est.

Secundò hæc perfectio considerari potest ex parte mediocritatis, & constat in Religione nostra de mediis ad contemplationem ordinatis, abundè provifum esse, de quibus laicè diximus difficultate tertia. Patet etiam de illis, quæ ad praedicationem conferunt: qualia sunt studia, & exercitia literarum, quæ in nostris Constitutionibus distinctè præcipiuntur. Ergo neque ex hac parte inferior est aliis. Quod si in sensu Canonistarum de perfectione loquamur, qui eam tantum ex arctitudine vitæ conspiciunt, si hæc in nostra Religione consideretur, etiam non est minor aliis: nam tam ex Regula, quam ex Constitutionibus, ut videre erit in ultimo Dubio nostræ Regulae, plures habet, & non contemnendas asperitates, in quibus à nulla superatur.

Soler etiam una Religio alterâ excellentior ac dignior dici ratione antiquitatis: quoniam, qui prior est tempore, ponitur est iure, ut patet ex Cap. Antiqua, de privileg. & Regul. Qui prior de Regul. jur. in 6. ut tradit Cassianus in Catalogo glor. mun. quarta pars. consideratione 52. Praeterea excellentia, & præminencia considerantur ex parte instituentium, ita, ut omnes illi, qui à majiori, vel digniori sunt instituti, præferantur ex parte hac eis, qui à minus digno originem habent: ut patet ex capite quia supra. capit. si cum de prob. in 6. & tradit idem Cassianus. Vbi supra. Ultimo consideratur, quod una Religio sit excellentior altera ex approbatione: & ita illa Religio dignior erit, quæ prius fuerit approbata, ut notatur in Cap. finali de Religiosis domibus, & hæc tria potius ad dignitatem quam ad perfectionem substantialem pertinent. Adhuc tamen in his, quæ accidentalia sunt, hæc Religio indignior non est: nam de antiquitate patet ex dictis: de dignitate, & excellentia institutoris (nempe sanctissimi prophetae ELIÆ) tacere potius, quam loqui par est: de approbatione verò superius visum est, nostram Religionem saltem omnibus aliis, quæ Mendicantes sunt, prius fuisse approbatam: quod ex Genebrardo, & aliis gravissimis viris, & veritate ipsa confirmabimus.

Hæc sunt, quæ de nostræ Regulae, ac instituti perfectione breviter attigimus.

Hujus dubii resolutio adeò gravis & difficilis auctoribus visa est, ut Cajet. 2. 2. q. 198. articulo 9. in fin. dubii magni summum Pontificem adeundum pro ejus declaratione putet. Angelus verbo (praecipuum) eandem, circa D. Augustini regulam, declarationem desiderat. Navarrar. verò, vir aliàs rebus moralibus apertissimus, hanc investigationem Cap. 230. n. 48. ita difficilem, & arbitrariam arbitrat, ut ibiasserat praeposuisse se, ut à Concilio Tridentino diffiniretur. Quod & expectasse Henricum & Cajetanum, ibidem asserit ille. Et tandem Sylvestre verbo (lex) nihil se potuisse in hac re exploratum, & certum habere, confitetur.

Hæc enim est illa difficultas, quæ adeò olim Fratres Ordinis Minorum vexavit, ut tunc Clementem, Ecclesiae summum Pastorem suis precibus cogerint, illum celebrem Clementinam, Exiit de Paradiso, occasione suæ Regulae in laudem edere. Et utinam hujus Pontificis, & aliorum circa suam Regulam declarationibus postea factis, adhuc eorum conscientia sedatur. Adeò arduum, & difficile est Institutoris, sive legislatoris Regulae mentem dignoscere, aut aperire. Sed quia pendet hujus dubii solutio ex notione alterius aequè ignoti, ac difficilis, penes quid inquam conspici possit, quando lex in conscientia obliget, & praecipiva sit; quando verò directiva tantum, aut pœnalis solum: ideo praesens difficultas in duas secabitur partes. In prima de dignoscenda legis obligatione, in secunda de hujus regulae obligatione differemus.

PRIMA PARS.

Penes quid dignosci debeat, an lex sit praecipiva, & obligans in conscientia.

PRæmittendum est, praecipuum dupliciter sumi. Primum strictè, & propriè, sive autonomastice pro illo praecipio, cujus transgressio est mortalis. Secundò sumitur laxius, pro totum ejus transgressores venialis culpæ reos constituunt: in quo sensu ab aliquibus praecipiorum mandatum appellatur, ut ab Archid. post Hugonem 14. q. 1. c. Quisquis: ubi affirmat, hæc ratione sumptum praecipuum esse mandatum, medians inter praecipuum obligans ad mortale, & consilium, sive exhortationem: quia inter obligationem ad mortale, & libertatem ad opera consiliorum, mediare debet hæc obligatio ad veniale. Quæ licet mandatum sive statutum ab aliquibus appellatur, (in quo modo non moror) tamen tam hæc, quam illa obligatio aequè mortale, cadit sub nomine praecipii genericè sumpto, de cujus ratione est obligatio ad culpam, abstrahendo à mortali, & veniali. Docent hoc Antoninus 3. p. tit. 16. §. 7. Geson alfabeta 63. lit. G. Cajet. 2. 2. q. 186. art. 9. opusc. 21. art. 1. Nav. de pen. dist. 5. c. Negotium n. 7. Corda-

Cap. Antiqua, de privileg. & Regul. in 6.

Cap. quia saepe est eum de Prob. in 6. Cap. finali de religiosis domibus.

Cordab... quæstio... peccatu... stat de... contra... quos ad... quæst. p... tra de p... contra... rica &... gation... Re... sive re... Ausis... ceptu... ihaler... lege d... lege d... telt... rudi... hoc... sent... se in... min... ting... con... est... vel prou... ita... st... in... vel... Leges... int... tormen... qu... ten suâ... tal... aperte... tic... declarâ... id... per quæ... g... conque... tu... id licet... q... verba... ti... au signa... obligat... si... qualitas... materia... id ferat... Quid si... non de... clare: se... inende... re obli... gare ad... mortalep...

Corduba in Regulam beati Francisci Cap. 10. questione 3. puncto 1. Et ratio est manifesta: quia peccatum veniale est etiam prohibendum, ut constat de mendacio, aut verbo jocosio: ergo est contra praeceptum, quia prohibitio inter reliquos actus legis connumeratur a D. Thom. 1. 2. quest. 90. art. 2. Tenentque id Doctores in materia de peccato veniali, illud esse in hoc sensu contra praeceptum. Igitur praeceptum in generica & latiori sui significatione utramque obligationem comprehendit.

Restat nunc, ut aliquibus conclusionibus, sive regulis aperiamus, quibus signis, aut conjecturis sit investigandum, quando lex, sive praeceptum imponat venialem, quando vero lethalem obligationem. Oportet tamen prius de lege distinguere. Nam aut loqui possumus de lege secundum se, antequam usu, & consuetudine recipientium interpreteretur, vel ubi gratia, de lege per litteras edita, aut promulgata: vel potest esse sermo de illa, prout jam usa & consuetudine recepta est: multum enim interest, an hoc, vel illo modo loquamur. Nam in priori sensu ferendum est iudicium de lege secundum se inspecta, antequam consensu populi ejus vis minuatur, augeatur, obsecuetur, aut omnino extingatur. Posteriori vero compellimur, de lege consuetudine declarata aliter sentire: quia tanta est consensus recipientium legem vis, ac potestas, ut variè ejus obligationem immutare possit. In utroque sensu aptenda est difficultas, & investiganda sunt certiora signa, ex quibus institutoris, aut legislatoris mens, obligandi hoc, vel illo modo intelligatur.

Legem considerare, prout nuper promulgata est, vel prout illam jam usus recepit, plurimum refert.

Prima Regula. Quoties legislator aperte suam intentionem obligandi declarat, per quaecumque verba, aut signa id faciat, tunc sine dubio talis lex obligat secundum voluntatem, & intentionem legislatoris, dummodo qualitas materiae id ferat. Haec regula certissima est. Nam si legislator potestatem habet obligandi ad culpam, tum maxime credendum est, eum obligare, quando ipse suam intentionem obligandi aperte signis, aut verbis manifestat. Dixi, si materia id ferat: nam si haec levis, & parvi momenti sit, obligat, si non potest (quantumvis legislator velit) gravem obligationem inferre, ut infra dicemus.

Ex qua regula colligo contra Soto libr. 1. de justitia quest. 6. art. 4. & alios, legislatorem, si legem absolute ferat, neque ullo verbo aut signo declaret suam intentionem obligandi ad mortale, minime tunc ad id obligare, quamvis alia materia sit gravis. Ita sentit Navarr. Cap. 23. numero 50. In d. etiam si addat verba praeceptiva, sentit, in dubio praesumendum esse de culpa veniali, non vero de mortali. Ratio est, quia in dubiis praesumendum est de mente legislatoris, (maximè Ecclesiastici, & potiori jure de Institutibus & Patribus Religionum,) nonuisse conscientias subditorum illaqueare, nec oneribus importabilibus filios suos gravare, ut rectè docet D. Thom. quodl. 1. quest. 9. art. 4. Si enim id voluissent, aliquo signo, sive nota suam expressissent voluntatem. Præterea, quia cum in Clementina Exivit, de verborum significatione, definitur, obligationem legis ad culpam, colligendam esse ex verbis praeceptivis, aut aequipollentibus, si haec deficiat, (nisi alias evidenter constet de Conditoris voluntate) non est, cui suspicari similem obligationem teneamur, nisi

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

quis velit (ut dicitur) nodum in scilicet quaerere.

Secunda Regula: Quoties legislator in ferendis legibus verbis praeceptivis utitur, tunc signum est, eum voluisse ad culpam obligare: loquimur autem in hac regula de culpa, prout abstrahit à mortali, & veniali: nam de his latius in specie differemus. Verba autem praeceptiva sunt: precipimus, mandamus, prohibemus, inhibemus, vetamus, interdiciamus, jubemus, & similia: & à fortiori, cum aliquid praecipitur districte, vel in virtute sanctae obedientiae, sub obestratione divini iudicii, sub indignatione Apostolorum Petri, & Pauli, vel aliis aequipollentibus verbis, quae mandantis animum magis declarant. Hac regula, ut magistralis & certa, traditur in dicta Clementina Exivit, ubi Pontifex explicans B. Francisci Regulam, tunc docet illam ad culpam obligare, cum per similia verba praeceptiva aliquid decernit: & ex ejus mente colligitur, eandem Regulam observari debere ad leges omnes Ecclesiasticas, imò & civiles dignoscendas: praecipue vero ad Regulas aliarum Religionum, quarum occasione praedicta Clementina edita est. Fatetur hoc maxima Theologorum & Canonistarum pars, saltem loquendo de Ecclesiasticis legibus: & constat, quod decisio dictae Clementinae sit etiam pro regula habenda, ad civiles leges interpretandas: quia ibi Pontifex ex generali principio, scilicet, quod verba praeceptiva habeant hanc obligandi vim, interit & concludit, id specialiter esse servandum in avertienda mente B. Francisci. Ecce quomodo Clementina ibi tradat quasi generale juris principium, quod omnibus Constitutionibus, tam Ecclesiasticis, quam civilibus adaptari, & convenire potest, & debet.

Legislator verborum praeceptivis utens praesumitur voluisse ad culpam obligare. Verba praeceptiva, quae sunt, precipimus, mandamus, prohibemus, inhibemus, vetamus, interdiciamus, jubemus, & similia, & à fortiori, cum aliquid praecipitur districte, vel in virtute sanctae obedientiae, sub obestratione divini iudicii, sub indignatione Apostolorum Petri, & Pauli, vel aliis aequipollentibus verbis, quae mandantis animum magis declarant. Hac regula, ut magistralis & certa, traditur in dicta Clementina Exivit, ubi Pontifex explicans B. Francisci Regulam, tunc docet illam ad culpam obligare, cum per similia verba praeceptiva aliquid decernit: & ex ejus mente colligitur, eandem Regulam observari debere ad leges omnes Ecclesiasticas, imò & civiles dignoscendas: praecipue vero ad Regulas aliarum Religionum, quarum occasione praedicta Clementina edita est.

Proposui amigitur regulam, ut universalem, & veram amplectuntur Joannes de Medina. C. de jejuniis q. 7. & Castro lib. de lege poen. Cap. 5. documento 4. Sylvestri verbo (praeceptum) q. 2. Armilla eod. tit. n. 7. Cacer. dicta q. 186. art. 9. dub. penult. Nav. ut supra n. 50. & seq. Covar. regula peccatum 2. p. 9. n. 2. & 3. Sot. ubi sup. Med. 1. 2. q. 94. art. 4. & communiter Canonistae, in dicta Clementina Exivit & c. quod praecipitur 14. q. 1. c. Concupiscentiam, de constitutionibus.

Quamvis Sylvestri, & Armilla ubi supra de verbo Mandamus, asserant, non denuntiare praeceptum, nisi dicatur, precipiendo mandamus: immerito tamen. Nam licet aliquando extra Constitutiones & leges hoc verbum positum non inducat praeceptum, ut patet ex Ca. Man. d. 2. q. 1. ubi Sixtus Papa quibusdam Emis. copis rescribens, sic ait: Mandastis, ut scriberem q. 5. vobis: nunquam tamen verbum (mando) in lege ponitur, quin vim praeceptivam praeseferat se ferat (inquam) ex propria natura, & significatione, nisi alias ob aliquam circumstantiam, aut alia specialem rationem, haec praecipendi vis impediatur. Et idem sentiendum est de ceteris verbis praeceptivis. Quod eo argumento probari potest: quia similia verba ex vi suae significationis connotant decretum voluntatis, alicujus Superioris, subditis intimatum & impositum, ut illud exquantur: quod pertinet ad virtutem obedientiae, quae pro objecto habet praeceptum Superioris. Quare, cum talis intentio fiat per praeceptiva verba, consequens est, ut quoties illa ponuntur in legibus, semper inducant obligationem obediendi.

Sl 3

LESU
Spiri.
II
VIII
26

II.
scilicet
dve.
diffici.
192.
Ponifi.
Augu.
N.
8. in
affera
diffini
Caje
veit
plora.
olim
Cle
is pre
nam,
in lu
alio.
offica
ntur,
vele
ope
x no
ones
con
verò
pra
tima
de
fit
sa. P
na. d
est ter
im por
am
1.
im
ve
d
3.
e

diendi. Loquimur autem nunc de obligatione, prout abstrahit à mortali, & veniali.

Idem, quod de verbis expressè præceptivis dictum est, extendi debet, ex mente prædictæ Clementinæ, & ferè omnium prædictorum Authorum, ad verba præceptis æquipollentia, qualia sunt: *debeant, teneantur, necesse, aut necessarium, non licet, non potest*. Et addit Joannes Medina, quem sequitur Navarros, numero 53, verbum (*oportet*) saltem quo ad leges Ecclesiasticas, significare etiam obligationem præcepti. Et quamvis oppositum verius existimet Castro *ut supra*, asserens, verbum hoc solum deceniam & honestatem sepe significare: opinio tamen Navarri communior, & probabilior videtur. Ceterum, quicquid sit de verbo (*oportet*) illud sine controversia est apud viros doctos, verba imperativi modi esse præceptiva: ut manifestè traditur in dicta Clementina §. *Nam est*. Quem textum ut mirabilem & singularem in hoc proposito, commendat Abb. dicto Cap. *Concupiscentiam* (& cum eo communiter Canonistæ) de Constitutionibus.

Ex hac regula primò observandum est, quòd, cum prædicta verba ex vi sua habeant hanc vim obligandi, sive illa in lege civili, sive in Ecclesiastica reperiantur, eandem vim retinere necesse est. Et sic eodem modo de lege civili, & de Ecclesiastica judicandum est. Quare non rectè limitavit Navarrus ea tantum de lege legibus Ecclesiasticis: quia Pontifex in dicta Clementina nihil declarat aut decernit circa jus canonicum, quod non possit commodè juri civili adaptari.

Secundò colligo, per hæc verba, *ordinamus, stabilimus, sancimus, volumus, decernimus*, si in legibus ponantur, nullam colligi posse obligationem ad mortalem culpam, quamvis materia aliàs gravis sit. Affirmat Navarros dicto Cap. 23. numero 49. & præludio 9. numero 16. ubi hanc dicit esse communem cum Cajetano dicta questione 186. art. 9. & Castro *ut supra*, & videt expressè sententia D. Thomæ quodlib. 1. questione 9. articulo 4. Ratio hujus est, quia tunc, cum lex simili verborum tenore fertur, potius directiva, quam præceptiva videtur: & ut rectè notat Navarros, illis verbis significati videntur, quod legislator quamvis habuerit animum, quod actus transgrediendi, qui antea erat indifferens, sit deinceps vitiosus, & consequenter voluerit obligare ad veniale; quia tamen non præcipit, neque prohibet, videtur noluisse obligare ad mortale. Hucusque de verbis, quæ obligationem in conscientia transgressoribus imponunt, dictum est: nunc de qualitate hujus obligationis differamus.

Utr lex ex se obliget Tertia Regula. Non sufficiunt prædicta verba præceptiva, ut lex ex se obliget ad mortale, sed amplius requiritur, ut materia præcepta sit veniale, non gravis, & alicujus momenti. Hanc regulam ita sufficiunt certam, & veram existimant Authores, ut inter verba eos nullus sit ex his, quos ego viderim, qui eam præceptiva, sed reneget, aut jure negare possit. Nullus enim affirmare ausus est, in materia levi legislatorem imponere posse culpam gravem, quantumvis etiam, ut verbis clarè præceptivis utatur. Quare ad dignoscendum, quando lex gravem & lethalem imponit transgressoribus censuram, præter præceptiva verba, spectanda est gravitas materiae. Ratio hujus ea est, quia, cum ex dictis, verba

præceptiva abstrahant ab obligatione veniali vel mortali, sit, ut ex se non sufficiant ad inducendam potius unam, quam alteram obligationem. Quare ea conjicienda est ex gravitate materiae. Tanta enim considerationis est gravitas, aut levitas materiae, ut non sit in potestate legislatoris, circa levitorem aut parvam materiam, gravem culpam indicere. Quod mihi ex eo evidenter constat.

Primò, quia ferè omnia præcepta naturalia & divina, aut saltem aliqua, traduntur per verba clarè præceptiva, quæ tamen in materia levi non obligant transgressores ad mortale peccatum: quia contra naturam est, ut pro rei levis transgressione æterno supplicio quis puniatur: ergo à fortiori in lege positiva talis obligandi vis inesse non potest.

Confirmatur: quia, ut legislatoris voluntas obliget, debet esse justa, & rationabilis: nam si nulla, aut levis est causa præcipiendi, & Prælati vel subditi gravibus onerari præceptis, quædam species tyrannidis erit. Nam, sicut quinto Ethic. docuit Aristoteles, non iustus Principem dominari, sed rationem: quia cum sibi hoc agit, tyrannus efficitur: ergo Prælati præcipiens sine utili, vel necessaria causa, (si graviter transgressores punire velit), tyrannicè & injustè ageret, & sic ejus lex non obligaret. Dices, in materia gravi potest legislator levem obligationem indicere: ergo in materia levi potest imponere gravem, & lethalem: quia non videtur ulla discriminis ratio.

Aliqui ex junioribus Theologis censent, non esse in potestate legislatoris, (supposita materia gravi) obligare ad culpam venialem, & levem. Ita docent Bellarm. Tom. 1. de Jure lib. 3. Cap. 11. prope finem. Medina 1. 2. quæst. 96. art. 4. & alii volunt, esse sententiam Driedonis *ubi supra*. Qui eo nituntur fundamentis: quia, quamvis in potestate legislatoris sit, præcipere, vel non præcipere rem gravem, tamen non est in ejus facultate, ut præcepto indicato in re gravi, malum grave non sit, ei non obedire: & ita existimant, in præceptoposito in materia gravi, quasi ex opere operato, consequi obligationem gravem.

Contrarium tamen verius & probabilius videtur: nempe, quòd possit legislator, ferens legem circa gravem materiam, suam intentionem non obligandi, nisi tantum ad culpam venialem declarare, ac proinde, quòd lex ab eo lata in ejusdem transgressores tantum præ se ferat hanc culpam. In primis id mihi sentit videtur D. Thom. quodlib. 1. q. 9. art. 4. ubi docet, quòd neque ea, quæ traduntur in Regula per modum statuti, sive ordinationis, nec si militer Prælati (qui est Regula animarum) obligat semper ad peccatum mortale in suis mandatis. Et supponere videtur D. Thom. id eam contingere, supposita quacunque materia adhuc gravi: nam loquitur de esu carnis, & aliis observantiis, quæ utiles & graves in Ordinibus reputantur: & in quibus inest capacitas & pondus, ut possint sub gravi præcepto imponi: imò & passim sub tali onere præcipiuntur. Quod fieri non possit, nisi alias esset gravis materia.

Imò expressè ipse Divus Thomas ait, esum carnis non esse peccatum mortale, quia in Regula Divi Benedicti non est sub præcepto (nempe

pe diffi- & sumpto) & idem affirmat de fractione silentii. Sentit ergo, quod si hæc essent sub præcepto, obligarent ad culpam mortalem: & tamen tradita per modum statuti obligant solum ad veniale: ergo sentit Divus Thomas, quod potest fieri statutum in materia gravi, cum sola obligatione culpæ venialis. Et hoc in sensu intelligit Navarr. *Cap. 23. n. 49.* hunc locum D. Thomæ, & communiter Canonistæ.

Præterea adhuc clariùs fatetur id D. Thomæ *1. 2. quæst. 105. articulo 2.* ubi gravitatem præceptorum & eorum obligationem, docet, desumendam esse ex voluntate præcipientium. Ex quo infert, aliter esse dignoscendam gravitatem divini præcepti, aliter verò humani. Nam illud quanto datur de meliori materia, tanto ejus inobedientia & transgressio gravior est. Quia, cum voluntas legislatoris (nempe DEI) semper feratur in bonum: quanto aliquid est melius, tanto magis DEUS vult, illud impleri. Unde, qui inobediens est præcepto de dilectione DEI, magis peccat, quam qui transgreditur præceptum de non furando. Voluntas verò humani legislatoris non semper fertur in melius: & ideo ubi obligamur ex solo hominis præcepto, non est majus peccatum ex eo, quod majus bonum prætermittatur; sed ex eo, quod præteritur id, quod est magis de intentione præcipientis. Apparet ergo, D. Thom. gravitatem transgressionis humanæ legis non pensare ex gravitate materiæ solum, sed etiam ex intentione præcipientis.

Ex quo fit, secundum mentem Divi Thomæ, posse subditum minus peccare, si præceptum circa materiam gravio-rem ab homine latum prætermittat, dummodo sibi constet, intentionem præcipientis non fuisse in illo ita acriter obligandi, ac si transgredatur aliud præceptum sibi impositum circa materiam minus gravem, dum constet in eo strictius prælatum obligare voluisse. Si ergo ex mente Divi Thomæ omnis obligatio legis tanquam ex principali & potissima radice, à voluntate legislatoris dimanat, ita, ut legislator possit in materia gravi, ut octo, imponere obligationem gravem, ut unum: cur etiam non erit in ejus potestate (supposita materia gravi) obligare tantum ad culpam levem? cum pat sit utriusque ratio. Nec video, cur possit intra limites culpæ mortalis, ejus gravitatem, stante eadem materia, augere, aut diminuire, & non possit hanc gravem obligationem auferre, & solum levem imponere: cum certè difficilius primum, quam secundum appareat.

Tenet præterea hanc sententiam expressè D. Bernardus qui *lib. de præcepto & dispensatione* sic ait: *Majora, minusve velle consiverit ipsum, qui precipit, sive dominem, sive DEUM.* Et infra loquens de præceptis positivis in sua Regula traditis, & ut distinguuntur contra præcepta naturalia, & contra alia præcepta positiva leviora, (ex quo clarè constat loqui de illis in materia gravi,) ait: *Præceptum superioris obnoxium facere subditum suo mandato, mandatumque peccato, non tamen magno, si contemptus defuerit. & infra: Hac ergo generalis regula sit: si universorum, que per se nec bona, nec mala sunt: aut divina institutione, aut propria consuetudine præfixa non sunt: ut non iussa quidem, licet utrumlibet vel admittantur, vel omittantur: iussa verò, sine*

culpa non negligantur, sine crimine non contemnantur. Hæc Bernardus. Intelligit tamen ibi nomine culpæ, non mortalem, sed venialem, ut distinguitur contra crimen lethale, ut ipse sæpius clarè innuit, & patet ex illis verbis antecedentibus, in quibus loquens de risa, vel silentio interdicto ait: *In peccatum reputantur, non tamen in crimen.* Ubi distinguit crimen, quasi mortalem culpam, contra peccatum, quod accipitur ibi pro veniali culpa.

Præterea hujus sententiæ fautores sunt omnes illi, qui docent, posse fieri votum in materia gravi, quod solum obliget ad venialem culpam: in quo expressè eam amplectuntur omnes Doctores, qui docent, civilem legem solum obligare sub veniali, ut Richard. *quæst. 1. quæst. 19.* Angelus *verbo obedientia §. 1.* & alii Canonistæ apud Sylvest. *verbo (lex) §. 8.* expressius tamen omnibus Navarr. *d. Cap. 23. n. 49.* absolute docens, omnes leges, etiam Canonicas, quæ non habent expressa verba præceptiva, sed solum constitutiva, aut ordinativa, non obligare ad peccatum mortale, sed tantum ad veniale, dummodo ferantur de materia, quæ de se aliàs non sit præcepta, nec obliget ad peccatum mortale. Solum enim apponit hanc expositionem Nav. quia loquitur ibi universaliter, etiam de his legibus, quæ in materia gravi feruntur. Hancque censet fuisse D. Thom. sententiam *d. artic. 9.* & communiter approbatam à Panor. *in ano*, & ceteris Canonistis in C. *Nam concupiscentiam* de constitut. quam novissime amplexi sunt Gutier. *C. 7. n. 20.* asserens, quod lex humana iusta, & de re gravi obligat illum transgressorem ad culpam mortalem, aut venialem, juxta variam legislatoris voluntatem: Henríquez *libro 4. cap. 7. numer. 1.* & *Cap. 8. numer. 2. in 3. Tomo* suorum operum, qui licet publicè editus non sit, eum tamen jam typis excusum Salmanticæ vidi. Inclinat apertè Cajetanus *d. quæstione 186. articulo 9. dubio penultimo*, & clariùs colligi potest ex *opusculo 25.* & probat Navarr. *ubi supra.*

Primo, quia actus agentium non operantur ultra eorum intentionem. Secundo probatur, quia potest legislator in materia gravi transgressoribus majorem vel minorem pœnam infligere: ergo & culpam, quia major est connexio pœnæ ad culpam, quam sit obligatio culpæ mortalis cum materia gravi præcepta: sed potest legislator pœnam sine culpa transgressoribus inferre, vel minorem pœnam, quam sit culpa, & causa in transgressione legis: ergo similiter, supposita materia gravi, potest imponere solum levem, & venialem culpam. Antecedens probatur, quia pœna semper includit relationem ad culpam, saltem præsumptam: culpa verò gravis nullam habet connexionem cum materia gravi, cum hæc præcipiatur sæpius sine impositione ullius culpæ.

Tertio, quia si non est in potestate præcipientis, in materia gravi transgressorem sub levi culpa ligare, maximè, quia non est in ejus potestate, ut tunc subditum grave mandatum prætermittens graviter non peccet, ei non obediendo (ut assertores contrariæ sententiæ prædicant) sed tunc adhuc est in ejus potestate, ut hæc gravis transgressio, inobedientia non sit: ergo & ut sub levi culpa ligare possit. Minor probatur: quia inobedientia formaliter sumit specificationem à transgressione rei præceptæ, in

quantum procedit à voluntate superioris : & sic, cum tunc voluntas superioris non sit, graviter subditum obligare, nec velit subditum ita arctè obedire, sit, ut in ejus potestate sit, ut inobedientia hæc gravis non sit.

Ultimò, quia communis consensus tenet, multa juris præcepta, ut sunt ea, quæ traduntur in *Cap. Cũ ad monasterium de statu Monachorum*, & in aliis juribus, quæ disponunt circa Religiosorum vestes, silentium, refectorium, & alia, tantum esse obligatoria ad veniale; de quo videndus est Antoninus 3. parte titulo 16. §. 7. Verè igitur affirmari potest, in materia gravi posse ferri præceptum, quod tantum obliget sub culpa levi. Quæ autem sit materia gravis, vel levis, non est hujus loci determinare.

Sufficiat ex alibi disputandis supponere, materiam gravem non posse definitione aut Regula certa comprehendi, sed potius relinquendam tem non esse prudentis arbitrio. Quando verò, vel quibus circumstantiis consideratis, prudens arbitratore ad id pensare debeat, latius in materia de obedientia dicemus.

Ad objectionem contrariæ sententiæ dicendum est, quòd eo ipso, quod legislator declarat, præceptivis suæ intentionis non esse, graviter obligare, ex consequenti aufert à subdito onus gravioris transgressionis, sive inobedienciæ.

Quarta Regula. Dnm legislator explicat, suam voluntatem non esse obligandi ad culpam, etiam si verbis præceptivis in materia gravi utatur, ejus constituto nullatenus etiam in materia gravi ad culpam ullam obligat. Hæc regula constat clarè ex communi omnium ferè Religionum consensu, in quibus Constitutiones variaz verbis præceptivis, & in materia gravi traduntur: & tamen, quia ab eorum Conditoribus declaratum est, suæ intentionis non esse, subditos ligare in conscientia, sit, ut ab hac obligatione omnino liberi maneant.

Quinta Regula. Quando neque ex verbis præceptivis, neque ex alio signo colligi potest obligatio legis, recurrendum est ad pœnam, quam legislator transgressoribus imponit: ex gravitate enim hujus non incongruè legislatoris voluntatem conjectamus. Hæc regula, ut jacer, communis est; sed quia à nobis pro nunc ad unguem examinanda non est, quia parum conducit ad præsens propositum; ideo ea, quæ de lege pœnali tam temporali, quam spirituali pœnam infligente adduci hic possent, consulo prætermittimus. Hactenus de Regulis ad investigandam & dignoscendam legis obligationem secundum se sumptæ disputavimus: restat, ut jam de lege, prout usû & consuetudine recepta est, disseramus.

Ideo sit ultima regula. Vera, & potissima interpretatio obligationis cujuslibet legis jam promulgatæ & receptæ est communis populi consensus, communisque usus, & consuetudo priorum, aut majoris partis Communitatis. Nullus est enim alius legis fidior interpres, nec securior, ac certior glossa, quam consensus populi consuetudine firmatus. Hanc regulam ita perspicuam, & notam judicat Cajetanus, ubi *supra d. art. 9.* ut existimet, nulla probatione indigere. Probari tamen potest ex *Cap. Dilectus de consuetudine*, ubi Innocentius: *Consuetudo (aut) est optima legum interpres.* Idem docet D. Thomas 1. 2. *quæstione 97. art. 3. in corpore*, &

communitet Summissæ verbo (*consuetudo*) & Canonistæ *dillo Cap. Dilectus.*

Et ratione confirmatur: primò, quia si consuetudo vim haberet abrogandi legem, & aufertur ab ea omnem obligationem: cur non & interpretandi? Consuetudo autem in hoc proposito dicitur communis consensus eorum, qui sub tali lege vivunt. Nec in hac consuetudine, sicut in aliis, requiritur temporis diuturnitas, sive præscriptio, sicut etudè docent Calsentis, Aretin. Socinus senior, & alii relati à Menochio, *de arbitrariis Tom. 1. lib. 2. Cap. 1. §. 9. n. 11.*

Secundò probatur, quia in Regula D. Augustini, & Benedicti, multa antonomastice præcipiuntur, & tamen neminem obligant ad mortale: cum tamen professores Regulæ B. Francisci variis implicentur præceptis. Cujus diversimodæ obligationis non invenio aliam causam, nisi quod, consuetudine interperante, in Ordine Minorum ab ipso Religiosis primordio apud omnes ejus proceres, & literatos receptissimum semper fuerit, universa suæ Regulæ mandata prævaricantes lethalis criminis fuisse participes: cujus contrarium in Ordine D. Benedicti, Augustini, aut aliis, contrarium etiam consensu, & consuetudine introductum est. Quare, cum neque utrobique deficiant præceptiva verba, & subit materia gravis, si, ut tota obligandi, vel non obligandi ratio à consuetudine derivata sit.

A quo autem accipiat consuetudo hanc interpretandi potestatem, primò affirmari potest, eam ex vi legis naturæ, consuetudini innatam esse: lex enim naturalis dicitur, singulas Communitatis partes debere obedire, & conformare se cum voluntate totius Communitatis: ex quo fit, ut securè sequantur consensum totius Communitatis. Vel præterea alia ratio reddi potest non minus certa aut firma, nempe, legislatores tacite velle obligare Communitatem, sicut ipsa pro majoris suæ partis consensu se voluerit obligare.

SECUNDA PARS.

De obligatione nostræ Regulæ.

Hæc igitur præmissis, ad principalem quæstionem accedamus, & nostræ Regulæ obligandi vim ex dictis coniciamus: est enim hæc difficultas jam pridem inter nos simul cum Reformatione exorta: & tam inter nostris Ordinis professores, quam inter alios extra Ordinem Authores pios, & doctos, sæpe exagitata: quorum alii rigidissimam censuram, alii mitiorem, alii verò nullam de hac Regula proferentes, in varios sensus, & opiniones divisi sunt. Nam ex his Authoribus plerique ad mortale, alii ad veniale peccatum, nonnulli vero neutro modo obligare censebant.

Priorum sententia, quod Regula ad mortalem culpam obliget, sequentibus rationibus probari potest. Pristina, quia (ut author est D. Thomas, 2. 2. *quæstione 186. articulo 9.*) communiter ab omnibus in hac parte receptus) in Regula, præter tria vota, quodcumque aliud præceptum positum obligat sub mortali, & res est evidens

Propo-
nuntur
argumē-
ta, quæ
videntur
probare
Regulam
Carmel.
ad culpam
mortalem
obligare
evidens

evidens ex superioribus dictis: sed in nostra Regula omnia, quae in ea continentur (exceptis his, quae per modum monitionis, & exhortationis traduntur) cadunt sub praecipio: ergo omnia in ea contenta cadunt sub mortali. Minor hujus rationis ex eo constat, quia quovis cumque in aliqua Constitutione ponuntur similia verba: *Praecipimus, mandamus*; sine dubio Constitutio est praecipiva, maxime vero, si eis adjungantur alia verba, quae horum vim augere solent, ut: *districte praecipimus, &c.* quod supra etiam latius ostendimus. Cum ergo in nostra Regula vestibulo statiliatur quoddam generale praecipium, extendens se ad omnia, quae in ea continentur, ut patet ex illis verbis, quibus utitur INNOCENTIUS Pontifex, nempe: *Religioni vestre qua fungimur auctoritate mandamus, ut eam firmiter observetis*: imò & in fine ejusdem Regulae simile huic apponatur universale praecipium, totam regulam respiciens, illamque comprehendens illis verbis: *Hac breviter scripsimus vobis, religioni vestre formulam statuente, secundum quam in posterum vivere debeatis*: verbum enim (*debetis*) praecipue si de imperativo loquatur) inducit praecipium, ut supra ostendimus: si profectò, manifeste omnia, quae in Regula continentur, obligare ad mortale, cum ea omnia sub his duobus praecipis in initio & regulae sine appositione includantur.

Nec valet, si quis vim argumenti conetur evadere, dicens, simile praecipium reperiri in Regula D. Benedicti. Is enim suam Regulam sic exorsus est: *Ausulta, & filii, praecpta magistri, & efficaciter comple, &c.* & praeterea D. quoque Augustinus in sua Regula ait: *Hac sunt, quae ut observetis, praecipimus*. Et tamen, quamvis horum Patrum praedicta verba praecipium sonare videantur, adhuc eorum Regulae statuta ex communi consensu Doctorum (exceptis his, quae de tribus votis feruntur) non obligant ad mortale.

Nam contra hoc in primis militat, non esse ita certum, praedictas Augustini & Benedicti Regulas non obligare sub mortali. Nam in primis de Augustini Regula expresse id sentiunt Henriques de Gandavo, & Joannes de Neapoli, & alii, quorum meminit Umberto in expositione ejusdem Regulae, & D. Antoninus 3. parte, titul. 16. §. 6. qui non multum ab hac sententia dissentire videtur. Praeterea de Regula D. Benedicti D. Bernardus in libro de dispensatione & praecipio, sic ait: *Omnia contenta in Regula Divi Benedicti, non proficentibus (id est Novitiis) monita, seu consilia sunt censenda, nec gravant non servata: cum tamen proficentibus praecpta, praevariantibus in crimina fiant*. Insuper, quia, quicquid sit de verbis praecipivis praedictorum Patrum Regulis insertis: & quamvis in eis fateamur, non inesse vim praecipivam, in nostra tamen Regula est omnino diversa ratio. Tum primò, quia in illis jam communi consensu & recepta consuetudine enervata est vis & robur obligandi horum verborum: in nostra vero non constat detali consensu. Tum secundò, quia verbis praecipivis in nostra Regula addita sunt alia, quae eorum vim, & legislatoris intentionem fuisse obligandi, magis declarant, ut sunt: *Qua fungimur auctoritate*; & illa, *Firmiter observetis*.

Secunda ratio. Olim, ante mitigationem ab

Eugenio factam, haec eadem Regula obligabat sub mortali: quod ex eo maxime licet colligere, quia antiqui nostri Ordinis scriptores textum hujus Regulae tradentes, & ejus singula capita distinguentes, ea sub praecipio ut narrant. Sic Paleonydorus, qui, viginti nondum elapsis annis post mitigationem, scripsit, hanc nostram Regulam referens, singulis capitibus hoc ordine praecpta conjungit, ut primum Cap. primum praecipium, & deinde secundum Cap. secundum praecipium appellet, & sic usque ad 12. praecpta recenset.

Et confirmatur: quia pristini Ordinis professores à summis Ecclesiae Pastoribus hujus Regulae mitigationem, Instanter postularunt, quae non levis mihi conjectura est, ea aetate Regulam, ut obligatam fuisse receptam; cum nulla Regula in Ecclesia DEI à sua primava institutione & rigore fuerit relaxata, aut declarata, nisi illa tantum, in quibus obligatio culpae agnoscebatur. Imò nullam aliam invenio, nisi D. Francisci regulam, ob hanc eandem causam à Clemente V. mitigatam, seu (ut proprius loquitur) declaratam: & nostram, quae non semel, aut bis, sed quater, aut quinque correctae, declarata, ac mitigata est. Signum ergo est, professores Regulae ad hujusmodi mitigationem postulandam, metu gravioris culpa fuisse coactos.

Tertia ratio. Quia verba imperativi modi, supposita alias materia gravi, obligant ad culpam gravem, & praecipio stricto aequivalent, ut ex dicta Clementina Exivit, §. Nam est, ex D. Clemente Panormitani, & communi supra ostentum est. At in multis nostrae Regulae articulis (imò fecit in omnibus usque ad exhortationes) omnia sub tenore verborum imperativi modi traduntur: nec dubitari potest, materiam omnem his articulis comprehensam, vilem, necessariam, & cujuslibet obligationis capacem esse: ergo praedicta omnia cadunt sub praecipio lethalis culpa. Quod verò in his materia sic gravi, à posteriori demonstratur: quia similes materiae in aliis Regulis, sive Ecclesiasticis legibus, ac Religionum Constitutionibus, ita tunc obligant, & non est, qui possit dubitare, supra quemlibet Regulae articulum ferri posse à Praelatis praecipium strictè obligans ad mortale: quod evidens signum est, materiam cujuslibet esse gravem.

Quarta ratio. Quia hoc quasi evidenter ipsius Regulae processus demonstrat. Quid enim aliud sibi vult illa manifesta distinctio, quae in Regula fit, in qua post tradita priora, & praecipiva ejus capita, distinguuntur exhortationes, & separatim sub titulo exhortationum traduntur: nisi clarè & aperte fecernere praecpta, & potissima mandata à consiliis, & ab iis, quae praecpta non sunt. Et confirmatur: quia ex ipso etiam processu licet manifestè cognoscitur, omnia, quae in Regula ponuntur ante exhortationes, esse verè leges, & praecpta. Traduntur enim breviter, succinctè, ac per modum Canonis, sive Regulae, autoritative statuendo, ac imperando absque ulla probatione, aut corroboratione. Postea verò cum ad exhortationes pervenitur, omnino stylus in alterum mutatur: qui magis accedit ad suadendum, vel dissuadendum, quam ad statuendum, vel imperandum.

Ultimò,

...a IESU
... Spirit.
... II
... VIII
... 26

Ultimò. Quia saltem si nostra Regula exactè consideretur, & rationes quæ pro hac, & alia parte urgent, appendantur: certè reddunt dubiam propositam quæstionem, & sufficientem causam scrupuli præbent. Sed cum dubitatio oritur, an Regula obliget, necne, tutior pars est amplectenda, ea nempe, quæ obligationem tueur, ac docet: ut in simili specie loquens de

Clemens V. Regula beati Francisci, docuit *Clemens V.* in di-
Cap. cõsil. de Clementina Exivit. §. Item quia, & facit *Cap. & ibi glos. consilium*, & ibi glossa de observatione jejunii, de observ. & C. juvenis de sponsalibus, cum similibus; & latè jejuri. & probat Felinus in C. auditus, penultimo de præca. juvenis scripti. & Castro libro 1. de lege pen. docum. 4. in fin. de Spõsal. Ergo saltem ob hanc rationem reputanda est Regula ut obligatoria ad le halem culpam.

Contra-
ria sen-
tentia ef-
ficaci
probat
argamè-
to.

Pro contraria verò parte, quod Regula nostra tam gravem (ut superior tenebat opinio) non præ se ferat obligationem, est efficax argumentum. Quia ex acceptatione legis, & communi consuetudine eam recipientium, tanquam ex evidenti signo, & certiori conjectura, pensanda, ac conjicienda est ejus obligatio, ut supra ex communi omnium sententia præscripsimus. Ubi etiam docebamus, omnes alias conjecturas ac regulas, ad cognoscendam legis obligationem, aliquando esse incertas, ac fallibiles: hanc verò, (nempe, recipientium consensum) solum ut magistralem, ut certam, ut infallibilem, ac ut superiorem omni exceptione tradidimus. Quare, cum in nostra Religione nunquam fuerit receptus talis Regulæ sensus, aut obligatio, nec à majori, nec à minima ejus parte, à primo limine approbatus: sed potius contrarium Religionem profitentibus prædicere, ac de nostra Regula commendare soleant Prælati pii, ac docti, nimirum nihil in ea, præter tria vota, transgressorem, reum constituere culpæ mortalitatis evidens signum est, Regulæ mandata sive præcepta nullam similem suis professoribus obligationem imponere.

Hoc manifestè constat ex Constitutionibus Congregat. nostræ Italicæ, quæ 1. part. Cap. 1. n. 4. de Regulæ obligatione sic loquuntur: *Regula exceptis votis, & officio divino, ibi contentis, ad culpam tantum venialem obligat.* Idem tradunt Constitutiones Congreg. nostræ Hispanicæ 1. part. Cap. 1. num. 6.

Pro certiori resolutione recolendum est, ex D. Thoma 2.2. questione 186. articulo 9. ad primum, triplicem esse profitendi formam, ac modum. Primus est, quando quis absolute profitetur Regulam: & tunc non tenetur sub mortali servare omnia, quæ sunt in Regula, sed tantum vover regularem vitam, quæ essentialiter consistit in tribus votis. Secundus modus est, quo (teste D. Thom.) in aliquibus Religionibus cautius aliqui profitentur, non quidem Regulam, sed vivere secundum Regulam, id est, tendere ad hoc, ut aliquis conformet actus suos secundum Regulam, sicut secundum quoddam exemplar. Tertius est, quo adhuc in quibusdam aliis Religionibus cautius emittitur professio, dum Novitii tantum profitentur obedientiam secundum Regulam: & tunc professioni non contrariatur, nisi ea, quæ sunt contra præceptum Regulæ. Transgressio verò vel ommissio aliorum solum obligat ad peccatum veniale. In hoc verò triplici profitendi modo, quantum ad obligationem majorem, vel minorem, nullum est discrimen: & idem censeo de aliis profitendi

Triplicem
profecti
formam ac
modum
ex sancto
Thoma
traditur
& exponitur.

formulis, quibus hodie variæ Religiones utuntur, de quibus in *Tractatu de professionibus* dicemus.

Omnes igitur, qui prædictis modis profitentur, non tenentur ex vi professionis servare sub mortali omnia, quæ in Regula continentur; quia cum isti tantum proficiantur servare Regulam, ut ipsa proponitur servanda, nimirum præcepta, ut præcepta, & consilia, ut consilia: non est cur ad omnia sub mortali obligari dicantur, ut expressè decernitur in dicta Clementina Exivit. Et ex eo aperte probari potest. Nam qui proficietur servare legem Evangelicam, certum est, non intendere se velle in omnibus æqualiter obligari, sed potius pro qualitate rerum, & diversorum præceptorum, & consiliorum. Quare, cum Populus Israël iticus Exod. 24. & Josue ultimo, juramento & anathemate se obligaret ad præstanda ea, quæ Dominus fuerat loquutus: non est credendum, obligasse se ad omnia legis servanda sub mortali: alias juramentum esset valde temerarium. Idem igitur censendum est de eo, qui proficietur servare totam Regulam.

An vero is, qui proficietur servare Regulam, transgrediens præcepta Regulæ, sit reus voti solennis, ac si essent vota Regulæ præcepta; an vero tantum dicendus sit præcepti peccator, latius, dum de voto obedientiæ tractaremus, à nobis elucidatum est.

Prima conclusio. Si nostra Regula in se consideretur, omnino præceptiva (etiam sub reatu culpæ gravis) videtur: de facto tamen ad mortale nullatenus obligat. Prima pars hujus conclusionis sufficienter confirmatur argumentis ac fundamentis superius pro contraria parte adductis. Secunda etiam ex dictis constat: quia cum hæc Regula non sit recepta, ut obligatoria ad mortale, non est dubium, de facto ad talem culpam non ligare: est enim contentus, & consuetudo recipientium legem, tantæ vi, ac roboris, ut ab ea omnis potestas obligandi in lege dependeat. Neque alia efficax ratio reddi potest, quare Regulæ Benedicti, Basilii, & Augustini, aliorumque Patrum suos professores strictè non obligent, D. vero Franciscita arctè gravet, nisi quia illæ usu & moribus eas proficientium sub gravi obligatione non sunt receptæ: ista vero à principio apud omnes ejus familiæ Fratres, ut præ se ferens contra transgressores le halem culpam habita est.

Secunda conclusio. Omnia, quæ sunt in nostra Regula per modum præcepti exposita, ad minus obligant ad peccatum veniale. Hæc conclusio est D. Thom. ubi supra, qui in solutione ad primam ait, quod omnia, quæ sunt contra præcepta Regulæ, (nempe contra præcepta ita dè sumpta) obligant ad mortale: transgressio verò aliorum ad veniale tantum. Et probat D. Thom. quia omnia alia præter tria vota, sunt dispositiones ad principalia vota servanda, tanquam media ad finem; & cum peccatum veniale tantum sit dispositio ad mortale, & de se non tollat finem, sed impediatur aliquo modo, ideo transgressio eorum, quæ sunt in Regula, de se obligat ad veniale.

Secundò probatur ex eodem D. Thoma quodlib. 1. articulo 20. ubi expressè innuit hanc eandem sententiam, nimirum, omnia, quæ sunt in Regula, ad minus obligare ad culpam venialem. Et clarè ibi docet D. Thomas, quod, præter

præter præcepta Regulae, ea omnia, quæ traduntur in ea per modum cuiusdam ordinationis ac statuti, obligant ad culpam venialem. Igitur à fortiori obligare debent ea, quæ per modum præcepti statuuntur, ut in nostra Regula fit.

Præterea de Regula Divi Augustini, quod saltem ex se obliget ad culpam venialem, docet idem D. Thomas dicta questione 186. articulo 9. ad primum, in his verbis: *in aliqua tamen Religione (scilicet Ordinis Prædicatorum) talis Regula transgressio non obligat, neque ad culpam venialem, sed solum ad poenam taxatam sustinendam: quia per hunc modum professores hujus Regulae ad eam observandam obligantur.* Sennit ergo D. Thomas Regulam D. Augustini in aliis Religionibus ex se saltem obligare ad venialem culpam, quamvis in Ordine Prædicatorum per accidens (quia professores non intenderunt se ad culpam, sed tantum ad poenam obligare) non obliget. Sicut posset quis in voto, quod alias de se obligat in conscientia, obligari tantum ad poenam à se constitutam. Et idem de Regula D. Augustini, quod obliget saltem ad veniale, faterur Cajetanus Tom. 1. opus. 2. s. articulo 1. & non minus expresse in dicto articulo 9. circa responsum ad secundum prope finem. Imò & D. Antoninus ubi supra §. 6. affirmat, esse alia præcepta, præter tria vota: licet non explicet in specie, an præcipiatur sub veniali, vel mortali. Eisdem videtur sentire Umbertus, & Joannes Dominicus in Exceptione ejusdem Regulae apud eundem Antoninum §. 5. & 6. Loquuntur tamen hi de Regula secundum se.

De Regula quoque D. Benedicti non obscure affirmat idem D. Thomas dicto quodlibet. 1. fustius tamen & clarius D. Bernardus, de præcepto & dispensatione, ferè per totum: ubi, si attendere legatur, in Regula D. Benedicti, seculo contempta, tantum obligationem ad veniale docet & probat. Idem sentit Turcremata, in Exceptione ejus Regulae, circa principium: & illum sequitur D. Antoninus, ubi supra §. 7. Qui in Regula D. Benedicti, præter tria vota, & ea, quæ alias lege DEI sunt præcepta, tantum in ceteris statutis & ordinationibus prædictæ Regulae agnoscunt obligationem ad venialem culpam.

De nostra verò Regula in specie, quod obliget solum ad veniale, videtur colligi ex eodem Antonino, ubi supra §. 8. prope finem. Nam docet, esse ordinationes quasdam per modum Regulae traditas. Appellat autem consilio eas ordinationes, potius, quam præcepta. Quare à quo pede, ac in aliis, fatendum est, in nostra Regula hanc solum venialis offensæ obligationem latere.

Hanc D. Thomæ sententiam, qua docet, omnia, quæ sunt in Regula, ad minus continere contra transgressores culpam venialem, communiter sequuntur Canonistæ, ut videre est

Legend., apud Abbatem Cap. relatum, Ne clerici vel monachi, Archid. Cap. 1. 27. questione 1. Immo- lam, & Felin. in Cap. Nam concupiscentiam de Constitutione. Tene idem Antoninus 3. parte part. 2. titul. 16. §. 5. & communiter Summistæ, qui omnes cum D. Thomæ sentiunt, omnia quæ traduntur in Regula, quæ consilia non sunt, ob- Traß. 3. ligare ad minus ad veniale. disp. 6. scilicet Probatur deinde ratione. Quia in nostra Re-

gula satis aperte constat, multa tradi sub forma præceptiva, ut 1. & 3. argumento pro contraria parte adductis probatum est. Præceptum autem ex se vel obligat ad mortale (si strictè feratur, & contraria consuetudine non temperetur, & hoc in nostra Regula locum non habet ob rationem dictam,) vel obligat ad veniale: de senim præceptum saltem hanc obligationem præferre debet, maximè, si contraria consuetudine non abrogetur: ergo in nostra Religione, ea, quæ in Regula traduntur, obligant ad venialem culpam. Nec potest quis verè affirmare, communi consensu hanc vim obligandi etiam ad veniale esse extinctam: quia potius ferè omnium Religiosorum nostrorum consensus & sententia in hanc partem semper inclinavit: & ita hodie passim tam Prælati, quam subditi, tam docti, quam indocti, una mente, & ore fiuntur.

Quod si aliqui contrarium aliquando conati sunt persuadere, hi vel pauci, vel minus periti, aut docti fuerunt. Imò si idem aliqua magna pars Communitatis senserit, parum certè obstaret. Tum primo, quia contrarium majori parti semper, ut verius & probabilius, placuit, & modò omnibus ferè placeat. Tum secundo, quia postea, quod Religio in studia contraria divideretur, tunc sentiendum esset de Regula secundum se, & non prout est consensu recipientium declarata: & sic manerent Regula & ejus præcepta in sua vi, & ad minus obligarent ad veniale. Et fortè, si consensum recipientium excludamus, timeri posset de lethali obligatione.

Tertio probatur, Quia vel loquimur de Regula secundum se, aut de illa, ut est jam usu & consuetudine declarata: utroque autem modo obligat ad veniale: nam de secundo certum est ex dictis; de primo verò probant prædicta testimonia Divi Thomæ, & rationes nuper adductæ: constat enim manifestè, Divum Thomam loqui de Regula secundum se.

Dixi ad minus obligare ad veniale, quia ad mortale minimè obligat, tum ob rationem in prima conclusione allatam; tum etiam, quia dum apertissime non constat de mente Institutoris Religionis, voluisse, scilicet, lethalem obligationem subditis imponere, non est presumendum de tali obligatione. Quia sancti Patres (ut rectè Divus Thomas dicto quodlibet ait,) qui Religiones instituerunt, noluerunt hominibus injicere damnationis laqueum, sed potius viam salutis aperire. Quia alias torrens majus periculum esset in Religione, quam in sæculo. Ac proinde censendum est, omnes alias observantias, (præter tria vota,) nisi aliis evidentissime constet de mente legislatoris, tantum ad venialem culpam, minimè ad lethalem obligare.

Observandum tamen est, Regulae transgressionem, licet non petingat usque ad lethale crimen, intra limites vero venialis offensæ, esse certè gravissimam inobedientiam. Quæ gravitas primo sumitur ex parte præcipientis, quia gravior inobedientia est, prætermittere præceptum Superioris, quam inferioris Prælati: & sic gravior est, Regulae, quam Constitutionum ac aliorum

2. qui ibi dicitur è nostris hos citat Authores: Alphonsus à JESU MARIA in suo opere in scripto doctrina Religiosorum &c.

Joan. à JESU MARIA Tract. 1. Scholæ orationis Notab. 8. Francisc. à S. Elia in Comment. Regul. supra illa verb. Fratrum B. MARIAE Hierob. Gratian. in disciplina Regulae Cap. 1.

Joã Pin-tum de Victoria in Hierarchia Carmelitanæ Tract. 20.

Cap. 23. LXXXII Tom. 1. q. Reg. 4. 6. 7 num. 5. & seq. & Tom. 5. scribens in Mare magnum Carmel. his præter alios addidit Daniel à Virgine MARIA in Vinea Carmeli nu. 33. & in speculo Ordinis Carmel. n. 2796

LESU

Spiri.

II

VIII

26

aliorum Prælatorum mandata frangere. Tum etiam, quia tunc gravior est transgressio, quando præsumitur id, quod est magis de voluntate legislatoris, ut supra ex D. Thoma docebamur. Constat autem, omnia, quæ in Regula constituntur, esse magis à legislatore volita. Nam cum posset (exceptis votis) alia consulendo, aut ordinando, & stabiliendo tradere: his non contentus, suam obligandi voluntatem verbis præcepit, non utcumque, sed aliis, quæ eis firmitatem & vim adferrent, adjunctis, ut sunt, *Qua fungimur auctoritate, firmiter, &c.* & non solum præceptis generalibus, sed specialibus, manifestavit.

Jam argumenta in contrarium facta facile ex dictis solvuntur. Nam primum tantum probat, in Regula reperiri aliquot præcepta, & ea fortè, si secundum se spectentur, obligare ad mortale: quia tamen non sub hac obligatione, sed tantum sub veniali recepta sunt, ideo eorum transgressores excusantur à mortali culpa.

Præter Ad replicam respondeo, Regulam Augustini & Benedicti tantum obligare ad veniale, ut supra probatum est: & illud testimonium Bernardi exponunt Divus Antoninus, & Turrecrentia summata *dicto* §. 6. dicentes, ibi beatum Bernardum non accipere præceptum propriè & strictè, sed large pro quacunque jussione, vel ordinatione: quæ, licet non constituat transgressorem reum lethalis culpæ, constituit tamen prævaricatorem cum solâ veniali offensa.

Elia loco Mihi vetò hæc oppositio non placet: graviorem enim culpam, quam venialem, sonare videntur illa verba, *Cum tamen profitentibus præcepta, prævaricantibus in crimina fiant.* Quare que ubi dicendum est, Divum Bernardum loqui ibi rursus illis indefinitè de aliquibus præceptis, quæ tangunt tria substantialia vota, quæ obligant sub graviore culpa: de reliquis verò in Regula completè distinctè tradit Divus Bernardus in *dicto* libro solvit.

bra, solum ligare ad veniale. Ceterum, quicquid sit de Regula Augustini, aut Benedicti, de nostra indubitatè tenendum est, sub ratione, (nempe lethalis offensa) non gravare ejus transgressores, propter rationes ibi adductas.

Ad secundam rationem responderi potest, quod licet ab antiquis Ordinibus Scriptoribus Regula tradatur sub formâ præceptivâ, non ideo sequitur, quod imponat nunc transgressoribus culpam mortalem: tum quia præceptum (ut superius annotavimus) communem rationem obligandi, tam ad veniale, quam ad mortale, includit: tum etiam, quia etsi solum ad mortale obligaret, non sufficeret hoc, nisi nunc inter nos communis consensus ita esset approbatum: tum teritiò, quia, etsi fortè apud primos Regule professores major obligatio, quam nunc est in Regula, agnita sit; apud posteros verò potuit contraria consuetudine prædicta obligatio extinguì, aut mitigari.

Ad confirmationem, fateor libenter, eos vel agnovisse in Regula majorem, quam nunc est, obligationem, (quod parum obstat ex dictis,) aut si eam non agnovissent, satis fuisse arduum viris aliis timoratis, venialem offensam suspicari, ut hoc scrupulo compellerentur ad moderationem & mitigationem Regule pretendam.

Tertia ratio, imò & quarta eodem modo ac prima, solvuntur.

Ad ultimam verò, quicquid sit de majore argumenti, adhuc tamen nihil inferitur contra nostram sententiam, cum apud nos nemo rationabiliter dubitare possit, loquendo in rigore de dubitatione, an Regula obliget ad mortale, necne: cum satis jam in Ordine completum sit, minimè ad mortale obligate.

TERTIA

T
C
De
Gloss. Pri
ora 2. q.
Pater
rum Car
dinali
De obli
Generali
obli
na is
profes
de ac de
profes
ne trano
morum
que Reg
B. Franis
1. 1. & 2.
De obli
op pau
per Reg.
Dicit, 7.
§ 3.
co. flu
cium c. 1
De obli
tem, ca
stata &
pater.
Reg. mo
nasterium
ex scriptu
D. Hier. fe
extra de, at
cap. 1. 3. P
& 4. & q
Regul. C
Mona
charum
D. Hier. 1
ad scripta
cap. 1. &
3. & 9.
Vitam
Eremiti
cam SS.
Patres
commen
dant, &
magnis
extollu
laudib
Non
ret m
tis in
modi
peric